

Uvodnik

Digitalizacija i autorsko pravo

Prvi su programi digitalizacije knjižnične građe bili usmjereni na slikovnu građu: digitalizirale su se fotografije koje su ilustrirale neko razdoblje ili zbivanje, stare zemljopisne karte ili ilustrirani rukopisi. Posve je sigurno da se prva građa birala po načelu privlačnosti za korisnike, ali sigurno i zbog lakoće u rukovanju i ograničenosti sadržaja. Danas se, čini se, zanimanje knjižničara usmjerilo na tekstualnu građu, pa se sve češće cijela godišta starih novina prenose u digitalni oblik i tako čine dostupnima širem krugu korisnika.

U kolovozu ove godine na IFLA-inoj konferenciji u Oslu predstavljeno je nekoliko zanimljivih programa digitalizacije novina iz zbirki velikih europskih knjižnica. Tako je, na primjer, francuska nacionalna knjižnica odlučila digitalizirati sva godišta i priloge dvadeset jednog naslova domaćih novina koje su izlazile od sredine 19. st. do 1944. godine. Novine će se digitalizirati u sljedećih pet godina, a predviđa se da će cijeli posao stajati oko tri i pol milijuna eura. Nacionalna je knjižnica novac osigurala iz redovitog proračuna, ali djelomično i iz za tu namjenu posebno dodijeljenih sredstava Ministarstva kulture. Novine će se najprije skenirati, a slike novinskih stranica sačuvati i u tom obliku, jer se misli da korisnike ne zanima samo sadržaj pojedinih članaka, nego i kontekst. Pojedine će se članke, dakako, korištenjem tehnologije za optičko prepoznavanje znakova pretvoriti u digitalni tekst, koji se ne razlikuje od bilo kojega drugog teksta izvorno nastalog u digitalnom obliku. Korisnici će naslove novina moći pretraživati po datumu, a članci će biti pretraživi i kao pojedinačni tekstovi. Slične su programe digitalizacije starih novina iz svojega fonda predstavile i Britanska knjižnica, za naslove koji su izlazili u 19. stoljeću, i knjižnice nordijskih zemalja.

Dosadašnji programi digitalizacije mahom obuhvaćaju staru građu, tj. onu za koju ne treba platiti naknadu nositelju autorskoga prava. Može se nagađati da je u francuskom projektu 1944. godina odabrana kao granična, jer su te godine mnogi naslovi novina u zemlji prestali izlaziti. Poznato je da se za digitalizaciju ponajprije bira građa koja nije zaštićena autorskim pravom, najprije zato da se izbjegnu dodatni poslovi pregovaranja s autorima odnosno nositeljima autorskog prava i dodatni troškovi. No važno je naglasiti da su francuski knjižničari pripremajući program morali istražiti postoji li još koji nakladnik novina koje su namjeravali digitalizirati ili njegov pravni sljednik, jer bi se tada s njim trebali dogovoriti o autorskim pravima. Dakako da to zahtijeva istraživanje i predstavlja dodatan trošak u programu. Različiti i često brojni kontakti koje nositelj programa digitalizacije mora obaviti da bi mogao pristupiti izvodenju programa često se ističu kao ozbiljna zapreka tim programima, a to znači i zapreka slobodnom pristupu građi. Usto, uvijek je moguće i da se dogovor ne postigne, što mijenja prvobitno zamišljen opseg programa. Moguće je, naime, da

nakladnik sam osnuje ili želi osnovati vlastiti digitalni arhiv novina koje izdaje.

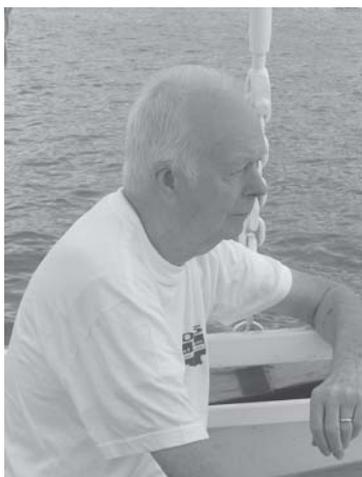
Pitanje koje je vezano uz digitalizaciju, a još uvijek nije riješeno na međunarodnoj razini, jest postaje li onaj tko objavljuje digitalnu verziju nekog djela izvorno objavljenog u tiskanom obliku i nositelj prava na tu verziju. Oklijevanje u međunarodnim krugovima postoji zato jer se ne bi smjelo oštetiti autora izvornika. No onaj tko djelo digitalizira, ulaže u njegov nastanak i održavanje te omogućuje njegovo korištenje, također bi morao imati pravo na naknadu. Stoga treba ozbiljno shvatiti preporuku s ovogodišnjeg sastanka IFLA-ina Odbora za autorsko pravo i druga pravna pitanja (CLM) u kojoj se kaže da je važno misliti o tome tko financira programe digitalizacije građe te da bi bilo dobro da novac uložen u digitalizaciju bude dodijeljen iz javnih sredstava, tj. iz sredstava prikupljenih od poreznih obveznika. Nastoji se, dakle, izbjeći mogućnost da jednom digitalizirana građa iz nekog razloga poslije nekog vremena postane nedostupnom ili da se pristup uvjetuje plaćanjem naknade.

Zato je dobrodošla inicijativa Nacionalne i sveučilišne knjižnice i Hrvatskoga knjižničnoga vijeća da se osnuje radna grupa za digitalizaciju arhivske, knjižnične i muzejske građe sa zadaćom da izradi prijedlog nacionalnog programa digitalizacije te građe. Radna je grupa već izradila nacrt prijedloga u kojemu ističe da su razlozi za digitalizaciju građe njezina zaštita i poboljšanje dostupnosti. Piscima prijedloga moglo bi se sugerirati da promijene redoslijed navedenih razloga i dostupnost građe velikom broju korisnika stave na prvo mjesto. Tako, naime, postupaju i sastavljači stranih programa, najprije zato što je poboljšanje dostupnosti građe doista danas prvo načelo kojim se trebaju voditi knjižnične službe, a zatim i zato jer se u ovom času još ne može sa sigurnošću tvrditi da je digitalizacija pouzdano rješenje za dugotrajnu zaštitu građe.

A. Horvat
ahorvat@ffzg.hr

Sadržaj

- 2 Razgovarali smo
- 4 Iz rada Društva
- 9 Kalendar skupova
- 10 Iz regionalnih društava
- 14 Iz knjižnica
- 20 Hrvatsko knjižnično vijeće
- 23 Međunarodna zbivanja
- 36 Skupovi i predavanja u zemlji
- 43 CSSU
- 43 Skupovi u inozemstvu
- 44 Iz drugih društava
- 47 Novi naslovi
- 47 Prikazi knjiga
- 53 Osobne vijesti

Robert M. Hayes

*Robert M. Hayes (1926. -) je profesor emeritus na Diplomskoj školi obrazovanja i informacijske znanosti na Sveučilištu Kalifornija u Los Angelesu, SAD. U svom radnom vijeku obavljao je brojne dužnosti: bio je dekan Dipskole knjižnične i informacijske znanosti na Sveučilištu Kalifornija, sudjelovao je u brojnim američkim i međunarodnim projektima, vršio je dužnost direktora informatičke tvrtke itd. Suautor je knjige *Information Storage and Retrieval* (1962.). Uvršten je u ASIST-ov Indeks pionira informacijske znanosti (<http://www.libsci.sc.edu/bob/ISP/ISP.htm>).*

U Hrvatsku, odnosno Dubrovnik, prvi ste put došli prije gotovo 30 godina. Što je bio razlog Vašeg dolaska tada, ali i brojnih posjeta koji su uslijedili?

U Dubrovnik sam prvi put došao 1974. godine, nakon što sam upoznao profesora Božu Težaka sa Sveučilišta u Zagrebu. Jedna od stvari koje je profesor Težak htio napraviti je pokušati reorganizirati Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu u Zagrebu. Upravo iz tog razloga je 1974. posjetio Sveučilište u Kaliforniji kako bi razgledao našu novosagrađenu Znanstvenu knjižnicu. Tad smo se i upoznali te za vrijeme gotovo petosatnog razgovora otkrili da imamo mnogo toga zajedničkog.

Pozvao me je da budem kodirektor konferencije koju je planirao organizirati u Dubrovniku, a koja bi se bavila stvarima o kojima smo tom prilikom razgovarali – o sveučilištima u svjetskoj informacijskoj mreži. Poziv sam s radošću prihvatio i tako je počelo naše dugogodišnje prijateljstvo i suradnja. Ovdje je važno istaknuti njegov koncept "svjetska informacijska mreža", o kojem je razmišljao mnogo prije nego što su internet i *world wide web* postali stvarnost.

U Dubrovnik sam od 1977. nastavio dolaziti gotovo svake godine, i to iz nekoliko razloga. Najvažniji su, naravno, dragi prijatelji koje sam pronašao u Hrvatskoj, posebno na Sveučilištu u Zagrebu i u Interuniverzitetkom centru u Dubrovniku, ali i u drugim dijelovima ondašnje

Jugoslavije. Prilika da se sastanemo i surađujemo mnogo mi znači i danas mi tu priliku pruža konferencija LIDA.

Spomenuli ste u svom izlaganju na konferenciji LIDA u svibnju ove godine da ste prvi tečaj računalnog programiranja pohađali davne 1948. godine. To zvuči doista davno! Možete li nam reći kako je to izgledalo tada (nove tehnologije, promjene koje su donijele knjižnicama i informacijskim sustavima) i kako, prema Vašem mišljenju, današnji napredak tehnologije utječe na knjižnice.

Uistinu, čini mi se da sam sudjelovao u samim počecima razvoja računalne znanosti, iako vjerojatno pravi početak treba tražiti kod Alana Turinga. Idućih 20 godina, nakon tog prvog tečaja (od 1948. do 1964.), računalno programiranje je bilo žarište moje profesionalne karijere. Posljednjih pet godina tog razdoblja bio sam predsjednik male tvrtke, *Advanced Information Systems, Inc.*, koja se bavila istraživanjima i razvojem softvera za upravljanje podacima u računalnom području. Dakle, mogu reći da su računalni stručnjaci na samom početku zamislili ono što mi danas vidimo u tehnologiji pa se tako u određenom smislu ono što mi vidimo ne razlikuje mnogo od onog što su oni zamislili.

Ono što je uistinu zanimljivo jest brzina kojom su se tehnološke promjene dogodile i sam obuhvat razvitka. Kad sam počinjao programirati, morao sam to činiti sa 64 000 riječi u memoriji (svaka riječ sastojala se od 64 bita), a ta je memorija trebala biti dostatna i za program i za podatke. Za usporedbu, moje prijenosno računalo danas ima memoriju od 250 megabajta. Kad sam počinjao, unos podataka se obavljao putem bušenih kartica ili vrpce brzinom od 10 znakova u minuti. Danas se radi o brzini od nekoliko megabajta u sekundi. Tada su se izlazni podaci mogli prikazivati samo velikim slovima, i to samo na IBM-ovim tabulatorima. Sada imamo gotovo nevjerojatne načine prikaza izlaznih podataka i njihove pohrane. Mogao bih još satima nabrajati promjene koje su se dogodile s hardverom i softverom. Dugi niz godina područjem računalne tehnologije je upravljao Groschov zakon koji kaže: Veće je bolje. No, posljednja četiri desetljeća ovim područjem upravlja Mooreov zakon koji kaže: Manje je bolje.

Drugo, utjecaj informacijskih tehnologija na knjižnične i informacijske sustave zasigurno je bio značajan. Kad sam 1964. godine iz računalnog područja prešao u knjižničarstvo, učinio sam to zato jer sam smatrao da je tehnologija iznimno važna za knjižnice te obratno, da su knjižnične metode iznimno važne za tehnologiju. U to doba bilo je mnogo onih koji se s time nisu slagali. Bilo je knjižničara, možda čak i većina njih, koji su smatrali da računala nemaju mjesta u knjižnicama. A većina je informatičara držala knjižnice i njihove metode bezvrijednima i zastarjelima.

Činjenica je, naravno, da su knjižnice prihvatile tehnologiju, i to vrlo uspješno. I danas, u svrhu računalnog bavljenja informacijama, moramo priznati

važnost metapodataka koji su zapravo knjižnično katalogiziranje, samo pod drugim imenom.

Treće, budući utjecaj tehnologije na knjižnice je mnogo složeniji i teži nego dosadašnji. Problem nije ni u knjižnicama ni u tehnologiji, jer zajednički rade iznimno uspješno, nego u kontekstima unutar kojih djeluju. Problem je u financiranju i njegovoj distribuciji i socijalnoj politici, pravima intelektualnog vlasništva, posebice u odnosu na pitanje njihovog usklađivanja s pravima korištenja informacija. Iskreno, nisam u položaju donositi odluke o rješavanju tih problema i ne mogu predvidjeti kakve će one biti.

S Josephom Beckerom ste davne 1962. napisali knjigu o pretraživanju informacija. Mogu li je koristiti današnji studenti informacijske znanosti?

Sumnjam da bi tehnička knjiga napisana prije gotovo 40 godina bila zanimljiva današnjim studentima. Naravno, neki dijelovi, posebice način razmišljanja na kojemu se temelji naš pristup, mogli bi biti korisni, ali tehnički detalji su najvjerojatnije bezvrijedni, osim kao povijesno svjedočanstvo.

Prema Vašem mišljenju, što se od tada promijenilo, a što je ostalo isto u području?

Promijenila se ponajprije stvarnost informacijskih tehnologija; hardver, softver, priroda informacijskih medija. U to je doba tisak bio prevladavajući medij za pohranu informacija, a mikrooblici su se smatrali najvažnijom alternativom, s računalnim metodama primarno usmjerenima na metapodatke (kako ih danas zovemo). Danas su računala i internet postali najčešći medij za sve aspekte dostave, pohrane i pretraživanja informacija. To ne znači da će zamijeniti tisak. Dapače. Mislim da će tiskani časopisi gotovo nestati, ali knjige će se i dalje tiskati. Ono što se događa jest da količina računalno utemeljene dostave informacija eksponencijalno raste i mislim da će se tako nastaviti i u budućnosti. Zanimljiva je činjenica da njezini troškovi neće pratiti taj trend, najčešće će rasti linearno tijekom vremena.

Što je, pak, ostalo isto? Začudo, to je mnogo teže objasniti. Možda je potreba za obrazovanjem za korištenje informacija ostala ista. Danas se govori o digitalnom jazu (između razvijenog i nerazvijenog svijeta) kao da je to pitanje tehnologije, odnosno koliko nerazvijeni svijet (ne)posjeduje tu tehnologiju. Nije tehnologija to što stvara jaz. To je jaz u sposobnosti da se koriste informacije i pomagala.

Kad pogledate unatrag, na posljednjih 50 godina koliko ste bili aktivni u području informacijske znanosti, koje biste osobe i pitanja/događaja istaknuli?

Teško mi je nabrajati imena zbog straha da ću nekoga izostaviti. No, pokušat ću: Gene Garfield, jer je indeks citiranja jedna od najplodnijih ideja; Fred Kilgore, jer je

razmjena kataložnih zapisa bila od središnje važnosti za automatizaciju knjižnica; Henriette Avram, jer je formalizacija MARC-formata bila ključni korak; Jim Haas, jer je Savjet za knjižnične izvore (*Council on Library resources*) imao važne uloge; Ching-chih Chen, jer je pokazala što može učiniti tehnologija, i Vannevar Bush, jer je postavio temelje brojnim elementima. A što se tiče pitanja/događaja, spomenuo bih sljedeće: automatizacija knjižnica, jer je to bio stvarni problem; knjižnična suradnja, jer je bila bitna iz ekonomskih razloga; zaštita (knjiga i e-izvora), jer je to jedna od temeljnih uloga knjižnica; prava intelektualnog vlasništva, jer se moraju uskladiti s pravima korištenja informacija; sloboda pristupa informacijama, jer je vlade stalno žele ograničiti; znanstvene informacije, jer predstavljaju početak; informacijski jaz, jer je to razlika između razvijenosti i nerazvijenosti.

Na ovogodišnjoj ste konferenciji LIDA bili počasni gost. Govoreći o svom dosadašnjem radnom i životnom iskustvu, ukratko ste se osvrnuli i na pitanja kojima se danas bavite. Možete li nam reći nešto više o tome?

Nalazim se u godinama kada pokušavam iznaći zajedničku nit koja povezuje neke stvari koje se, barem na površini, doimaju različitim. To mi se čini prirodnim za nekoga tko je školovani matematičar, poput mene. Sve te različite stvari koje pokušavam dovesti u neki suodnos, do određenog stupnja, uključuju koncept "informacije", bilo kao strukturu tih stvari ili mjeru te strukture (razlika između strukture i mjere strukture je nevažna za ono što želim postići).

Važno je identificirati elemente koji se mogu korisno primijeniti u različitim kontekstima, i to s određenim stupnjem preciznosti. Dakle, ti elementi su sljedeći: (1) fundamentalne čestice koje su gradivni elementi konteksta, (2) struktura položaja i atributa tih čestica, (3) procesi koji utječu na položaj i attribute tih čestice tijekom vremena, (4) entiteti koji predstavljaju odabir čestica s kontinuitetom identiteta unatoč ili zbog tih procesa., (5) struktura tih entiteta, pojedinačno i u sveukupnosti, (6) izvedeni kontekst u kojem entiteti postaju čestice i njihove strukture postaju strukture. Želim, naime, postići dvije stvari: formalizirati ovo što sam upravo iznio i provjeriti njegovu primjenjivost u što različitim kontekstima.

Kakvu budućnost vidite za knjižničare i informacijske stručnjake?

Jednako mi je teško predvidjeti budućnost profesije. Volio bih misliti da je riječ o budućnosti povećanih očekivanja i zahtjeva. Volio bih misliti da će knjižnice i dalje biti važne našem društvu. Volio bih misliti da će se knjižnice i informacijske tehnologije i dalje međusobno potpomagati. No to su sve samo moje osobne nade i želje. Dubrovnik, lipanj 2005.

Razgovarala: *S. Faletar Tanacković*
sfaletar@ffos.hr

Zapisnik s 5. sjednice Glavnog odbora HKD-a održane 29. lipnja 2005. u 10,00 sati u prostorijama HKD-a

Prisutni: **Alemka Belan-Simić** (predsjednica HKD-a), **Marina Mihalić** (predsjednica Stručnog odbora), **Martina Dragija Ivanović** (predsjednica KD-a Zadar), **Vilijam Lakić** (zamjena za Melindu Grubišić, predsjednicu KD-a Šibenik), **Vesna Ivanković** (predsjednica KD-a Sisačko-Moslavačke županije), **Ružica Junačko** (predsjednica KD-a Slavonski Brod), **Mihaela Kovačić** (predsjednica KD-a Split), **Mile Mečev** (predsjednik KD-a Like), **Ilija Pejić** (predsjednik KD-a Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja), **Danica Pelko** (predsjednica KD-a Krapinsko-zagorske županije), **Emilija Pezer** (predsjednica KD-a Slavonije i Baranje), **Nada Profozić** (predsjednica KD-a Karlovac), **Dunja Marija Gabrijel** (predsjednica ZKD-a, zamjena za Dunju Seiter-Šverko), **Damjana Frančić** (zamjena za Mariju Smolicu, predsjednicu KD-a Istre), **Marica Šapro-Ficović** (predsjednica KD-a Dubrovnik), **Senka Tomljanović** (predsjednica KD-a Rijeka), **Amelija Tupek** (predsjednica Kluba knjižničara), **Irena Kranjec** (glavna urednica Novosti), **Tinka Katić** (glavna urednica VBH-a), **Sofija Klarin** (glavna urednica mrežnih stranica), **Tomislav Silić** (predsjednik Nadzornog odbora), **Vesna Golubović** (blagajnica), **Ana-Marija Dodigović** (stručna tajnica) te **Žaneta Baršić-Schneider** (voditeljica programa *Informacije o EU u narodnim knjižnicama*).

Nisu bili prisutni: **Dina Kraljić** (predsjednica KD-a Međimurske županije), **Željko Čeč** (predsjednik KD-a Varaždinske županije), **Višnja Čanjevac** (predsjednica Etičkog povjerenstva), **Mirna Willer** (glavna urednica niza Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva) i **Rajka Govorčin Gjurković** (glavna urednica niza Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva).

Dnevni red:

1. usvajanje dnevnog reda
2. usvajanje zapisnika sa 4. sjednice Glavnog odbora HKD-a održane elektroničkom poštom 8. lipnja 2005.
3. izvještaj Izvršnog odbora HKD-a
4. financijski izvještaj za prvu polovicu 2005. godine
5. izvještaji regionalnih društava
6. izvještaj o odobrenim projektima HKD-a za 2005. godinu
7. izvještaj Stručnog odbora HKD-a
8. izvještaji urednica izdanja HKD-a
9. izvještaj s Hrvatskog knjižničnog vijeća
10. plan rada HKD-a do kraja godine
11. dogovor o temi te o mjestu i vremenu održavanja 35. skupštine HKD-a
12. prijedlog imenovanja članova ocjenjivačkih odbora za dodjeljivanje Kukuljevićeve povelje i Nagrade "Eva Verona"
13. razno.

Ad 1

Dnevni red je nadopunjen: točka 13. primjedbe DB-a Istre o zapošljavanju radnika bez odgovarajuće stručne spreme; točka 14. razno.

Ad 2

Zapisnik sa 4. sjednice Glavnog odbora održane elektroničkom poštom pročitala je Ana-Marija Dodigović te izvjestila prisutne da je prijedlog uredništva *Vjesnika bibliotekara Hrvatske* u uključivanju u bazu EBSCO usvojen sa 14 glasova. Zapisnik je jednoglasno prihvaćen.

Ad 3

Izvještaje sa 4. i 5. sjednice Izvršnog odbora podnijela je stručna tajnica Ana-Marija Dodigović. Tajnica je izvjestila članove Glavnog odbora o rezultatima nominacija za IFLA-u - sve tri kandidatkinje HKD-a izabrane su u stručna tijela IFLA-e: Ana Barbarić (Sekcija za katalogizaciju), Dunja Marija Gabriel (Sekcija za osobe s posebnim potrebama) i Kornelija Petr (Sekcija za obrazovanje i usavršavanje). Također je izvjestila o ponovnom nominiranju Verene Tibljaš iz Gradske knjižnice Rijeka za Nagradu "Astrid Lindgren".

Predsjednica HKD-a i predsjednica SO-a bile su u službenom posjetu Nacionalnom parku Plitvice kako bi utvrdile uvjete za održavanje 35. skupštine HKD-a. Nakon podnesenog izvještaja IO je odlučio podnijeti Glavnom odboru prijedlog da se 35. skupština održi na Plitvicama. IO je odlučio da se na Javni poziv za predlaganje kandidata za članstvo u Nacionalnom vijeću za informacijsko društvo koji je uputilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa nominira prof. dr. Aleksandru Horvat.

Ad 4

Financijski izvještaj u kojem se vidi da je Društvo u prvih šest mjeseci poslovalo pozitivno podnijela je Vesna Golubović, blagajnica HKD-a. Financijski izvještaj jednoglasno je prihvaćen. Blagajnica je iznijela neke od problema koji su se javili pri izdavanju putnih naloga od strane HKD-a te je GO-u podijelila kratak naputak koji je izradila u skladu s odredbama o financijskom poslovanju udruga kako bi se sva društva upoznala s obavezama i pravima članova društva vezano uz financijsko poslovanje Društva.

Ad 5

Prisutni predsjednici i zamjenici ukratko su izvjestili o radu svojih regionalnih društava. Pojedini predsjednici su predali pisane izvještaje, a ostali će ih poslati naknadno.

Ad 6

Predsjednica HKD-a izvjestila je članove Glavnog odbora o realiziranim projektima te o projektima u tijeku. Projekt *Lektira na kotačima* uspješno je završen, nastavlja

se s radom na projektu *Knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama - utvrđivanje problema čitanja i pisanja kod osoba s izrečenim odgojnim mjerama u Republici Hrvatskoj* te s projektom *Čitajmo im od najranije dobi*, koji je i ove godine podržao Gradski ured za obrazovanje. Voditeljica projekta *Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama*, Žaneta Barišić-Schneider, izvijestila je o dosad održanim radionicama te o planovima za daljnje održavanje radionica u ovoj godini. Upozorila je da se na mrežnim stranicama HKD-a mogu pronaći sve informacije i da je važno, posebice za društva-partnere, sve dokumente pažljivo čitati. Upozorila je i na ozbiljnost cijelog projekta te na potrebu boljeg informiranja o projektu svih članova društava, ali i lokalnih zajednica. Marica Šapro-Ficović upozorila je na važnost jačeg uključivanja matičnih knjižnica u projekt te pružanja veće potpore knjižničarima za sudjelovanje na radionicama.

Ad 7

Predsjednica Stručnog odbora, Marina Mihalić, izvijestila je o sjednici SO-a održanoj u lipnju. Izvijestila je o pokretanju elektroničkog glasila koje izlazi mjesečno i koje je pokrenuto u svrhu bolje povezanosti i informiranja članova Stručnog odbora i problema koji su se javili zbog nedovoljne povezanosti članova te zbog dugog vremenskog perioda između sastanaka tijekom kojeg se odigra puno važnih stvari. Na sjednici SO-a također je dogovoreno da će se izvještaji podnositi na pisanim obrascima te da će se tako prijavljivati i skupovi, kako bi se moglo organizirati raditi i na vrijeme osigurati financiranje.

SO je prihvatio prijedlog za osnivanje Radne grupe za audiovizualnu građu i multimediju koja će djelovati u okviru Sekcije za specijalne knjižnice. Načelno je podržan i prijedlog za ponovno osnivanje Sekcije za sveučilišne i ostale općeznanstvene knjižnice, ali je potrebno do sljedeće skupštine izraditi cjeloviti prijedlog.

Predsjednica je izvijestila da se s izradom Priručnika za otpis i reviziju i Vodiča HKD-a ide u daljnju realizaciju, a upozorila je i da se prijedlozi za teme, radionice i predavanja u CSSU-a prikupljaju u rujnu te je pozvala članove GO-a da pošalju svoje prijedloge.

Ad 8

Glavna urednica VBH-a, Tinka Katić, izvijestila je o objavljenim brojevima i brojevima u pripremi te o potpisanoj ugovoru za uključivanje elektroničkog izdanja VBH-a u bazu EBSCO. Izvijestila je i da je poslana prijava na Javni poziv za otvaranje radnih mjesta za mlade urednike znanstvenih časopisa koje je raspisalo MZOŠ.

Sofija Klarin, glavna urednica mrežnih stranica HKD-a, izvijestila je da se otkada je uvedena nova rubrika *Ponude za posao* javio 21 knjižničar koji je tražio posao, dok su ponude za posao bile samo dvije. Izvijestila je da će se uvesti nova rubrika za Klub knjižničara te da je predloženo da član uredništva postane i Amelija Tupek.

Irena Kranjec, glavna urednica *Novosti*, izvijestila je da su *Novosti* br. 29. na prijelomu te da se prilozima za br. 30 prikupljaju do 31. srpnja.

Kako glavna urednica niza Izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva i glavna urednica niza Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva nisu bile u mogućnosti sudjelovati na sjednici, predale su pisane izvještaje. Predsjednica je upoznala GO s publikacijama koje su iz tiska izašle između dviju sjednica te o tome da se rad na publikaciji *Sistemski knjižničar*, za koju su odobrena sredstva i od strane MZOŠ-a i Ministarstva kulture, privodi kraju.

Ad 9

Predsjednica HKD-a ukratko je GO izvijestila o zaključcima s dviju sjednica Hrvatskog knjižničnog vijeća, uz napomenu da će širi izvještaj biti objavljen u *HKD Novostima*.

Ad 10

Predsjednica HKD-a upoznala je GO s pozivima Zveze bibliotekarskih društava Slovenije i Mađarskog knjižničarskog društva da sudjeluje na njihovim skupštinama. U dogovoru s KD-om Slavonije i Baranje predloženo je da i ove godine na skupštinu u Mađarsku ide Marija Ferenc, dok će na skupštini Slovenskog društva sudjelovati Alemka Belan-Simić, predsjednica HKD-a, te obzirom na važnost teme vezane uz digitalne knjižnice, Sofija Klarin, koja je i članica Radne grupe za digitalizaciju pri Ministarstvu kulture.

Predsjednica je podsjetila na predstojeće skupove za koje pripreme teku prema planu, a najave se mogu vidjeti na mrežnim stranicama Društva. Također je zamolila sve članove da što prije dostave prijedloge za programe za sljedeću godinu, kako bi se na vrijeme pripremili prijedlozi koji će biti upućeni na natječaje Ministarstva kulture, MZOŠ-a i Grada Zagreba. Podsjetila je također da se na mrežnim stranicama Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva redovito objavljuju svi natječaji namijenjeni udrugama.

Ad 11

Predsjednica je izvijestila o službenom posjetu Nacionalnom parku Plitvice, na poziv KD-a Lika, kao mogućoj lokaciji za održavanje 35. skupštine te ponudi Hotela Jezero u razdoblju od 22. do 25. rujna 2006., s cijenama smještaja i najma dvorana i opreme. Prijedlog o održavanju 35. skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva u Hotelu Jezero na Plitvičkim jezerima u navedenom terminu jednoglasno je prihvaćen te je predloženo da se zatraži ponuda smještaja na bazi polupansiona.

Razgovaralo se o ulozi knjižnica u promicanju i zaštiti kulturne i prirodne baštine kao mogućoj temi stručnog dijela skupštine, a dogovoreno je da se prijedlozi o mogućoj temi mogu slati tijekom srpnja.

Ad 12

Glavni odbor predložio je da se u Povjerenstvo za dodjeljivanje Kukuljevićeve povelje imenuju sljedeći članovi: Kata Ivić (KD Slavonije i Baranje), Ljiljana Sabljak (ZKD), Jelka Petrak (ZKD), Dorica Blažević (ZKD) i Đurđa Zorko (KD Sisačko-moslavačke županije), a da se u Povjerenstva za dodjelu Nagrade "Eva Verona" imenuju: Sofija Klarin (ZKD), Ana Barbarić (ZKD), Mihaela Kovačić (DK Split), Kornelija Petr (KD Slavonije i Baranje) te Danica Subašić (KD Lika).

Od svih predloženih kandidata zatražit će se suglasnost.

Ad 13

Društvo bibliotekara Istre uputilo je HKD-u dopis vezan uz zapošljavanje osoba bez stručne knjižničarske spreme, sa zamolbom da se o tome raspravi na sjednici Glavnog odbora. Uz dopis je bila priložena i fotokopija teksta iz *Glasa Istre* o problemima koji su se javili u Narodnoj knjižnici u Umagu. Glavni odbor razmotrio je navode iz dopisa te predložio da se na Hrvatskom knjižničnom vijeću postavi pitanje inspekcijskog nadzora nad zakonitošću rada knjižnica te da se propitaju odredbe Zakona o knjižnicama u dijelu vezanom uz rokove za stjecanje potrebne stručne spreme.

Ad 14

Pod točkom *razno* Alemka Belan-Simić, predsjednica HKD-a, upoznala je GO s pismom koje je HKD-u uputila Međunarodna organizacija Prijatelji kubanskih knjižnica, a u kojem je zatražena potpora u borbi protiv cenzure i represije nad knjižnicama na Kubi. Marica Šapro-Ficović, članica FAIFE-a, pojasnila je da je riječ o složenom problemu koji traje otkad su se na Kubi počele otvarati tzv. neovisne knjižnice (prva je otvorena 1998. god.) i u kojima rade knjižničari-volonteri, a koje je državni režim navodno optužio za neprijateljsku djelatnost. Prema pisanju Prijatelja kubanskih knjižnica, kulminacija represije dostignuta je 2003. godine kad su mnoge knjižnice zatvorene, knjige uništene i spaljene, a čak 12 knjižničara-volontera dobilo je zatvorske kazne u trajanju po 20 godina. Osudu takvog ponašanja vlasti izrazilo je Poljsko knjižničarsko društvo, češka zaklada People in Need Foundation, Latvijsko knjižničarsko udruženje i dr. S druge strane, postoje službene ili "državne" kubanske knjižnice čiji predstavnici (više njih nalaze se i u tijelima IFLA-e, pa i IFLA/FAIFE-a) vrlo oštro odbacuju sve optužbe o ugrožavanju ljudskih prava i navodne represije koja se provodi nad kubanskim knjižničarima. I jedna i druga strana više puta su se obraćale IFLA-i, jedna zahtijevajući međunarodnu osudu nasilja nad pravom na slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja, druga odbacujući sve navode kao neistinite, smišljene u političko-propagande svrhe. IFLA/ FAIFE se dosad o problemu izjašnjavala više puta izražavajući zabrinutost i dajući osudu ugrožavanja slobodnog pristupa

informacijama kao jednog od temeljnih ljudskih prava, a 2001. godine poslala je posebno izaslanstvo na Kubu radi utvrđivanja činjenica. Povjerenstvo je kontaktiralo i s neovisnim knjižničarima i s kubanskim vlastima te provelo istraživanje o zastupljenosti naslova za koje se tvrdi da su uklonjeni iz knjižnica u obje vrste knjižnica. Rezultati istraživanja pokazali su da i jedne i druge knjižnice sadrže određen broj "ugroženih" naslova. Stoga IFLA u svom obraćanju javnosti zadržava manje-više suzdržan stav.

Nakon rasprave je zaključeno da se odgovori dopisom u kome će Hrvatsko knjižničarsko društvo zalažući se za osiguranje slobodnog pristupa informacijama i u skladu s Etičkim kodeksom načelno osuditi svaku represiju nad knjižničarima koji profesionalno obavljaju svoj posao.

Zapisnik sastavila

Ana-Marija Dodigović
stručna tajnica
amdodigovic@nsk.hr

Alemka Belan-Simić
Predsjednica
a.belan.simic@kgz.hr

Zapisnik s 2. sjednice Stručnog odbora

održane 13. lipnja 2005. s početkom u 11,30 sati u prostorijama Hrvatskog knjižničarskog društva

Druga sjednica Stručnog odbora održana je u ponedjeljak, 13. lipnja 2005. godine u 11,30 sati u prostorijama Društva, u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Nazočni: **Marina Mihalić**, predsjednica Stručnog odbora (i Komisija za statistiku), **Alemka Belan Simić**, predsjednica HKD-a, **Ana-Marija Dodigović**, stručna tajnica HKD-a, **Alisa Martek** (Komisija za tehničke knjižice), **Irena Pilaš** (Komisija za državne informacije i službene publikacije), **Igor Mladinić** (Komisija za glazbene knjižnice), **Edita Bačić** (Komisija za visokoškolske knjižnice i Radna grupa za javno zagovaranje), **Zdenka Kuri** (Komisija za medicinske knjižnice, zamjenica), **Ivanka Stričević** (Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež), **Dunja Marija Gabriel** (Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama), **Davorka Semenić-Premec** (Komisija za narodne knjižnice, zamjenica), **Evica Tihomirović** (Komisija za školske knjižnice), **Ljiljana Sabljak** (Radna grupa za čitanje), **Diana Polanski** (Komisija za katalogizaciju, zamjenica), **Lidija Barić** (Komisija za klasifikaciju i predmetno označivanje), **Vesna Golubović** (Komisija za međuknjižničnu posudbu), **Sonja Avalon** (Komisija za nabavu i izgradnju fondova), **Ivanka Kuić** (Radna grupa za serijske publikacije), **Kluk Giunio** (Komisija za automatizaciju), **Andreja Silić** (Komisija za izgradnju i opremu)

knjižnica), **Jasna Kovačević** (Komisija za upravljanje), **Jablanka Sršen** (Komisija za zaštitu knjižnične građe, zamjenica), **Jasenka Zajec** (Radna grupa za normizaciju), **Marica Šapro-Ficović** (Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja), **Dora Sečić**, (Komisija za teoriju i znanstveni rad), i **Daniela Živković** (Komisija za knjižničarsko nazivlje i Radna grupa za autorsko pravo).

Izostali : Marina Vinaj (Komisija za muzejsko-galerijske knjižnice), **Mihaela Kovačić** (Komisija za staru knjigu i povijest knjižnica), **Spomenka Petrović** (Komisija za pokretne knjižnice), **Đurđica Posarić**, (Komisija za zavičajne zbirke), **Katarina Tlustenko** (Radna grupa za manjinske knjižnice) i **Jadranka Stojanovski** (Komisija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje).

Sjednica je održana sa sljedećim dnevnim redom:

1. verifikacija Zapisnika sa sastanka SO-a održanog 19. studenoga 2004. god.
2. izvješće o realizaciji zaključaka sa zadnjeg sastanka
3. izvješća o radu sekcija, komisija i radnih skupina i o održanim skupovima
4. izvješća radnih skupina za pojedina pitanja:
  - 4.1. *Vodič HKD-a*
  - 4.2. *Priručnik za otpis i reviziju*
  - 4.3. *Izmjena Zakona o knjižnicama*
5. prijedlozi za osnivanje Radne skupine za audiovizualnu građu i multimediju i Komisije za opće znanstvene knjižnice (privici)
6. prijedlozi održavanja stručnih skupova tijekom 2006. te njihovog sufinanciranja
Privitak : Prijedlog / obrazac načina izvještavanja sa skupova
7. prijedlog za izradu i objavljivanje godišnjeg izvješća HKD-a 2005. god.
8. prijedlog teme 35. jubilarne Skupštine HKD-a, u listopadu 2006. god.
9. izvješće sa sjednice HKV-a održane 17. svibnja - Zaključci Povjerenstva za viša zvanja
10. razno.

Ad 1

Zapisnik s posljednje sjednice Stručnog odbora i predloženi dnevni red jednoglasno su prihvaćeni.

Ad 2

Predsjednica Stručnog odbora, Marina Mihalić, izvijestila je o realizaciji zaključaka donesenih na 1. (konstituirajućoj) sjednici SO-a. Izvijesteno je da su prema zaključcima s prethodne sjednice izašla dva broja **Elektroničkog glasila Stručnog odbora HKD-a (br. 1 od 24. ožujka i br. 2 od 29. travnja 2005. godine)** koji su distribuirani svim članovima Stručnog odbora.

Glasilo je na prijedlog predsjednice SO-a, Marine Mihalić, pokrenuto sa svrhom da se ostvari bolja informiranost i komunikacija među članovima Stručnog odbora između redovitih sjednica.

Ad 3

Predsjednica Stručnog odbora predložila je da svi predsjednici pojedinih sekcija, komisija i radnih grupa koji nisu stigli prirediti plan održavanja skupova u 2006. godini do ove sjednice to učine do kraja lipnja. Predsjednica HKD-a, Alemka Belan-Simić, predložila je da se planovi o organizaciji skupova za 2006. godinu prirede **do 26. lipnja**, kako bi ih Glavni odbor mogao razmotriti i prihvatiti na svojoj sjednici od 28. lipnja. Ovi su prijedlozi jednoglasno prihvaćeni.

Ad 4

Pod ovom točkom razmatrana su izvješća radnih grupa za izradu *Vodiča HKD-a*, Radne grupe za izradu Priručnika za otpis i reviziju te Radne grupe za izmjenu Zakona o knjižnicama. Predsjednica HKD-a, Alemka Belan-Simić, izvijestila je da su za Vodič HKD-a prikupljeni svi materijali, uključujući i dio o Stručnom odboru, te da se kreće s daljnjom realizacijom projekta.

Stručni odbor je izviješten da je u Radnu grupu za izradu *Priručnika za otpis i reviziju* umjesto Blaženke Peradenić-Kotur imenovana nova kolegica, mr.sc. Ankica Valenta iz Knjižnice Fakulteta za fiziku Sveučilišta u Zagrebu, za dio koji se odnosi na specijalne i visokoškolske knjižnice.

Predsjednica Radne grupe za izmjenu Zakona o knjižnicama (Edita Bačić) izvijestila je o radnom sastanku u Opatiji tijekom 7. dana specijalnih i visokoškolskih knjižnica te o zaključku da do listopada 2005. god. treba prirediti prvi prijedlog Zakona, nakon čega bi se organizirala javna rasprava i okrugli stol.

Ad 5

Kolegica Dora Sečić upozorila je na odluku sa 6. sjednice Stručnog odbora (23. rujna 2004.) u vezi s usvojenim novim ustrojem Stručnog odbora, prema kojoj, sukladno Statutu HKD-a, čl. 57., unutar jedne sekcije trebaju djelovati najmanje dvije komisije.

Obrazloženje kolegice Sečić je "potreba za osnivanjem foruma koji bi stručnjacima koji rade u opće znanstvenim knjižnicama omogućilo razmatranje pitanja od zajedničkog interesa". Sekcija bi surađivala s istoimenom Sekcijom IFLA-e (Section of University Libraries and other General Research Libraries), čija je misija da "potiče razvoj i dobar menadžment akademskih i znanstvenih knjižnica te da podupire integraciju knjižnica u glavne institucionalne funkcije učenja, poučavanja, istraživanja i usluga.

U rad Sekcije, u prvoj fazi, morali bi se svakako uključiti članovi iz NSK, svih središnjih sveučilišnih knjižnica, Knjižnice HAZU-a i znanstvenih knjižnica u Zadru i Dubrovniku. Sve navedene knjižnice, osim Knjižnice HAZU-a, samostalne su ustanove s mnogostrukim funkcijama pa bi bilo potrebno zajedno odlučiti koji su problemi prioritetni."

Kolegica Sečić je priložila preliminarni prijedlog tema za izradu programa rada koji su dobili svi članovi Stručnog odbora kao privitak za sjednicu.

Iznesen je stav da ova inicijativa može biti usmjerena isključivo na osnivanje komisije, a ne Sekcije za opće znanstvene knjižnice. Među članstvom pokušat će se utvrditi interes za rad u ovoj komisiji.

Kolega Igor Mladinić ukazao je na sve veće probleme vezane uz audiovizualnu i multimedijску građu u svim vrstama knjižnica koja nije u domeni rada Komisije za glazbene knjižnice. Predložio je osnivanje radne grupe za audiovizualnu građu i multimediju pri Sekciji za zbirke i službe HKD-a.

Radna grupa bi se bavila pitanjima vezanim uz zvuk, sliku i multimediju, uključujući izgradnju zbirke, stručnu obradu građe, pristup i zaštitu, korištenje i posudbu građe, poštujući pritom ograničenja vezana uz zaštitu autorskih, izvođačkih i srodnih prava, potrebe korisnika, kao i osobitosti medija kojim se bavi.

Radna grupa pomagala bi u uspostavljanju kontakata i razmjeni iskustava i informacija između knjižnica, te upozoravala na značaj ovih medija u očuvanju intelektualne baštine.

Članovi radne grupe bile bi osobe koje u matičnim institucijama rade s neknjižnom i/ili multimedijском građom.

Predloženi su članovi radne grupe: Sanja Vukasović-Rogač - Knjižnice Grada Zagreba (članica IFLA-ine komisije za AV-građu i multimediju, također i članica Komisije za glazbene knjižnice HKD-a), Lobel Machala - Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Tomislav Silić - Knjižnice Grada Zagreba, Andreja Silić - Gradska knjižnica Rijeka, Milko Belevski - Gradska knjižnica Zadar.

Daniela Živković ukazala je na probleme vezane uz autorska prava i na mogućnost preplitanja unutar programa koji se tiče elektroničke građe, pa je predloženo da se i Radna grupa za autorsko pravo uključi u rad novoosnovane radne grupe. Stručni odbor podržao je prijedlog osnivanja radne grupe za multimediju i audiovizualnu građu.

Ad 6 - Izvješća o radu

Alisa Martek izvijestila je o skupu s međunarodnim sudjelovanjem, **7. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica**, s temom "Partnerstva u visokoškolskim i specijalnim knjižnicama" na kojem je bilo 110 sudionika. Osim predavača iz Hrvatske, sudjelovali su i predavači iz Velike Britanije, SAD-a, Njemačke i Slovenije. Na skupu je održano 13 izlaganja i izloženo 17 postera, a tiskat će se i zbornik s recenziranim radovima.

Detaljno izvješće objavljeno je u Novostima HKD-a br. 29., lipanj 2005., str. 21.

Ivanka Stričević izvijestila je o provođenju projekta Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa (2004./05.) **Lektira na kotačima**. Ukazala je na probleme koje imaju svi sudionici projekata, a koji bi se mogli riješiti sudjelovanjem menadžera projekata koji bi vodio brigu o prijavama i realizaciji svih projekata.

Raspravljalo se o tekućim događajima iz Italije, gdje je zatvorskom kaznom sankcioniran postupak knjižničarke.

Predsjednica **Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja**, Marica Šapro-Ficović, izvijestila je o slučaju zatvaranja knjižničara na Kubi te predložila da HKD pošalje pismo potpore. Budući da IFLA nema službeni stav o tim slučajevima, dogovoreno je da Komisija za slobodan pristup informacijama pripremi izjavu s načelnim stavom protiv svake represije koju će dati na razmatranje Glavnom i Stručnom odboru, koji će je prosljediti IFLA-i.

Predsjednica **Komisije za javno zagovaranje** predložila je da bi svaka komisija trebala imati radnu grupu (osobu) za javno zagovaranje te predlaže da komisije prirede dopis o problemima koji se javljaju uz javno zagovaranje, kako bi im Komisija mogla pomoći u djelovanju.

Predsjednica **Radne grupe za čitanje** izvijestila je da su uspjeli realizirati sve svoje planove. Objavljene su *Smjernice za poticanje čitanja* unutar publikacije *Smjernice za građu laku za čitanje*, rad Radne grupe predstaviti će se plakatom (posterom) na *14. europskoj konferenciji o čitanju* (Zagreb, 31. srpnja - 5. kolovoza 2005) i na IFLA-i u Oslu. Planiran je i okrugli stol 8. rujna 2006. povodom međunarodnog dana pismenosti na temu "Poučavanje čitanja u narodnim knjižnicama" u suradnji s Radnom grupom za manjinske knjižnice te poziva i sve ostale da se uključe. Planira se suradnja s ostalim komisijama na izradi nacrti i plana za razvoj školskih knjižnica, uloži školskih knjižnica u edukaciji i prema dogovoru s Hrvatskim zavodom za knjižničarstvo.

Radna grupa za serijske publikacije izvijestila je o održanoj konstituirajućoj sjednici, a u radu im se pridružila Tatijana Petrić. Radna grupa je započela s radom i donijela prijedloge, o čemu će poslati izvještaj predsjednici Stručnog odbora.

Predsjednica **Sekcije za narodne knjižnice**, koja nije bila u mogućnosti sudjelovati na sjednici, pismenim je putem izvijestila o problemima koji se javljaju pri organiziranju godišnjeg skupa za narodne knjižnice zbog troškova organizacije i prekratkog vremena u kojem se ne stignu realizirati zaključci. Predloženo je da se skupovi održavaju svake dvije godine, ali prijedlog nije raspravljen na Sekciji.

Bilo je prijedloga da se savjetovanje za narodne knjižnice održi kao pretkonferencija 35. skupštini, ali kako je Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu glavni organizator skupa, preporuka je Stručnog odbora da se to raspravi na sastanku programskog odbora skupa i u skladu s odlukom zatraže sredstva za 2006. god.

Komisija za teoriju i znanstveni rad predložila je da se na sljedećoj skupštini održi radionica s temom metodologije znanstvenog rada, jer je u planu priprema referata u kojem će iznijeti prijedlog obuke studenata za znanstveni rad.

Predloženo je da se u okviru skupštine održi radionica o međuknjižničnoj posudbi u suradnji **Komisije za međuknjižničnu posudbu s Komisijom za specijalne i visokoškolske knjižnice**.

Komisija za glazbene knjižnice izvjestila je o problemima koji se javljaju s notama. Planiran je okrugli stol na kojem bi se raspravilo o svim problemima vezanim uz tu problematiku.

Daniela Živković predložila je da se u okviru *Interlibera* održi okrugli stol ili skup u suradnji s izdavačima koji bi organizirala Katedra za bibliotekarstvo i HKD, tj. **Komisija za nabavu**, s temom *Hrvatska knjižarska mreža*, što je jednoglasno podržano.

Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama i Radna grupa za čitanje održale su okrugli stol na temu *Pismenost i čitanje u javnim knjižnicama i građa lagana za čitanje* (Zagreb, 16 svibnja), na kojem je jedan od zaključaka bio da se osnuje radno povjerenstvo za izradu prijedloga programa odabira i proizvodnje štiva laganog za čitanje.

Svi programi sekcija, komisija i radnih skupina čiji predsjednici nisu sudjelovali u diskusiji nalaze se na mrežnim stranicama HKD-a (www.hkdrustvo.hr).

Ad 7

Predsjednica Stručnog odbora, Marina Mihalić, predložila je da se svake godine pripremi i objavi detaljan godišnji izvještaj o radu Stručnog odbora i svih sekcija, komisija i radnih grupa. Prijedlog je prihvaćen.

Ad 8

U vezi s organizacijom 35. skupštine HKD-a, predsjednica HKD-a, Alemka Belan-Simić, izvjestila je o posjeti Plitvicama (A. Belan-Simić i M. Mihalić) i prijedlogu da se Skupština održi na Plitvičkim jezerima. Predložen je i termin održavanja, **27.-30. rujna 2006.**, te da se prijedlozi tema i radionica mogu predlagati do

26. 06. 2005. god. Radi efikasnijeg izvještavanja/predlaganja stručnih aktivnosti SO-a, priređena su dva obrasca: za prijavu Skupova i za prijavu Programa i planova stručnih komisija i radnih grupa.

Ad 9

Predsjednica Stručnog odbora, Marina Mihalić, izvjestila je da je Povjerenstvo za viša zvanja na sjednici Hrvatskog knjižničarskog vijeća održanoj 17. svibnja prihvatilo prijedlog da se u ocjenjivanju za izbor u viša zvanja (viši knjižničar i knjižničarski savjetnik) koautorstvo do tri autora vrednuje kao jedan te da se također vrednuje i rad urednika.

Ad 10

Predsjednica Stručnog odbora izvjestila je da su 12. svibnja prihvaćene nominacije za komisije u IFLA-i u razdoblju od 2005. do 2009. god. za članove HKD-a: mr. sc. Ane Barbarić, dr. Kornelije Petr i Dunje Marije Gabriel.

Također je izvjestila i o zahtjevu/prijedlogu dr. Aleksandre Horvat da se HKD učlani u IFLA-inu Sekciju za knjižničarsku teoriju i istraživanje. Zaključeno je da će Stručni odbor napraviti preporuku Glavnom odboru, a Dora Sečić je predložila da dr. Horvat bude i predsjednica Komisije za teoriju i znanstveni rad HKD-a.

Predsjednica Stručnog odbora izvjestila je da će se do **kraja rujna** primati prijedlozi za nove tečajeve u programu Centra za stalno stručno usavršavanje.

Sjednica je završena u 15,00 sati.

Stručna tajnica:
Ana Marija Dodigović
amdodigovic@nsk.hr

Predsjednica Stručnog odbora:
mr.sc. Marina Mihalić,
knjižničarski savjetnik
mmihalic@nsk.hr

Kalendar održavanja skupova HKD-a

Hrvatsko knjižničarsko društvo u 2005. godini organizator je ili suorganizator sljedećih skupova:

- Međunarodni znanstveni skup povodom 100-te obljetnice rođenja dr. Eve Verona (Zagreb, 17.-18. studenoga 2005.)
- 9. seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnost suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture* (Poreč, 23.-25. studenoga 2005.)
- 5. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama *Slobodan pristup informacijama i doživotno učenje* (Zagreb, 9. prosinca 2005.)

Detaljnije obavijesti o skupovima, kao i njihovi programi bit će objavljeni na mrežnim stranicama Društva (<http://www.hkdrustvo.hr>).

Knjižničarsko društvo Dubrovnik

U organizaciji Hrvatskog knjižničarskog društva i Knjižničarskog društva Dubrovnik održana je na dubrovačkom Sveučilištu 9. svibnja 2005. radionica *Informacije o EU u narodnim knjižnicama*.

Dana 26. svibnja 2005. Društvo je za svoje članove organiziralo jednodnevni izlet na Pelješac i Korčulu. Na izletu je bilo oko dvadeset knjižničara. Pod vodstvom Nataše Tolj, voditeljice Narodne knjižnice Orebić, posjetili smo rodnu kuću Matka Župe, poznatog doajena novinarstva i promicatelja kulturnog života Orebića, koja je svojevrsni zavičajni muzej. Posjetili smo i Narodnu knjižnicu Orebić, koja od 1999. djeluje u novom prostoru. Nalazi uz samu plažu i lijepo je uređena. Posebice je okrenuta radu s djecom i mladima, uz čiju suradnju izdaje list *Peliško slovo*.

U Korčuli smo posjetili Narodnu knjižnicu „Ivan Vidali“, gdje smo se sastali s njezinim djelatnicama. Knjižnica je obavila reviziju i otpis te se priprema za preseljenje u novi prostor, u bivšem Domu kulture, također u središtu grada. Novi prostor, čije smo nacрте imali na uvid, gradi se posebno za knjižnicu i otvorenje se očekuje najesen ove godine. Također smo posjetili novo spremište, koje se nalazi izvan grada, i razgovarali o otpisu dijela građe iz spremišta. Oštećena i neupotrebljiva građa treba se poslati na preradu papira u Split. Nakon zajedničkog ručka, u Dubrovnik smo se vratili u 20,00 sati.

Dana 8. srpnja 2005. u Narodnoj knjižnici Grad održana je redovita godišnja Skupština Knjižničarskoga društva Dubrovnik. S obzirom na to da je dosadašnjim članovima upravnih tijela Društva istekao četverogodišnji mandat, Skupština je bila izborna. Bilo je nazočno 26 članova, čime je zadovoljen kvorum za provođenje izbora. Dnevni je red jednoglasno usvojen, prihvaćen je zapisnik s godišnje Skupštine 2004., izvještaj o radu u razdoblju između dvije godišnje skupštine, završni račun za 2004. godinu i blagajnički izvještaj za prvo polugodište 2005. godine. Nakon rasprave pristupilo se izbornom dijelu. Izabrano je izorno povjerenstvo u sastavu: Pero Šutić, Marija Erdelez i Milojka Skokandić. Razriješeni su dosadašnji članovi upravnih tijela Društva: predsjednica Marica Šapro-Ficović, potpredsjednica Sofija Bogoje i ostala tri člana Upravnog vijeća, Lucija Kukica, Nikša Matić i Renata Zlatković, tajnica Lucija Bjelokosić, blagajnik Nikša Matić te članovi Nadzornog odbora: Nora Cervelin, Vesna Čučić i Marija Čokljat.

Predloženi su kandidati za predsjednika Društva u idućem mandatu: Nikša Matić i Dragana Moravec. Većinom glasova za novog predsjednika Društva izabran je Nikša Matić, dipl. knjižničar (Dubrovačke knjižnice, Narodna knjižnica Grad). Novi članovi Upravnog vijeća su: Pero Šutić (potpredsjednik), Zlatka Mustahinić, Dragana Moravec i Marica Šapro-Ficović, tajnica je Renata Špero, blagajnica Anka Dedo, a članovi Nadzornog odbora: Vesna Vlahinić, Marija Erdelez i Anuška Perić. Nakon završetka rada Skupštine upriličen je domjenak.

M. Šapro-Ficović
msapro@dkd.hr

Radionica Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama

(Dubrovnik, 9. svibnja 2005.)

Prva regionalna radionica u okviru HKD-ovog projekta „Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama“ održana je u Dubrovniku 9. svibnja 2005. godine.

Riječ je o jedinstvenom projektu Društva koji će se tijekom tri godine odvijati na različitim mjestima s ciljem usvajanja znanja i širenja informacija o europskoj zajednici naroda kojoj se priprema pristupiti i naša zemlja. Izvedba projekta temelji se na partnerstvima. Pored HKD-a kao krovne udruge, u njemu sudjeluje još deset partnera - regionalnih knjižničarskih društava iz Hrvatske i strani partner - Nizozemsko udruženje narodnih knjižnica. Projekt u cijelosti podupire Nacionalne zaklada za razvoj civilnog društva, a preduvjeti za njegovu izvedbu su suradnja, dobre organizacijske pripreme, zauzimanje, zainteresiranost i profesionalnost svih koji su na bilo koji način aktivno uključeni. Radionica u Dubrovniku je organizirana suradnjom HKD-a i Knjižničarskog društva Dubrovnik. Organizacijske pripreme obuhvaćale su slanje poziva za sudjelovanje (e-mailom, običnom poštom i telefonom, osobito narodnim knjižnicama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, a zatim i svim članovima KDD-a), osiguranje prostora, tehničkih uvjeta, distribuciju materijala, cateringa... i puno međusobnih dogovora. U radionici je sudjelovalo deset osoba, od kojih su tri voditeljice radionice i sedam (od deset prijavljenih) knjižničara iz dubrovačke regije. Radionica se održavala u informatičkoj učionici D2 Sveučilišta u Dubrovniku, suvremeno opremljenoj učionici s 15 radnih stanica s brzom Internet vezom. Svaki je sudionik imao na raspolaganju vlastito računalo za rad i praćenje izlaganja. Radionica je započela s radom u 9 i trajala do 16 sati, uz stanke za osvježenje.

Program radionice obuhvatio je uvodna predavanja:

1. O projektu Informacije o EU u narodnim knjižnicama s osvrtom na posjet nizozemskim narodnim knjižnicama.

2. Kako narodne knjižnice mogu utjecati na razvoj demokratskog društva - dostupnost javnih dokumenata.

3. Europska unija: kratak uvod.

Alemka Belan-Simić (predsjednica HKD-a) rekla je uvodno nekoliko riječi o projektu, a zatim dala slikovni prikaz narodnih knjižnica Nizozemske, zemlje s jednom od najbolje razvijenih knjižničarskih mreža u Europi. Slike su snimljene prilikom posjete Nizozemskoj prve skupine hrvatskih partnera navedenog projekta. Uz slike lijepo uređenih narodnih knjižnica, dan je prikaz njihovog rada, službi, posebnih usluga, organizacijskih oblika knjižnica unutar kulturnih domova, posebnostima itd. Radionica je nastavljena vođenjem mr. sc. Aleksandre Čar (Institut za međunarodne odnose, Europski dokumentacijski centar) i mr. sc. Žanete Baršić-Schneider (HIDRA), a odvijala se kroz nekoliko tematskih cjelina.

1. Europska unija u RH. Putem pojedinih mrežnih stranica najprije smo dobili informacije o tijelima koja u Hrvatskoj pružaju informacije o EU ili nude online pristup bazama podataka.

2. Informacijska politika i informacijske mreže EU. Prikazana je informacijska politika EU od početka šezdesetih do danas, a informacijske mreže Europske unije prikazane su putem pregleda web stranica pojedinih centara.

3. Službene publikacije EU. Prikazane su u papirnatom obliku i u elektroničkoj verziji, osobito publikacije u kojima su detaljno obrađeni izvori europskoga prava, dokumenti i službene publikacije instituta, tijela i agencija EU.

4. EU - izvori općih informacija. Kroz izravan pristup web stranicama upoznivali smo se s raspoloživim izvorima informacija o institucijama, s politikom i aktivnostima EU.

5. Kako koristiti pravne i druge baze podataka. Prikazane su baze podataka o pravu EU, obrada izvora, prikaz sadržaja, pretraživanje...

6. Kako pratiti vijesti i aktualna događanja u EU. Pružen je pregled izvora koji olakšavaju praćenje vijesti o EU i njezine razne aktivnosti. Jedna od najzanimljivijih prikazanih stranica bila je izvrsna stranica Instituta za međunarodne odnose www.entereurope.hr.

Za uspješno održavanje radionice zaslužno je više čimbenika, ali u prvom redu to se odnosi na izbor zanimljivih sadržaja i način prikazivanja, a zatim na mogućnost izravnog i brzog pristupa izvorima. Izvrsne tehnološke mogućnosti i vrlo ugodna radna atmosfera dubrovčkog Sveučilišta pokazali su se odličnim organizacijskim rješenjem. Radionica se općenito pokazala primjerom dobre suradnje, organizacije i odlične pripremljenosti izvođača. I pored trajanja od sedam sati, nitko od nazočnih nije pokazao umor ili zasićenost. Naprotiv, svi su s velikim zanimanjem pratili izlaganja. Radionica je visoko ocijenjena putem evaluacijskih listića. Na skali vrijednosti od 1 do 5 ukupna ocjena radionice je 4,86. Najmanju, ali očekivanu, ocjenu 3,4 dobila je primjenjivost sadržaja u praksi. Naime, mnoge kolege koje inače vrlo pozitivno ocjenjuju prikazane sadržaje sumnjaju u mogućnost i djelotvornost primjene istih u svojim radnim sredinama. Najvišom ocjenom, 5, ocijenjeni su radni materijali i ispunjenost očekivanja polaznika.

Radionica je postigla svoje ciljeve, pokazala se korisnom za sve koji su nazočili, ali i gubitkom za sve koji su propustili doći. Drago nam je što se dio projekta "Informacije o EU u narodnim knjižnicama" po regijama počeo uspješno održavati upravo ovdje, na krajnjem jugu Hrvatske i nadamo se njegovom jednako uspješnom nastavku u ostalim hrvatskim regionalnim središtima.

M. Šapro-Ficović
msapro@dkd.hr

Godišnja skupština Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja

(Pitomača, 20. svibnja 2005.)

U Pitomači je 20. svibnja 2005. održana 23. godišnja skupština Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja. Budući da je Pučka knjižnica i čitaonica u Pitomači otvorila svoja vrata korisnicima u preuređenom i proširenom prostoru u Mjesecu hrvatske knjige 2003., kolege knjižničari našeg Društva imali su priliku vidjeti novu knjižnicu.

Skupštinu su pozdravili Slavica Vitković, voditeljica Pučke knjižnice i čitaonice u Pitomači, Zdravko Dijaković, načelnik Općine Pitomača, i Ilija Pejić, predsjednik našeg Društva. Došlo je osamdeset knjižničara iz narodnih i školskih knjižnica, a nakon izbora radnog predsjedništva i usvajanja dnevnog reda uslijedio je stručni dio.

Mr. Tinka Katić svojim je izlaganjem obrazložila što, zašto i kako pristupiti projektima digitalizacije. Time nam je dala konkretne odgovore na upite o digitalizaciji građe, koja je u nekim knjižnicama našeg društva već prisutna, no neke tek čeka taj zadatak. Marjana Janeš-Žulj, ravnateljica Gradske knjižnice "Franjo Marković" iz Križevaca, održala je predavanje *Digitalizacija rukopisne knjige iz 1443.* te promociju građe na CD-ROM-u. Nagrađivane svojim projektom *Preradović na internetu*, Tatjana Cifrak-Kostelac i Zorka Renić iz Narodne knjižnice "Petar Preradović" iz Bjelovara predstavile su nam svoj rad i održale promociju CD-ROM-a.

Kristijan Ujlaki, knjižničar iz Gradske knjižnice "Fran Galović" iz Križevaca, izložio nam je finski knjižnični sustav koji je upoznao za petodnevnog boravka u toj zemlji. Troje mladih knjižničara Koprivničko-križevačke županije, Suzana Knežević, Danijela Petrić i Mario Zovko, izvijestili su nas o svom studijskom posjetu nizozemskim narodnim knjižnicama.

Ljiljana Vugrinec, glavna urednica našeg časopisa, predstavila je 7. broj *Sveska* koji je ove godine još bogatiji

člancima i priložima o događanjima s cijelog područja našeg Društva. Izlaganjima na deset postera kolege i kolegice priveli su kraju stručni dio skupštine.

Radni dio započeo je s izvješćima o radu Društva u prethodnom razdoblju, a dodijeljena su i priznanja Društva za izniman doprinos u radu. Priznanja su primili Matija Sekulić iz Narodne knjižnice u Garešnici, Ivan Zelenbrz, ravnatelj Gradske knjižnice i čitaonice Virovitica, i Vladimir Brabec iz Osnovne škole u Suhopolju.

S. Šolc

silvijas@knjiznicavirovitica.hr

Radionica Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama (Zadar, 2. lipnja 2005.)

Društvo knjižničara Zadar u suradnji s Hrvatskim knjižničarskim društvom organiziralo je radionicu u okviru programa "Informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama". Radionica se održala 2. lipnja 2005. u prostorima Gradske knjižnice Zadar.

Zbog velikog interesa knjižničarske javnosti za prvo gostovanje eminentnih stručnjakinja u Zadru, program smo podijelili u dva dijela. U prvom dijelu dr. sc. Marian Koren (Nizozemsko udruženje narodnih knjižnica, voditeljica Odjela za istraživanje i međunarodne poslove) i prof. dr. sc. Aleksandra Horvat (Filozofski fakultet u Zagrebu, predstojnica Katedre za bibliotekarstvo) održale su predavanja, a u drugom dijelu programa knjižničari su sudjelovali na radionici koju su održale mr. sc. Žaneta Baršić-Schneider (HIDRA, načelnica Odjela službene dokumentacije Republike Hrvatske) i Blaženka Peradenić-Kotur (Nacionalna i sveučilišna knjižnica, voditeljica Zbirke službenih publikacija).

Raznolika publika, knjižničari iz svih tipova knjižnica i studenti Odjela za knjižničarstvo Sveučilišta u Zadru sa zanimanjem su pratili izlaganje *Informacijsko društvo i knjižnice* prof. dr. sc. Aleksandre Horvat. Predavanje dr. sc. Marian Koren *Nizozemska iskustva s informacijama o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama* izazvalo je veliko zanimanje zadarskih knjižničara zbog aktualnosti teme i zanimljivih primjera iz prakse. U odgovoru na jedno od pitanja, zašto informacije o Europskoj uniji u narodnim knjižnicama, dr. sc. Koren dala je odgovor koji bi zapravo mogao poslužiti kao zaključak cjelokupnog programa – narodne knjižnice su institucije kojima je jedna od zadaća osiguravanje dostupnosti informacijama, a informacije o zajednici su primarni posao i zadatak.

Naučiti kako učiniti vidljivim informacije o Europskoj uniji, osigurati dostupnost informacijama svim dobnim skupinama glavni su ciljevi ovog programa.

Gradska knjižnica Zadar za sada je jedina narodna knjižnica u Zadarskoj županiji koja omogućava građanima korištenje Internet kioska koji pruža informacije o Europskoj uniji (donacija Ministarstva europskih integracija). Ostale knjižnice tek se uključuju u programe

obavješćivanja javnosti o Europskoj uniji. Radionicu koja je uslijedila nakon predavanja održale su kolegice mr. sc. Žaneta Baršić-Schneider i Blaženka Peradenić-Kotur. Prvi dio radionice odnosio se na dostupnost službenih publikacija i dokumenata tijela javne vlasti. Žaneta Baršić-Schneider upozнала je sudionike s relevantnim izvorima informacija u Hrvatskoj i Europi te je ukazala na mogućnosti korištenja i pretraživanja informacija koje se nalaze na pojedinim stranicama. Veliku pažnju kod sudionika je izazvala informacija o čl. 39 Zakona o knjižnicama u kojem se navodi zakonska obveza nakladnika službenih publikacija o dostavljanju obveznog primjerka narodnim knjižnicama. Većina knjižnica ima problema s nabavom službenih publikacija. Problem "prohodnosti" informacija između narodnih knjižnica i državnih institucija razmatrao se i kroz projekt "Građani imaju pravo znati".

Blaženka Peradenić-Kotur predstavila je mrežne izvore koji se odnose na informacije o Europskoj uniji. Nakon uvodnog predavanja o Europskoj uniji sudionici su upoznati s relevantnim izvorima, a najveći dio vremena posvećen je mrežnim stranicama EnterEurope: vodič kroz informacije o Europskoj uniji (<http://www.entereurope.hr/>).

Sudionici radionice aktivno su sudjelovali u njezinom radu te su kroz raspravu i razgovor pokušali odgovoriti na pitanja s kojima se susreću u svakodnevnom radu.

Zaključci radionice:

1. Narodne knjižnice trebale bi uspostaviti suradnju s Županijskim savjetom za Europsku uniju i europske integracije
2. Narodne knjižnice Zadarske županije trebale bi uputiti dopis nakladnicima službenih publikacija u vezi dostave svih službenih publikacija koje su preduvjet za pravodobno obavješćivanje građana o njihovim pravima i mogućnostima
3. Baza linkova o službenim publikacijama i informacijama o Europskoj uniji na stranicama Projekta vrijedan su izvor podataka (nadasve pregledan i koristan u svakodnevnom radu!) i dalje ga treba razvijati
4. Sličan tip radionica potrebno je održati i za školske knjižničare

M. Dragija Ivanović
mdragija@gkzd.hr

Skupština Društva knjižničara Slavonije i Baranje

(Osijek, 9. lipnja 2005.)

Izvanredna Skupština Društva knjižničara Slavonije i Baranje održana je 9. lipnja 2005. godine u Osijeku, u Županijskoj komori.

Na Skupštini je jednoglasno prihvaćen prijedlog Pravilnika, Poslovnika i članova Ocjenjivačkog odbora za dodjeljivanje nagrade Društva koja će se zvati Povelja Marija Malbaša, a ustanovljena je na 14. redovnoj

skupštini Društva u Orahovici, 16. lipnja 2004. Prijedloge je izradila radna grupa u sastavu: mr. sc. Ljubica Radman (predsjednica), Silva Pavlinić (GISKO), mr. sc. Vera Erl (Odsjek za informacijske znanosti Filozofskoga fakulteta u Osijeku), mr. sc. Marina Vinaj (Muzej Slavonije Osijek) i Marica Galić (Strojarska tehnička škola Osijek).

Profesorica Marija Malbaša, naša poznata knjižničarka, svojim je radom i brojnim tiskanim stručnim radovima dala veliki doprinos razvoju knjižničarstva u Hrvatskoj, a posebice na području Slavonije i Baranje. Jedna je od utemeljiteljica i najaktivnijih članica Društva knjižničara Slavonije i Baranje. Povelja će se dodjeljivati na redovnim skupštinama Društva, kao priznanje zaslužnim članovima, za dugogodišnji doprinos radu u Društvu knjižničara Slavonije i Baranje. Imenovani članovi Ocjenjivačkog odbora za dodjeljivanje Povelje Marija Malbaša su: Tatjana Aparac-Jelušić, Silva Pavlinić, Emilija Pezer, Ljubica Radman i Mirjana Zandt. Povelja će se prvi put dodijeliti jednom članu na 15. redovnoj skupštini, u lipnju 2006. godine.

Usvojen je i prijedlog da se hrvatsko-mađarska knjižničarska konferencija održava svake druge godine, naizmjenično u Hrvatskoj i Mađarskoj, uslijed nedostatka financijskih sredstava.

Kako bi Društvo ubuduće učinkovitije funkcioniralo, na ovoj su Skupštini formirana i sljedeća stručna tijela:

- *Komisija za stručni rad* u sastavu: Sanja Galic - voditeljica (III. gimnazija Osijek), Jasenka Bešlić (Gradska knjižnica i čitaonica Požega), Olivera Katalenac (GISKO), Dubravka Pađen-Farkaš (GISKO), dr. sc. Kornelija Petr (Odsjek za informacijske znanosti Filozofskoga fakulteta u Osijeku), Martinka Sučić (Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci) i mr. sc. Marina Vinaj (Muzej Slavonije Osijek)
- *Komisija za javno zagovaranje* u sastavu: dr. sc. Tatjana Aparac-Jelušić - voditeljica (Odsjek za informacijske znanosti Filozofskoga fakulteta u Osijeku), Andrea Božić (Saponia Osijek – Knjižnica), Marija Kretić-Nadž (Gradska knjižnica i čitaonica Beli Manastir), Ljiljana Krpeljević (GISKO), Vesna Zobundžija (Građevinski fakultet Osijek)
- *Uredništvo mrežnih stranica* u sastavu: Sanjica Faletar – voditeljica (Odsjek za informacijske znanosti Filozofskoga fakulteta u Osijeku), Boris Badurina (Odsjek za informacijske znanosti Filozofskoga fakulteta u Osijeku), Marta Crljen, Maja Čujić (Odsjek za informacijske znanosti Filozofskoga fakulteta u Osijeku), Tihomir Dunderović – *web master* (Osnovna škola Bilje) i Ivana Hengl (Osnovna škola Retfala Osijek)
- *Odbor za Statut i opće propise* u sastavu: Vesna Radičević – voditeljica (Knjižnica Filozofskoga fakulteta u Osijeku), Emilija Pezer (Gradska knjižnica i čitaonica Vinkovci), Blanka Salatić (Knjižnica Pravnoga fakulteta u Osijeku) i Ljiljana Siber (GISKO)

- *Radna grupa za obilježavanje 30-godišnjice Društva* u sastavu: mr. sc. Ljubica Radman, umirovljenica – voditeljica, Maja Čujić (Filozofski fakultet u Osijeku), Ljiljana Krpeljević (GISKO), Dubravka Pađen-Farkaš (GISKO) i Silva Pavlinić (GISKO).

Najavljeno je i obilježavanje 30. obljetnice Društva (1975. – 2005.) u prosincu 2005. izdavanjem Spomenice Društva i izložbom o radu Društva. Osnivanjem uredništva, mrežne stranice Društva (www.dksb.hr) postat će ažurnije i kvalitetnije.

Nakon stanke i ugodnog druženja uslijedilo je izlaganje dr. sc. Tatjane Aparac-Jelušić *Bolonjska deklaracija i reforma studija na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskoga fakulteta u Osijeku*, u kojemu je predočen prijedlog deklaracije koji je još u procesu dobivanja pristupnice od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. U izlaganju je napravljen osvrt na ECTS (Europski sustav prijenosa bodova), mobilnost studentske razmjene između zemalja i stvaranje interdisciplinarnih studijskih programa na Sveučilištu.

E. Pezer
ema@gkvk.hr

Društvo bibliotekara Istre

Tijekom prvog polugodišta 2005. godine članovi Društva bibliotekara Istre prisustvovali su radu Proljetne škole školskih knjižničara, održane u Poreču, Skupu visokoškolskih i specijalnih knjižnica, održanom u Opatiji, te Konferenciji o čitanju u Zagrebu, a ravnateljica Gradske knjižnice iz Pule dobila je sponzorstvo za prisustvovanje 71. godišnjoj konferenciji IFLA-e u Norveškoj.

Glavni odbor Društva je u svibnju uputio inicijativu HKD-u za promjenu Zakona o knjižnicama, kako bi prestala praksa zapošljavanja djelatnika bez završenog studija knjižničarstva i odbijanja onih sa završenim studijem, kao u slučaju Gradske knjižnice u Umagu.

Društvo je uputilo poziv svim knjižnicama u Istri da se jave sa svojim novostima za oživljeno izdanje časopisa *Vijesti DBI*, za koje su osigurali sredstva od Županije. Društvo, u suradnji s gradskim knjižnicama i Sveučilišnom knjižnicom u Puli, priprema tiskanje vodiča knjižnica Županije i vodiča Sveučilišne knjižnice.

Glavni odbor Društva je za 2006. godinu donio bogat program rada iz kojeg izdvajamo predavanja, predstavljanje novih knjiga, obilježavanje 100-godišnjice osnivanja Hrvatske čitaonice u Banjolama, Jurišićima i Žminju, studijsko putovanja te sudjelovanje u lokalnim radio i TV-postajama, kao i suradnju s turističkim zajednicama Županije i gradova radi sudjelovanja spomeničkih knjižnica u kulturnom turizmu.

D. Frančić
dfrancic@skpu.hr

Natječaj za novu zgradu Gradske knjižnice Rijeka

Grad Rijeka u organizaciji i provedbi Društva arhitekata Rijeka raspisao je javni, opći i pozivni natječaj za izradu idejnog arhitektonskog rješenja Gradske knjižnice u Rijeci na lokaciji u užem centru grada (Klobučarićev trg), čime je riječka knjižnica sve bliže rješavanju svojih uistinu dramatično neodgovarajućih prostornih uvjeta.

Programsku osnovu kao dio projektnog zadatka priredio je već prije dvije godine tim stručnjaka iz same knjižnice. Nova zgrada knjižnice planirana je na 6 600 m² prostora. Bila bi to prva novoizgrađena zgrada narodne knjižnice Republici Hrvatskoj. I najveća!

Tekst natječaja može se pročitati na adresi: www.d-a-z.hr/ostalo/natjecaji/rijeka-gradska_knjiznica.htm

M. Šegota-Novak
marijasn@gkri.hr

Dječja knjižnica u Poreču

U posljednjim se desetljećima događaju velike promjene u svim segmentima poslovanja narodnih knjižnica, pa tako i u knjižničarstvu za djecu i mladež. "Potrebe" se mijenjaju u "prava" jer se na taj način uvažavaju ne samo aktualni korisnici nego i svi oni potencijalni koji još nisu prepoznali svoje "potrebe".

U radu s predškolskom djecom polazi se od Konvencije o pravima djeteta, međunarodnog dokumenta kojim se reguliraju prava djeteta, a pri tom se također posebna pozornost poklanja stvaranju i jačanju čitalačke navike u djece od najranije dobi.

Gradska knjižnica Pučkog otvorenog učilišta Poreč još je 1986. godine uvela besplatno članstvo za svu djecu do sedme godine života pružajući im na taj način i u formalnom smislu pravo - koristiti knjižnicu.

Prve igraonice za djecu započele su s radom u porečkoj knjižnici 1992. godine i naišle su na velik interes i odaziv djece i roditelja. Zbog prostornih uvjeta ta se aktivnost morala privremeno ugasiti. U očekivanju preseljenja Gradske knjižnice na novu lokaciju, u jesen 2004. godine ponovno je uveden ovaj oblik odgojno-obrazovnog rada, a služio je kao svojevrsni poziv na aktivnost i druženje u očekivanju otvaranja posebnih prostora za tu dobnu skupinu.

Gradska knjižnica Pučkog otvorenog učilišta Poreč 20. travnja 2005. godine svečano je otvorila adaptirane prostore Dječje knjižnice od 90 m² na Trgu Marafor br. 4. Dječja knjižnica je zapravo dječji odjel i sastavni je dio Gradske knjižnice koja se nalazi na Trgu Marafor br. 3. Kao što je vidljivo iz adrese, nalazi se u neposrednoj blizini Odjela za odrasle, što je i omogućilo stvaranje jedinstvene baze ID-zapisa članova i građe u knjižnici. Velika se pozornost poklonila uređenju knjižnice - unutrašnjog dekoraciji i dizajnu - kako bi se postigla opuštajuća atmosfera za korisnike, ali i za djelatnike.

U prizemlju zgrade organizirana je služba za posudbu. Građa je smještena u slobodnom pristupu, što pridonosi odgojnoj ulozi knjižnice. Ministarstvo za europske integracije prepoznalo je ovu knjižnicu kao najkompetentnijeg domaćina za već poznati Internet-kiosk koji služi razvijanju informacijske pismenosti. Zahvaljujući njemu, osiguran je i besplatan pristup internetu te primanje i slanje elektroničke pošte.

U prizemlju posebno dominira izložbena instalacija, gdje se izlažu novonabavljene knjige.

Na katu, u multimedijalnoj učionici, organizirana je Zbirka za roditelje koja sadrži publikacije o razvoju djeteta, i to počevši od prenatalnog doba do puberteta. Posebno su u prostoru izdvojene slikovnice kako bi bile dostupne najmlađem uzrastu. Osim za beletristiku, kod djece se razvija interes i za znanstvenu literaturu, a posebno je značajna referentna zbirka s enciklopedijama, atlasima i priručnicima. Ovaj odjel posjeduje i knjige na stranim jezicima, građu za učenje stranih jezika i didaktičke igre. Zbirka za tinejdžere sadrži literaturu koja obrađuje različite probleme i nudi odgovore na vječna i delikatna pitanja koja zanimaju mlade.

Sav fond knjiga Dječje knjižnice (6 000 svezaka) izlučen je iz fonda Gradske knjižnice Poreč. Obrada knjižnične građe obavlja se u Gradskoj knjižnici prema bibliotečnoj aplikaciji knjižnice Medveščak, a u planu je stvaranje uvjeta za obradu i u samoj Dječjoj knjižnici.

Na katu je u tijeku razvoj multimedijalne učionice, gdje se kroz različite medije (od igračaka do audiokaseta, videokaseta, DVD-a, CD-a ili CD-ROM-ova) oblikuju programi koji mijenjaju i sam prostor.

Vrijedno je spomenuti prvi program koji smo predstavili u Dječjoj knjižnici u suradnji s Dječjim vrtićem iz Vrsara. Predstavljanjem slikovnice „Naša bajka“ otkrili smo građanstvu projekt nastao primjenom timskog i suradničkog rada polaznika Dječjeg vrtića i njihovih odgajatelja.

U srijedu, 11. svibnja novootvoreni prostor Dječje knjižnice Poreč posjetili su učenici trećeg razreda Talijanske osnovne škole "Bernardo Parentin". Učenici su zajedno sa svojom učiteljicom u prostoru knjižnice održali veseli sat lektire čitajući poeziju Luke Paljetka. Pri odlasku, učenici su upoznati sa službama i uslugama koje

im nudi Dječja knjižnica te su im uručeni promotivni materijali.

Dostatni prostorni uvjeti osigurat će mladim korisnicima povećanje kvalitete usluge i razvoj suvremenih programa u multimedijalnoj učionici, gdje će djeca moći kreativno provoditi slobodno vrijeme, pa Dječju knjižnicu možemo predstaviti kao centar kulturnog života djece, mjesto susretišta djece i obitelji.

I. Zović

Knjiznica-porec@pu.tel.hr

Novosti na Glazbenom odjelu Gradske knjižnice Zadar

U hrvatskim narodnim knjižnicama šezdesetih godina prošlog stoljeća dolazi do značajnijih zbivanja u „glazbenom knjižničarstvu“, kad se počinju otvarati odjeli za posudbu glazbene građe. Prvi koji su uspjeli prebroditi sve nedaće na koje su nailazili u svom radu (od financijskih do prostornih) bili su glazbeni odjeli Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ u Karlovcu i Knjižnica grada Zagreba.

Danas bi rijetko koji korisnik Gradske knjižnice Zadar mogao zamisliti rad ove ustanove bez njezinog Glazbenog odjela. Od preseljenja knjižnice u novi prostor i otvaranja Glazbenog odjela prošlo je tek pet godina, a imamo dojam da je on oduvijek sastavni dio knjižnice. Naime, Glazbeni je odjel iznimno popularan i posjećen odjel. Iz statističkih podataka posudbe za cijelu knjižnicu uočljivo je da posudba iz Glazbenog odjela „dostojno prati“ posudbu građe Odjela za odrasle. Najčešći korisnici su srednjoškolci i studenti, potom slijede odrasli korisnici i djeca mlađeg uzrasta. Zbirku čini 9 000 CD-a iz svih područja glazbe, knjige o glazbi, notni materijali, CD-ROM-ovi, videokasete i glazbeni časopisi. Od ožujka ove godine u posudbi su i glazbeni DVD-i, kojih zasad ima 150. Nabava DVD-građe sasvim je normalan slijed nabave jer slijedi želje naših korisnika. Već prvoga dana, kad su stavljeni u posudbu, DVD-i su jednostavno nestali s polica, a i potakli su određen broj Zadrana na učlanjenje u knjižnicu. DVD-građa posuđuje se, kao i CD-građa, na dva dana, pretraživa je u CROLIST kataložnoj bazi kao i preko popisa na mrežnoj stranici knjižnice (<http://161.53.142.3/liste/index.html>). DVD-građa (zasad) je podijeljena u četiri kategorije. Najbrojnija obuhvaća pop-rok, bluz, disko, *heavy metal*..., zatim dolazi džez, klasika i na kraju filmska glazba.

Posudba DVD-građe značajan je novitet na Glazbenom odjelu Gradske knjižnice Zadar, a vrijedno je istaknuti još jednu novost na glazbenoj stranici naše mrežne stranice: mogućnost pretraživanja nove građe po mjesecima i godini nabave (odabirom nekog mjeseca izlistava se abecedni popis autora i sve građe nabavljene u tom mjesecu). Ovaj pretraživač je, po navodima korisnika, pun pogodak i najvažnija informacija, a s njima se slažu i djelatnici knjižnice jer im koristi kao vrijedan izvor o novonabavljenoj građi.

A. Nekić

antonijela.nekic@gkzd.hr

Američki kutak u Zadru

Otvaranje Američkog kutka (*American Corner*) 13.06.2005. u Gradskoj knjižnici Zadar potvrda je dugogodišnje uspješne suradnje Američkog veleposlanstva i Gradske knjižnice Zadar. Ovom prilikom američki veleposlanik u Republici Hrvatskoj, Ralf Frank, svečano je otvorio Američki kutak. U ime Gradske knjižnice Zadar veleposlanika su pozdravili ravnatelj knjižnice, Ivan Pehar, župan Ivo Grbić i član poglavarstva grada Zadar, Radovan Dunatov.

Početak suradnje Američkog veleposlanstva i Gradske knjižnice Zadar seže još u devedesete godine, u vrijeme Domovinskog rata kad smo uz velikodušnu donaciju knjižnične opreme polica iz netom zatvorene Američke knjižnice opremili i otvorili knjižnicu u Salima (Dugi otok).

Otvaranje Američkog kutka potaknuto je željom američkih vlasti da se približe i upoznaju s američkim načinom života, američkom kulturom i jezikom što širi krug ljudi na cijelom svijetu. Za otvorenje kutka Američko veleposlanstvo u Republici Hrvatskoj doniralo je Gradskoj knjižnici Zadar knjižnu i neknjižnu građu (oko 900 jedinica građe) i opremu (TV, video, DVD, računalo) u vrijednosti 50 000 dolara.

Građa je smještena na Odjelu za odrasle i integrirana je u ostali fond Gradske knjižnice Zadar. Korisnici imaju slobodan pristup građi i knjige se mogu posuđivati (osim referentne literature). Pokrivene su različite teme: povijest, geografija, kultura i umjetnost, a značajan je broj naslova iz lijepe književnosti.

Radujemo se ovom kutku koji se uklapa u misiju, poslanje knjižnice, u kojem se navodi da je naš cilj približiti informacije, znanje i kulturu žiteljima Zadra, Županije i ponuditi građu kojom pridonosimo nepristranom obavješćivanju građana, obrazovanju i bogaćenju kulturnog života svakog pojedinca u zajednici.

Ovom uslugom omogućili smo nepristrano upoznavanje naših korisnika s američkim načinom života, američkom kulturom i jezikom. Ovim se omogućuje slobodan pristup informacijama iz američke povijesti, politike, znanosti, obrazovanja, kulture i društva, kao i

informacije o mogućnostima školovanja i studijskim boravcima u SAD-u.

Namjera djelatnika Gradske knjižnice Zadar je svojim iskustvom i u suradnji s Američkim veleposlanstvom prema interesnim područjima daljnja izgradnja i razvijanje fonda za Američki kutak s obzirom na korisničku populaciju u Zadru (američki klasici, književne kritike, sport, ekologija, povijest, urbanizam, biografije znamenitih osoba, literatura za djecu, glazbena građa, nabava časopisa i drugo). Ujedno želimo organizirati predavanja stranih i domaćih predavača, filmske projekcije (svakodnevni život u Americi, slavne osobe, glazba i drugo), obilježavanje važnijih datuma, uspostavu suradnje s drugim institucijama u sredini u kojoj živimo i radimo (Sveučilište u Zadru – Odjel za engleski jezik, osnovne i srednje škole zadarske županije, škole stranih jezika i slično).

Za posjetitelje knjižnice organizirana je izložba pod nazivom *Ah ta Amerika*. Izložbu su organizirali djelatnici Gradske knjižnice Zadar koji su boravili na studijskim putovanjima po Americi. Autori izložbe izložili su suvenire i svoje uspomene - naše viđenje Amerike kroz sitnice s putovanja.

M. Belevski
milko@gkzd.hr

Razvoj čitalačkih skupina i razvoj čitatelja

Knjižničari i profesori engleskog jezika susreli su se s jednim od oblika promocije čitanja - čitateljskim grupama - na radionici pod nazivom *Razvoj čitalačkih skupina i razvoj čitatelja*, održanoj 7. i 8. srpnja 2005. u Gradskoj knjižnici Zadar. Što su to čitateljske grupe, kako ih osnovati i na koji način ove grupe djeluju raspravljalo se na radionici.

Ciljevi su radionice, u organizaciji British Council Croatia i Gradske knjižnice Zadar, upoznavanje šire profesionalne javnosti s čitateljskim grupama i pokretanje istih u Hrvatskoj, razvijanje interesa sudionika za program razvoja čitatelja te formiranje čitalačkih skupina u okviru narodnih knjižnica u Hrvatskoj s fokusom na suvremenu britansku književnost.

Voditeljica radionice bila je Briony Train, predavačica na Sveučilištu u Sheffieldu na Odsjeku za informacijske znanosti, kojoj su osnovni istraživački interesi istraživanje čitanja i razvoj čitateljskih navika, narodno knjižničarstvo te razne metode vrednovanja knjižničnih usluga.

Radionica je bila podijeljena na dvije glavne teme – općenito o čitateljskim grupama i promocija čitanja u knjižnici. Prvog dana sudionici su se upoznali s različitim aktivnostima koje su usmjerene na čitatelje i promicanje čitanja te razvoj čitalačkih navika. Živa rasprava o mogućnostima prezentacije, kako novih naslova tako i starijih ili manje atraktivnih naslova, završila je konkretnim prijedlozima mogućih izložbi ili promotivnih aktivnosti u knjižnici. U praktičnim vježbama sudionici su pokazali

visoku razinu domišljatosti i mašte i još jednom ukazali na činjenicu da prostor za kreativan rad u narodnoj knjižnici nema ograničenja.

Težište drugog dana radionice bilo je na promocijskim aktivnostima te razgovoru kako čitalačke skupine mogu pomoći u promociji knjižnice prema drugim čitateljima i članovima knjižnice. Na temelju različitih primjera iz Velike Britanije i Hrvatske sudionici su uspoređivali različite promotivne aktivnosti koje se događaju u njihovim knjižnicama i razgovarali o mogućim novim aktivnostima.

Velika vrijednost ove radionice vidi se i u uspostavljenim kontaktima između nastavnika jezika i knjižničara. Udružene, ove dvije profesije mogu pomoći u podizanju čitalačkih navika kod djece i mladih i u popularizaciji čitanja kao poželjnog oblika provođenja slobodnog vremena.

Ovom prilikom British Council Croatia donirao je Gradskoj knjižnici Zadar 80 naslova iz suvremene britanske književnosti.

M. Dragija Ivanović
mdragija@gkzd.hr

Čitanje na drukčiji način

Seminar pod naslovom *Reader Development (Razvoj čitatelja)* održan je 1. i 2. srpnja 2005. godine u Zagrebu u organizaciji British Councila Croatia, gdje se i odvijao njegov prvi dio, dok je u drugom dijelu domaćin bila Gradska knjižnica u Zagrebu. Predavanja i radionice na spomenutu temu, koja je održala gošća iz Velike Britanije Briony Train, predavačica na Odsjeku informacijskih znanosti Sveučilišta u Sheffieldu, okupili su sudionike s različitih područja – od djelatnika narodnih knjižnica iz Zagreba i Karlovca te književnog kluba popularne zagrebačke knjižare *Booksa* do studenata i profesora s Odsjeka informacijskih znanosti zagrebačkog Filozofskog fakulteta te Učiteljske akademije, kao i voditelje čitateljskih skupina u British Councilu.

Projekt razvoja čitatelja kroz djelovanje čitateljskih skupina, u smislu ciljanog rada s korisnicima, u britanskoj

se knjižničarskoj praksi primjenjuje već petnaest godina kao svojevrsna promotivna aktivnost čitanja. Tijekom razgovora, čiji je moderator stručna osoba, odnosno djelatnik knjižnice, čitatelji razmjenjuju svoje dojmove, misli i osjećaje o pročitanoj knjizi. Tako se intimni čin čitanja pretvara u zajedničko iskustvo, pri čemu je poštivanje mišljenja svih sudionika i ohrabivanje da iskreno govore o svojim stavovima ono na čemu se temelji rad čitateljske skupine. Naglasak je, dakle, na kvaliteti čitateljskog iskustva i doživljaja prije nego na analitičkom i intelektualnom vrednovanju samog djela. Briony Train govorila je o tome što su zapravo čitateljske grupe, s kojim se ciljem osnivaju, kako pristupiti te započeti s radom, kako mogu izgledati (s obzirom na broj članova, teme, žanrove, interese), kao i nekim temeljnim načelima koja treba uvažavati tijekom praktičnog rada. Nadalje, u okviru ove aktivnosti usmjerene isključivo na čitatelja, važna je stavka evaluacija vlastita rada u smislu iznalaženja metoda vrednovanja svojih postignuća s obzirom na postavljene ciljeve, potom analiza dobivenih podataka te redovita izvješća o rezultatima, a sve to kako bi se dobila povratna informacija o vlastitu radu. Naglasivši kako promotivne aktivnosti ne iziskuju nikakva dodatna sredstva, za razliku od skupih marketinških kampanja, Briony Train u više je navrata isticala kako je sve stvar dosjetljivosti i mašte djelatnika, pa se tako unutar postojećih mogućnosti može napraviti mnogo u cilju olakšavanja pristupa knjizi i općenito popularizacije knjige i čitanja, potkrijepivši to mnogim primjerima iz britanske knjižničarske prakse. Konceptija seminara bila je interaktivna pa su sudionici kroz različite tipove problemskih situacija i konkretnih zadataka aktivno sudjelovali u radionicama. U tom smislu, idući u korak sa suvremenim trendovima u knjižničarstvu, čitateljske bi skupine, osim u British Councilu, gdje već postoje kao dio redovne knjižnične prakse, u bliskoj budućnosti trebale zaživjeti kako u zagrebačkim knjižnicama, tako i u ostalima diljem Hrvatske te još nekim "žarištima" kulturnog života Zagreba. Seminar je također održan u Osijeku i Zadru, a njegov je nastavak najavljen za rujnu, kad će predavači biti voditelji čitateljskih skupina u knjižnici British Councila.

S. Repanić Blažičko
sanja.repanic@kgz.hr

Đački ljetni dani

Već desetak godina tijekom školskih praznika u Gradskoj knjižnici Ivan Goran Kovačić, na Odjelu za djecu i mlade, organiziramo niz radionica pod nazivom *Đački ljetni dani*.

Sudionici naših radionica učenici su osnovnih i nižih razreda srednjih škola, a ove godine organizirali smo sljedeće radionice: Nauči se služiti računalom, Nauči igrati GO, Radionica šaha, Izrada nakita od fimo mase i konca, Izrada stanke za knjigu (*book marker*), Nauči svirati

gitaru, Mladi pjesnici, Pripremi se za nastup, Bajka na moderan način, Radionica animiranog filma.

Radionice organiziramo u skladu sa željama i interesima naših mladih korisnika, a glavni cilj je korisno i kvalitetno provođenje slobodnog vremena, učenje i stjecanje novih znanja i vještina kao i razmjena iskustava i znanja. Bitno je i zajedničko druženje i sklapanje prijateljstva.

D. Vaštuka
dvastuka@gkka.hr

Knjižno i rukopisno blago knjižnice Biskupijskoga sjemeništa u Dubrovniku

Na Poljani Ruđera Boškovića, u najstarijem dijelu grada Dubrovnika, u zgradi u kojoj se posljednjih desetljeća 17. st. te u 18. st., sve do 1773. god., odvijala nastava u poznatom isusovačkom Dubrovačkom kolegiju (Collegium Rhagusinum), danas se nalazi Biskupijsko sjemenište Dubrovačke biskupije te Klasična gimnazija "Ruđer Bošković", također u vlasništvu Biskupije. U toj je zgradi danas smještena i knjižnica Biskupijskog sjemeništa, koja je rješenjem Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture u Splitu od 9. kolovoza 1989. godine proglašena spomenikom kulture.

U knjižnici, koja danas broji oko 15 000 svezaka knjiga te stotinjak vrlo vrijednih rukopisa, nalaze se dva kataloga, abecedni i mjesni, koji nisu sastavili knjižničari pa vrvu mnogim propustima i netočnostima. Brojna djela koja se nalaze u privezima nisu katalogizirana, a nisu katalogizirani ni neki rukopisi. Mnoge knjige su zbog lošeg uveza ili neprikladnog smještaja oštećene pa ih je potrebno restaurirati.

Tako je ove godine počeo višegodišnji projekt stručnog uređivanja knjižnice Biskupijskog sjemeništa, projekt koji vode voditeljica Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku, prof. dr. Tatjana Aparac-Jelušić, voditeljica Matične službe knjižnica Dubrovačko-neretvanske županije, Marica Šapro Ficović, te ravnatelj Biskupijskog sjemeništa i Klasične gimnazije "Ruđer Bošković", magistar crkvenog prava don Bernardo Pleše. Kao član Komisije za staru knjigu i povijest knjižnica HKD-a, bio sam u ljeto 2005. u dva navrata u Dubrovniku radi stručnog nadzora nad poslovima revizije fonda knjižnice koje su obavljale studentice knjižničarstva iz Osijeka. Ovim člankom želim upozoriti knjižničarsku struku u Hrvatskoj na iznimnu vrijednost knjižnice Biskupijskog sjemeništa u Dubrovniku.

Iako je knjižnica, kao i Biskupijsko sjemenište, utemeljena tek 1851. god., u njoj pouzdano nalazimo čak deset inkunabula! Spomenuto rješenje Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kultura u Splitu navodi brojku od devet inkunabula, među kojima se ističu vrijednošću sva četiri sveska djela "Summa theologica" Antoniusa

Florentinusa – venecijanska izdanja tiskana u razdoblju između 1477. i 1481. god. Međutim, već na početku ovogodišnje revizije pronađena je još jedna inkunabula – “Dialogus Seraphice” Sv. Katarine Sijenske iz 1496. god.

U knjižnici nalazimo i više od dvjesto knjiga tiskanih u 16. st., primjerice, dragocjena venecijanska izdanja Ovidijevih “Metamorfoza” iz 1513. i 1518., izdanje Horacijevih pjesama iz 1565., također tiskano u Veneciji. I izdanja dubrovačkih autora iz 16. st. nalazimo u ovoj bogatoj knjižnici: “Discorsi... sopra Le Metheore d’ Aristotile” Nikole Vitova Gučetića iz 1585., “De Turcarum origine” Ludovika Crijevića Tuberona iz 1590. ili, pak, “Rime amorose” Saba Bobaljevića Mišetića, tiskane u Veneciji 1579. Vrlo je mnogo djela dubrovačkih književnika i znanstvenika u knjižnici Biskupijskog sjemeništa u Dubrovniku: djela matematičara i fizičara Marina Getaldića i Ruđera Boškovića, povjesničara Mavra Orbinija, književnika Ignjata Đurđevića i Junija Palmotića.

Posebno bih naglasio vrijednost rukopisnih djela koja nalazimo u ovoj malo poznatoj knjižnici. Iznimno su vrijedni rukopisi dramskih djela Junija Palmotića: osim rukopisa “Pavlimir kragl Slovinski”, “Zeptislava”, “Elena Ugrabljena”, “Natjezanje Ajacja, i Ulissa sa oruscje Achillovo”, poznata djela koja su objavljena prema rukopisima koji se nalaze u samostanu Male braće u Dubrovniku, knjižnica Biskupijskog sjemeništa u Dubrovniku posjeduje i rukopis “Palmotta Jachetta Giva Didone Tragedia Gosp. Jachette Gna Palmotta Vlast. Dubrov. Od kuchje Dionirich prikasana u Dubrovniku prid Dvorom Smetenijeh na 6. Feb. 1646.”

Osim rukopisa Palmotićeve djela, knjižnica posjeduje čak tri rukopisa “Osmana” Ivana Gundulića, od kojih je jedan upotrijebio Đuro Korbler pri izdavanju “Osmana” u Akademijinim “Starim piscima hrvatskim”, a drugi književna znanost uopće nije istražila. U katalogu rukopisa knjižnice ne nalazi se “Vjeran pastier” Petra Kanavelića, koji je međutim na polici, uvezan u pergamentu; među rukopisima nalazi se i “Zorislava” Antuna Gleđevića, i taj rukopis nije istražen! O drugim rukopisima spomenut ćemo još i to da je najstariji rukopis iz 12. st., a sadrži na sedamnaest listova pergamene Juvenalove “Satire”. Među rukopisima imamo još prijevode na hrvatski jezik Molierovih komedija te djela Mate Vodopića, Sara Crijevića i Rajmunda Kunića.

Sve navedeno dokazuje koliko je nužno da se pomoću knjižničarske struke konačno stručno uredi i vode knjižnice u Crkvi te da tako hrvatski znanstvenici konačno mogu dati pravi sud o djelima mnogih hrvatskih autora. Stoga svima koji sudjeluju u uređivanju knjižnice Biskupijskog sjemeništa u Dubrovniku svaka pohvala, jer su lijepi primjer kako svećenici i stručnjaci laici mogu zajedno surađivati za dobro kulture u Hrvata.

Ž. Vegh
zvegh@net.hr

Digitalizacija rukopisne knjige *Scriptum pontificale* u Gradskoj knjižnici “Franjo Marković” u Križevcima

U Gradskoj knjižnici “Franjo Marković” u Križevcima pri završetku je projekt digitalizacije rukopisne knjige *SCRIPTUM PONTIFICALE* ili *Križevački pontificale*, kodeksa iz 1433. god. koji se čuva u Grkokatoličkoj knjižnici u Križevcima. Cilj projekta je zaštita izvorne građe, dostupnost najširem krugu korisnika i promicanje znanja i baštine.

Scriptum pontificale iz 1433. god. je po riječima prof. Željka Vegha, autora uvodnog teksta, jedna od najljepših knjiga Knjižnice Grkokatoličke biskupije u Križevcima, latinski kodeks pisan na listovima pergamene koji bismo mogli nazvati *Pontifikal Lovre od Varaždina*. Rukopis je ispisan gotičkom teksturom u crvenoj i crnoj boji liturgijskih tekstova.

Križevački pontifikal ima 137 pergamentskih listova, označenih rimskim rednim brojevima te još 13 neoznačenih listova. Najljepša je treća stranica pontifikala, na kojoj je raskošno oslikan inicijal P te naslikani krasni biljni motivi. (Spominje se u knjizi - Bratulić, Josip, Damjanović, Stjepan: Hrvatska pisana kultura, sv.1;str.142.) Vrijedne su i stranice s notnim zapisima.

Pontifikal Lovre od Varaždina nosi na hrbatu uveza, koji nije izvoran, staru signaturu VII a A 5, što znači da nije bio odvojen od tiskanih knjiga, nego se nalazio u knjižnici u skupini tiskanih liturgijskih knjiga. Veličina knjige je 30 cm. Na hrbatu piše: MISSALE ROMANORUM.

Digitalizacijom je svaki list knjige fotografiran, grafički obrađen i arhiviran te sadržaj multimedijalno

obrađen za digitalno izdanje na CD-ROM-u. Korištena je tehnička oprema: *Aple computers, PC-computors*, digitalna kamera Canon EOS-1DS, studijska rasvjeta. Korištena je programska podrška: *Photoshop CS, Acrobat 6.0 profesional i Flash 6.0*. Postupak digitalizacije povjeren je poduzeću Veda d.o.o. Križevci, dok je multimedijalnu obradu izvršilo poduzeće Multimedija d.o.o. Križevci.

Digitalni pretisak ove iznimno vrijedne i raritetne rukopisne knjige moći će se nabaviti u Gradskoj knjižnici "Franjo Marković" Križevci i u Knjižnici Grkokatoličke biskupije u Križevcima. Postoji mogućnost stavljanja na mrežu dijela knjige ili cijelog izdanja. CD-ROM je opremljen digitalnim slikovnim i tekstualnim datotekama: Digitalni pretisak (300 paginiranih stranica), O knjizi, O knjižnici, Galerija slika, Impressum, Home, glazba. Korisnik CD-ROM-a moći će listati i uživati u iluminacijama ove prekrasno ilustrirane rukopisne knjige na svom osobnom računalu. Također će moći saznati osnovne informacije (na hrvatskom ili na engleskom jeziku) o knjizi i o knjižnici u kojoj se čuva. Na taj način original ostaje sačuvan i adekvatno pohranjen u knjižnici. Posjetitelji spomeničke knjižnice Grkokatoličke biskupije u Križevcima moći će kupiti digitalni pretisak *Scriptum pontificale* kao suvenir. Sredstva od prodaje mogu se utrošiti u nastavak digitalizacije ostalih vrijednih izdanja u toj knjižnici, gdje su pohranjene i tri inkunabule.

Sredstva potrebna za realizaciju digitalizacije i izdavanja digitalnog pretiska ove vrijedne rukopisne knjige osiguralo nam je Ministarstvo kulture RH.

M. Janeš-Žulj
marjana@knjiznica-krizevci.hr

Mjesec hrvatske knjige 2005.

Programski odbor manifestacije *Mjesec hrvatske knjige 2005.* održao je 30. lipnja 2005. godine 2. sjednicu i utvrdio središnje programe i rokove. Cjelokupna manifestacija ove je godine posvećena poeziji, a u povodu obilježavanja mnogih obljetnica pjesnika, među kojima je svakako jedna od najvećih - 100. rođendan Dragutina Tadijanovića. Manifestacija se održava pod motom "Vratimo se poeziji", a svečano otvaranje održat će se 15. listopada u Benkovcu, gdje se otvara nova knjižnica. Tijekom manifestacije provest će se već tradicionalni kviz za poticanje čitanja, koji je ove godine u znaku 200-te godišnjice rođenja Hansa Christiana Andersena. Kviz se održava pod nazivom "Dobar dan, gospodine Andersen", a održava se u knjižnicama za djecu i mladež diljem Hrvatske, a putem knjižnica, škola i kulturnih društava i za hrvatsku djecu u susjednim zemljama.

Kao i proteklih nekoliko godina, završna svečanost podjelu nagrada održat će se u okviru sajma Interliber, u petak, 11.11. 2005. godine u Kongresnoj dvorani

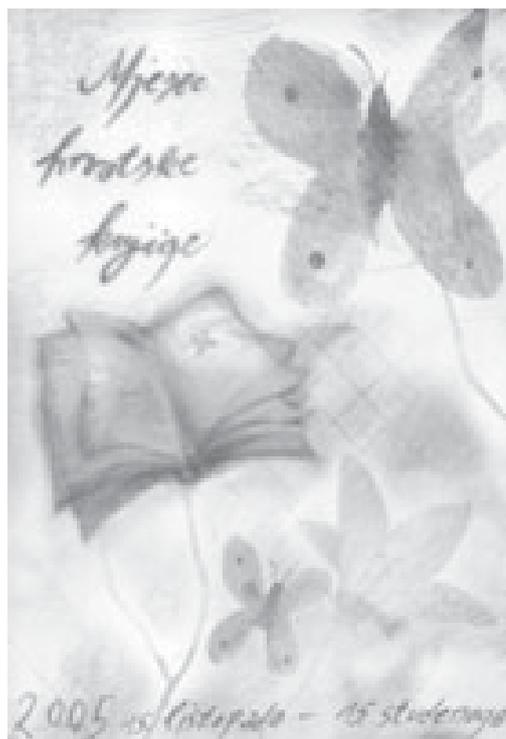
Zagrebačkog velesajma. Sudionici su svi pobjednici u pratnji svojih knjižničara. Na završnoj svečanosti Gradsko kazalište *Trešnja* izvest će balet *Ružno pače* Studija za suvremeni ples. Nakon predstave bit će javno izvlačenje glavne i utješnih nagrada koje osigurava pokrovitelj, nakladnik Mozaik knjiga.

U okviru Interlibera održat će se ponovno i kreativne radionice za djecu i mlade. Stoga je upućen poziv dječjim odjelima narodnih knjižnica za sudjelovanje u programu na sajmu knjiga Interliber. Od 8. do 12. studenog 2005., u skladu s ovogodišnjom temom "Vratimo se poeziji", kreativne će radionice biti vezane uz pjesništvo ("Govorimo i slušajmo poeziju", "Mala poetska radionica", "Nacrtaj pjesmu", "Od pjesme do kazališne predstave", "Pljesak pjesmi").

Tijekom Interlibera će se održati i okrugli stol posvećen pitanjima vezanim uz knjigu. Radni naslov okruglog stola je *Dostupnost informacija o objavljenim knjigama* u organizaciji Hrvatskog knjižničarskog društva, Katedre za knjigu i nakladništvo i Katedre za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Već tradicionalno, bit će postavljen i štand s izdanjima knjižnica i knjižničarskih društava.

Sve obavijesti o tijeku priprema manifestacije redovito se objavljuju na mrežnim stranicama Knjižnica grada Zagreba (adresa: <http://www.kgz.hr/>) u posebnoj rubrici MJESEK HRVATSKE KNJIGE.

Z. Sviben
z.sviben@kgz.hr

Izveštaj s 14. i 15. sjednice Hrvatskoga knjižničarskog vijeća

Na 14. sjednici Hrvatskoga knjižničnog vijeća održanoj 17. svibnja 2005., osim članova Vijeća, sudjelovali su: glavi ravnatelj NSK Josip Stipanov i savjetnica za narodne knjižnice Jadranka Slobodanac, pomoćnica ministra Branka Šulc, načelnica Odjela za knjižnice Ankica Janković, viša stručna savjetnica Dunja Seiter-Šverko i vježbenica Vedrana Kovač, te Vedrana Juričić, predsjednica Povjerenstva za dodjelu zvanja višeg knjižničara i knjižničarskog savjetnika.

Kako je prva točka dnevnog reda bila vezana uz otkup knjiga za narodne knjižnice (evidencija i uvrštavanje u fondove), taj je dio sjednice održan zajedno s članovima Vijeća za knjigu i nakladništvo, Josipom Bratulićem (predsjednik), Božidarom Petračem, Mirom Švob i Velimirom Viskovićem, kao i pomoćnikom ministra Čedomirom Višnjicom, načelnicom Uprave za knjigu i nakladništvo Jelenom Glavić-Perčin te stručnom suradnicom Mihelom Majcen- Marinić. Tom je dijelu sjednice nazočio i Božo Biškupić, ministar kulture.

Otvarajući raspravu o problematici otkupa knjiga za narodne knjižnice, predsjednica Vijeća Davorka Bastić upozorila je, s jedne strane, na probleme koji se javljaju kod evidencije knjiga koje se otkupljuju putem *Javnog poziva* Ministarstva kulture, stoga što neki nakladnici ne dostavljaju urednu dokumentaciju, te, s druge strane, na probleme koji se javljaju kod uvrštavanja knjiga u knjižnične zbirke, kad zbog nepravodobnih informacija o naslovima koji će biti otkupljeni knjižnice određene naslove nabave ranije u dovoljnom broju primjeraka.

Razvila se vrlo živa diskusija u kojoj su se knjižničari zalagali za to da knjižničari u narodnim knjižnicama samostalno izgrađuju knjižnične fondove svojih knjižnica u skladu sa standardima i pravilima struke te potrebama korisnika i prostornim mogućnostima knjižnica, a članovi Vijeća za knjigu su smatrali da je otkup i potpora izdavanju knjiga prijeko potrebna dok se ne oporavi nakladništvo i knjižarska mreža, ali i dok se ne poboljšaju uvjeti rada u nekim knjižnicama. Iako ni nakon duže rasprave nisu postignuti dogovori, članovi Vijeća za knjigu i nakladništvo su obećali češće sastajanje i pravodobno dostavljanje informacija. Utvrđeno je da je važno da je započet dijalog između dvaju kulturnih vijeća oko ovog problema koji je prisutan otkad je ustanovljen otkup knjiga za narodne knjižnice, te je dogovoreno da se sva otvorena pitanja vezana uz otkup i nadalje rješavaju na zajedničkim sjednicama.

Na sjednici je usvojen novi prijedlog Preporuka (dokument u prilogu) s izmijenjenim kriterijima za dodjelu viših zvanja, koji je izradilo Povjerenstvo za dodjelu zvanja višeg knjižničara i knjižničarskog savjetnika, nakon primjedbi koje im je uputio Glavni odbor Hrvatskoga knjižničarskog društva. Predsjednica Povjerenstva, Vedrana Juričić, obrazložila je novi prijedlog iskazujući

namjeru članova Povjerenstva da predlože standarde za ocjenu kvalitete stručnog zvanja s kojim će se složiti cjelokupna knjižnična zajednica. Istaknula je da se promjenom kriterija nije željela smanjiti stručna razina, nego otvoriti mogućnost valoriziranja stručnog udjela unutar koautorskih i uredničkih radova.

Na Vijeću se razmatralo i prihvatilo *Izvešće o radu Nacionalne i sveučilišne knjižnice za 2004. godinu*, a Vijeće se založilo da se Nacionalna i sveučilišna knjižnica izuzme od ograničenja zapošljavanja smatrajući da bi povećanje broja djelatnika posebice pridonijelo boljoj učinkovitosti Zavoda za knjižničarstvo pri NSK, tijela ključnog za razvoj i strategiju cjelokupne knjižnične djelatnosti. U raspravi je naglašena i potreba imenovanja ravnatelja dvaju razdjela (nacionalnog i sveučilišnog), kao i stavljanja u funkciju cijelog prostora zgrade Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu.

Vijeće se upoznao s prijedlogom Knjižnica Grada Zagreba o zajedničkom rješavanju problema vezanih uz primjenu Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (NN167/03) na posudbu AV-građe, a pomoćnica ministra, Branka Šulc, istaknula je kako bi trebalo konzultirati iskustva Multimedijskog instituta te prosljediti dopis Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo u čijoj je nadležnosti primjena Zakona.

Članovi Hrvatskoga knjižničnog vijeća upoznali su se sa zaključcima 3. savjetovanja za narodne knjižnice održanog u Topuskom, a potom i s traženjem Nacionalne zajednice Rusa Hrvatske da se osnuje knjižnica za rusku nacionalnu manjinu. Kako u Hrvatskoj živi samo oko 700 pripadnika ruske nacionalne manjine, Vijeće je preporučilo da Nacionalna zajednica Rusa Hrvatske uspostavi suradnju s Knjižnicama Grada Zagreba, s obzirom na značajni knjižnični fond na ruskom jeziku i suradnju s Veleposlanstvom Ruske Federacije te nedavno potpisani Ugovor o stručnoj suradnji Knjižnica Grada Zagreba i Središnje knjižnice grada Moskve "N. A. Njekrasova".

15. sjednici Hrvatskoga knjižničnog vijeća koja je održana 28. lipnja 2005. prisustvovali su članovi Vijeća, Vedrana Juričić, predsjednica Povjerenstva za dodjelu zvanja višeg knjižničara i knjižničarskog savjetnika, Zdenka Sviben, predstavnica Povjerenstva za izradu *Nacrta strategije razvoja narodnih knjižnica do 2010. godine*, te Josip Stipanov, Branka Šulc, Ankica Janković i Boris Jurinić iz Ministarstva kulture.

Branka Šulc uvodno se osvrnula na *Nacrt strategije* rekavši kako Ministarstvo kulture u skladu sa Smjernicama Europske unije ne sudjeluje u izradi ovakvih dokumenata nego surađuje sa strukom, usmjerava aktivnosti i preuzima prioritete, a informatizaciju narodnih knjižnica vidi kao bitnu sastavnicu strategije. Osvrnula se i na pitanje projekta NISKA i korištenje recentne dokumentacije NISKA-e II, koje je otvoreno i na 3. savjetovanju narodnih knjižnica te izvijestila članove da još uvijek nisu razriješene ugovorne obveze, ali da na tome

radi pravna služba Ministarstva kulture. Istaknula je da je CROLIST posebno važna tema i za znanstvene i za narodne knjižnice pa u stručnoj raspravi ta pitanja treba dovesti do realizacije i potom savjetovati Ministru pravce djelovanja.

Na sjednici je jednoglasno prihvaćen prijedlog Povjerenstva za dodjelu zvanja višeg knjižničara i knjižničarskog savjetnika da se zvanje višeg knjižničara dodijeli Miri Bačić i Marinku Iličiću, a zvanje knjižničarskog savjetnika Jelici Leščić. Podržan je i prijedlog da se zbog formalnih razloga, jer nije protekao propisani zakonski rok rada u struci, Ireni Galić ne dodijeli zvanje.

Neki članovi Vijeća su upozorili na primjere neusklađivanja koeficijentata s postignutim višim zvanjima, gdje osnivač knjižnice odbija osigurati sredstva za razliku plaće knjižničaru nakon stečenog znanja. Vijeće se zalaže za adekvatno honoriranje zvanja u struci jer je to pitanje statusa knjižničarske struke u cjelini. U tom smislu Vijeće će ovaj zaključak uputiti Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa i upozoriti na potrebu pridržavanja *Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama* (NN 156/02). Istaknuto je da bi se, kad je riječ o rješavanju ovoga problema na razini narodnih knjižnica, knjižničari trebali povezati, možda i putem strukovne udruge, sa sindikatima te definirati status kroz kolektivni ugovor.

Zdenka Sviben upozнала je Vijeće s ciljevima, vizijom, tijekom i načinom izrade dokumenta *Nacrt strategije razvoja narodnih knjižnica do 2010. godine*, te postavila pitanje tko donosi strategiju ako to, po riječima Branke Šulc, nije Ministarstvo.

Davorka Bastić izvijestila je o sastanku ravnatelja županijskih matičnih knjižnica na kojem se razmatrao Nacrt strategije i gdje je potpisan sporazum o suradnji. Ravnatelji su zaključili da se Ministarstvu kulture kao prioritetno predloži uvođenje interneta u svaku knjižnicu, uključivanje narodnih knjižnica u sustav CARNET-a, osiguranje godišnjeg popusta na pristup bazama podataka te skupno pravo licenciranja softvera, kao i izradu zajedničkog portala narodnih knjižnica u RH (tu su zadaću preuzele Knjižnice Grada Zagreba).

Nakon opsežne rasprave u kojoj su sudjelovali svi članovi i gosti Vijeća, Hrvatsko knjižnično vijeće kao najviše stručno tijelo jednoglasno je usvojilo *Nacrt strategije razvoja narodnih knjižnica*, a nakon što Povjerenstvo u suradnji s Koordinacijom narodnih knjižnica pri Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, u skladu s primjedbama iznesenima na sjednici, doradi, dopuni podacima i izradi akcijski plan, Vijeće će u Ministarstvu kulture predlagati njegovo provođenje i nositelje aktivnosti.

Josip Stipanov, glavni ravnatelj NSK-a, izvijestio je Vijeće o raspisanom natječaju, uz suglasnost MZOŠ-a, za

nabavu novog softvera samo za potrebe NSK-a. Kako takva suglasnost MZOŠ-a nije bila sukladna ranijem dogovoru da će se softver nabaviti za NSK i sve knjižnice u sustavu znanosti i visoke naobrazbe, raspisan je dvostupanjski natječaj te se u drugom stupnju natječaja planira uključiti i preostale knjižnice na temelju razgovora s mjerodavnim tijelima i institucijama, a konačni stav MZOŠ-a očekuje se uskoro.

Na sjednici je povedena rasprava o prijavnicama za financiranje programa knjižnične djelatnosti. Članovi smatraju da prijavnice, iako su donijele znatan pomak u prijavi programa, uz tehničke probleme pohrane ispunjenih prijavnica, sadrže i neke zbunjujuće elemente. U želji da prijavnica doista odražava potrebe i omogućuje prijave svih programa u knjižničarstvu, Vijeće smatra da popis programskih djelatnosti treba dopuniti tako da na prvom mjestu bude ponuđen program *nabava knjižne i neknjižne građe* te da se pod *razvojni programi i projekti* uz radionice i seminare uvrsti i program stalnog stručnog usavršavanja knjižničara. Članovi Vijeća koji su se u ime Hrvatskoga knjižničarskog društva ili u ime svojih knjižnica javljali na Poziv za predlaganje javnih potreba ocijenili su zbunjujućom prijavnicu koja u programu knjižnične djelatnosti nudi programe *nakladništvo, otkup spomeničke građe, preventivna zaštita spomeničkih fondova ili restauriranje građe*, s obzirom da nijedan od tako prijavljenih programa nije došao na razmatranje Hrvatskom knjižničnom vijeću, nego su se isključivo razmatrali u okviru drugih kulturnih vijeća. Vijeće također smatra da bi, u cilju adekvatne zastupljenosti knjižničnih programa u Programu kulturnog razvitka, trebalo imati uvid u sve programe knjižnične djelatnosti te mogućnost zajedničkog predlaganja programa informatizacije, adaptacije i opremanja knjižnica kao i međunarodne kulturne suradnje, bilo u izravnoj suradnji s nadležnim kulturnim vijećima, odnosno povjerenstvima, bilo kroz prethodno razmatranje predloženih programa i davanje mišljenja.

U tom smislu Vijeće je predložilo da prijavnice osiguraju mogućnost paralelnog razmatranja svih knjižničnih programa na svim involviranim tijelima Ministarstva.

A. Belan-Simić
a.belan.simic@kgz.hr

Radovi za Novosti broj 31 primaju se na adresu Uredništva do **30. studenoga 2005.**

Mole se autori da uz potpis navedu i svoju e-mail adresu.

Na temelju članka 32. Zakona o knjižnicama
(Narodne novine 105/97, 5/98 i 104/00) **Hrvatsko knjižnično vijeće** donosi sljedeću

Preporuku

I. Povjerenstvo za predlaganje dodjele zvanja višeg knjižničara i knjižničarskog savjetnika prilikom predlaganja kandidata za dodjelu zvanja višeg knjižničara ili knjižničarskog savjetnika primijenjuje odredbu članka 36. Zakona o knjižnicama.

U provedbi ove odredbe Povjerenstvo napose ocjenjuje da li kandidat za zvanje višeg knjižničara udovoljava kriteriju vrijedan stručni doprinos te ima li objavljene zapažene stručne radove, odnosno da li kandidat za zvanje knjižničarskog savjetnika svojom stručnošću jamči da može obavljati najsloženije poslove knjižničarske struke te da li je bio zapažen po objavljenim znanstvenim i stručnim radovima u razdoblju od pet godina nakon stjecanja zvanja višeg knjižničara.

II. Imajući u vidu potrebu da Povjerenstvo uzima u obzir sve okolnosti koje su relevantne za primjenu prethodno navedenih kriterija, kao i da sve kandidate ocjenjuje na ujednačen način, ovo Vijeće preporuča da se prilikom ocjene da li kandidat zadovoljava pojedini propisani kriterij napose uzimaju u obzir sljedeći podaci i činjenice, i to:

Za zvanje višeg knjižničara

- a) vrijedan stručni doprinos
- na unapređenju poslova ili dijelova radnog procesa mjereno
  - kroz doprinos unapređenju struke primjenom novih metoda rada i/ili
  - kroz sudjelovanje u osposobljavanju članova knjižničarske zajednice i /ili
  - kroz pokretanje, organiziranje ili sudjelovanje u aktivnostima oko unapređenja i promoviranja struke (predstavljanja novih metoda i poslova, organiziranje skupova, predstavljanje struke javnosti i sl.) i
  - kroz aktivno sudjelovanje u radu Hrvatskoga knjižničarskog društva
- b) zapaženi stručni radovi iz knjižničarstva
- najmanje pet recenziranih stručnih, preglednih ili znanstvenih jednoautorskih radova iz knjižničarstva ili odgovarajući broj koautorskih radova (znanstveni te prema stručnoj procjeni Povjerenstva opsežniji stručni i pregledni koautorski rad do tri autora vrednuje se svakom autoru kao jedan rad, a s više od tri autora kao pola rada; kraći ili vrlo kratki stručni i pregledni radovi do tri autora prema stručnoj procjeni Povjerenstva mogu se vrednovati svakom autoru kao pola rada ili razmjerno broju koautora, a s više od tri autora razmjerno broju koautora) ili
  - magistarski ili doktorski rad iz knjižničarstva i dva recenzirana stručna, pregledna ili znanstvena jednoautorska rada odnosno odgovarajući broj koautorskih radova
  - knjiga se vrednuje prema stručnoj procjeni Povjerenstva i može biti ekvivalent jednom do tri recenzirana rada
  - istaknuti rad kao glavnog urednika knjige, zbornika ili časopisa prema stručnoj procjeni Povjerenstva može biti ekvivalent jednom do najviše dva rada

Za zvanje knjižničarskog savjetnika

- a) stručnost kojom se jamči da može obavljati najsloženije poslove knjižničarske struke
- na unapređenju poslova ili dijelova radnog procesa mjereno
  - kroz izuzetan doprinos unapređenju struke uvođenjem i primjenom novih metoda rada i/ili
  - kroz uvođenje novih oblika permanentnog obrazovanja i/ili aktivnog sudjelovanja u osposobljavanju članova knjižničarske zajednice i/ili
  - kroz pokretanje, organiziranje ili sudjelovanje u aktivnostima oko unapređenja i promoviranja struke (predstavljanje novih metoda i poslova, organiziranje skupova, predstavljanje struke javnosti i sl.) i
  - kroz aktivno sudjelovanje u radu Hrvatskoga knjižničarskog društva
- b) zapaženost po objavljenim znanstvenim i stručnim radovima iz knjižničarstva u razdoblju od pet godina
- najmanje pet radova, uz uvjet da kad nisu priloženi magistarski ili doktorski rad ili njima ekvivalentno ocijenjena knjiga najmanje tri rada moraju biti zapaženi jednoautorski ili njima ekvivalentni koautorski članci
  - u obzir se uzimaju recenzirani stručni, pregledni ili znanstveni jednoautorski radovi iz knjižničarstva ili odgovarajući broj koautorskih radova objavljenih nakon izbora u zvanje višeg knjižničara (znanstveni te prema stručnoj procjeni Povjerenstva opsežniji stručni i pregledni koautorski rad do tri autora vrednuje se svakom autoru kao jedan rad, a s više od tri autora kao pola rada; kraći ili vrlo kratki stručni i pregledni radovi do tri autora prema stručnoj procjeni Povjerenstva mogu se vrednovati svakom autoru kao pola rada ili razmjerno broju koautora, a radovi s više od tri autora razmjerno broju koautora) ili
  - magistarski ili doktorski rad iz područja knjižničarstva stečen nakon izbora u zvanje višeg knjižničara i dva recenzirana stručna, pregledna ili znanstvena jednoautorska rada odnosno odgovarajući broj koautorskih radova
  - knjiga se vrednuje prema stručnoj procjeni Povjerenstva i može biti ekvivalent jednom do tri recenzirana rada
  - istaknuti rad kao glavnog urednika knjige, zbornika ili časopisa prema stručnoj procjeni Povjerenstva može biti ekvivalent jednom do najviše dva rada

Predsjednica Hrvatskoga knjižničnog vijeća
Davorka Bastić, prof., v.r.

Izvještaj sa Svjetskog knjižničarskog kongresa i 71. konferencije IFLA-e (Oslo, 14.-18. kolovoza 2005.)

Ovogodišnji Svjetski kongres i 71. konferencija IFLA-e pod naslovom *Libraries - a Voyage of Discovery* održana je od 14. do 18. kolovoza u Norveškoj pod visokim pokroviteljstvom norveškog kralja Harald V.

Na Kongresu je bilo registrirano 3 096 sudionika iz 117 zemalja, od čega 2 075 članova IFLA-e, 79 studenata i 312 jednodnevnih posjetitelja. Dobroj organizaciji, izvrsno organiziranim posjetima norveškim knjižnicama, kao i svakodnevnom objavljivanju *IFLA Expressa*, koji je izlazio na svih pet službenih jezika IFLA-e (engleski, francuski, njemački, ruski i španjolski), pridonijelo je, uz organizacijski odbor, i oko 200 volontera. Program se održavao na nekoliko mjesta, od kojih nijedno nije bilo na većoj udaljenosti pa se pješke brzo mogli stići i sudjelovati na odabranim sesijama.

Ove je godine na IFLA-i sudjelovalo 26 hrvatskih knjižničara. Ispred Hrvatskoga knjižničarskog društva, a uz potporu Ministarstva kulture, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Grada Zagreba i drugih, u Oslu su boravile Edita Bačić (članica Sekcije za menadžment knjižničarskih društava), Ana Barbarić (novoizabrana članica Sekcije za katalogizaciju), Alemka Belan-Simić (delegat s pravom glasa), Dunja Marija Gabriel (novoizabrana članica Sekcije za osobe s posebnim potrebama), Aleksandra Horvat (zamjena za Danielu Živković, članicu IFLA-inog Odbora za autorsko pravo i druga pravna pitanja), Ivanka Stričević (predsjednica Sekcije za knjižnične službe i usluge za djecu i mlade), Marica Šapro-Ficović (članica IFLA/FAIFE-a) te Kornelija Petr (novoizabrana članica Sekcije za obrazovanje i usavršavanje) koja je zbog kasne obavijesti o izboru te ranije dogovorenog putovanja sudjelovala samo na završnom sastanku svoje Sekcije.

Ispred NSK u Oslu bile su Marina Mihalić, Mira Miletić Drnder, Davorka Pšenica te Mirna Willer i Tinka Katić koje su sudjelovale i svojim izlaganjima, a izlaganje je održala i Sanjica Faletar s Odsjeka informacijskih znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku.

Mirna Willer održala je izlaganje pod naslovom *Name authorities in the library context*

Iz Knjižnica Grada Zagreba sudjelovale su Davorka Bastić (novoizabrana članica Sekcije knjižnica velikih gradova), Sanja Vukasović-Rogač (članica Sekcije za AV i multimedijску građu) te Jadranka Račić i Tea Grašić-Kvesić, iz Knjižnice Medveščak Sanja Pavlaković, iz Gradske knjižnice Zadar Martina Dragija-Ivanović, iz Gradske knjižnice Rijeka Verena Tibljaš (članica Sekcije za knjižnične službe i usluge za djecu i mlade), iz Gradske knjižnice Pula Nela Načinović, iz Gradske knjižnice "Ivan Goran Kovačić" u Karlovcu Nada Eleta, iz Gradske knjižnice Marka Marulića Gordana Miolin te iz Sveučilišne knjižnice u Splitu Marina Martinović. Prvi se put knjižničarima pridružila i predstavnica Ministarstva kulture, Ankica Janković, načelnica Odjela za knjižnice.

Kao predsjednica Hrvatskoga knjižničarskog društva sudjelovala sam na dvije sjednice skupštine, 14. kolovoza od 8,30 do 10,30 sati te 18. kolovoza od 16,00 do 18,00 sati. Na prvoj, izvještajnoj skupštini koju je otvorila dosadašnja predsjednica Kay Raseroka nazočnima se obratio predsjednik Norveškog organizacijskog komiteta, Jon Bing, predstavivši program Kongresa i izrazivši nadu da će se u razvoju informacijskog društva u budućnosti više pozornosti pridavati knjižnicama. Na sjednici su podneseni izvještaji o rezultatima glasanja za novog izabranog predsjednika IFLA-e (president-elect) te članove Upravnog odbora. Nova izabrana predsjednica koja će za dvije godine stupiti na mjesto predsjednice je Claudia Lux iz Središnje narodne knjižnice u Berlinu. Predsjednica Kay Raseroka, glavni tajnik Peter Lor, koji je to mjesto preuzeo prije šest mjeseci, nakon ostavke dotadašnjeg tajnika Ramachandrana Rasu, te blagajnica Ingrid Parent podnijeli su izvještaje o radu. Kay Raseroka osvrnula se na promjene u IFLA-i, pohvalila spremnost i snagu članova koji su pomagali stradalima u katastrofi koju je izazvao tsunami, istaknuvši da će javno zagovaranje biti glavna točka djelovanja u narednom razdoblju.

Druga sjednica skupštine održana je posljednjeg dana kongresa. Kay Raseroka je predala dužnost novom predsjedniku IFLA-e, Alexu Byrneu, predstavljeni su članovi novog Upravnog odbora, a predsjednik Odbora za autorsko pravo i druga pravna pitanja (CLM), Winston Tabb, i predsjednik FAIFE-a, Paul Sturges, podnijeli su izvještaje o radu svojih odbora. Na sjednici je usvojena rezolucija kojom se IFLA obvezuje objavljivati informacije u obliku koji će biti pristupačan i osobama sa smanjenom mogućnošću čitanja tiskane građe, odnosno slijepima i slabovidnima. Na kraju se Skupštini obratio novi predsjednik izloživši program rada u kojem će naglasak biti na partnerstvu između knjižničarskih društava kao i drugih nevladinih organizacija.

Sastanak predsjednika i predstavnika nacionalnih društava koji su zajedno sazvali Sekcija za menadžment knjižničarskih društava (MLAS) i uprava IFLA-e održan je 16. kolovoza. Cilj sastanka bio je raspraviti i potaknuti provedbu ponuđenih programa partnerstva između knjižničarskih društava radi pomoći slabije razvijenim društvima. Sastanak je vodio predsjednik MLAS-a, Keith Michael Fiels (izvršni direktor ALA-e), koji je predstavio

program GLAD (Global Library Association Development). Glavni tajnik Peter Lor predstavio je program IFLA Relief & Development Partnership and National Foundations, u kojem se predlaže model zajedničke pomoći stradalim knjižnicama u području koje je opustošio tsunami, i to kroz zaklade koje bi osnovala nacionalna društva, a objedinjavala IFLA. U diskusiji su se čula različita mišljenja, primjedbe i prijedlozi, od problema koje društva imaju s osnivanjem zaklada do netransparentnosti usmjerenja sredstava. Iznesen je i prijedlog da pojedino društvo izabere knjižnicu kojoj bi bio partner i direktno joj pomagao. Nazočnima se obratio i Alex Byrne zalažući se za provedbu predloženog programa i pomoć stradalima te navodeći dobre primjere pomoći koju su IFLA-ini članovi i prije pružali u sličnim katastrofama. Predstavio je i pretkonferenciju Svjetskom sastanku na vrhu u informacijskom društvu (WSIS) koja će se održati u Aleksandriji u studenome, a govorio je i o naporima koje IFLA ulaže u javno zagovaranje i suradnju sa Svjetskom organizacijom za intelektualna prava (WIPO).

Prijem za predsjednike nacionalnih društava

U popodnevним satima organiziran je prijem za predsjednike nacionalnih društava kako bi se mogli upoznati s predsjednicom Kay Raseroka, novim predsjednikom Alexom Byrneom, izabranom predsjednicom Claudiom Lux, glavnim tajnikom Peterom Lorom, tajnicom Kelly Moore, ali i međusobno razmijeniti mišljenja. Bilo je ugodno ponovno susresti Kay Raseroku koja je isticala dobra iskustva stečena u Hrvatskoj prilikom boravka na 14. europskoj čitateljskoj konferenciji te hvalila ljepote Hrvatske.

Od brojnih sesija na kojima sam sudjelovala izdvojila bih panel koji je pod nazivom *Narodne knjižnice i demokratski proces* vodio Jens Thorhauge, direktor Uprave za narodne knjižnice Danske (Danish National Library Authority), kojeg smo imali prilikom upoznati na 3. savjetovanju za narodne knjižnice. Bio je to zanimljiv dvosatni razgovor na kojemu je pedesetak kolega iz različitih zemalja izlagalo praksu i iskustva rada u narodnim knjižnicama i njihovog povezivanja s lokalnim zajednicama. Upoznali smo se s primjerima dobre prakse

rada s manjinama, pružanja pomoći u zapošljavanju građana, sa zanimljivim projektom pomoći mladih korisnika starijima, ali i problemima koje kolege u pojedinim zemljama imaju s knjižničnim zakonodavstvom ili sa zatvaranjem ogranaka. Kolegica Sinikka Sipila iz Finske obavijestila je prisutne o "Aleksandrijskom manifestu", o ulozi knjižnica u informacijskom društvu koji će se usvojiti na pretkonferenciji WSIS-a u Aleksandriji u studenome, a u kojem IFLA ponovno poziva nacionalne, regionalne i lokalne vlasti te međunarodne organizacije da ulažu u knjižnice i njihovu informatizaciju kao temelj strateškog razvoja informacijskog društva. IFLA upozorava na važnost potpore izgradnji knjižnične mreže koja će svim građanima jamčiti slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja te poticati otvoreni pristup bez ograničenja i cenzura i napominje da se posebna pozornost treba posvetiti informacijskom opismenjivanju svih građana kako bi mogli sudjelovati u globalnom informacijskom društvu.

Kako su se neki od nazočnih kolega pripremali za dolazak na 2. NAPLE konferenciju, koju Ministarstvo kulture organizira u listopadu na Braču, zanimalo ih je i stanje u hrvatskom knjižničarstvu.

71. konferenciju IFLA-e pratila je i izložba nakladnika i proizvođača baza podataka te informatičke i druge opreme za knjižnice, a u prostoru izložbe su, poprilično nagurano i skućeno, bila postavljena i izlaganja na posterima. Među 74 postera bilo je i izlaganje na posteru Radne grupe za čitanje Hrvatskoga knjižničarskog društva.

Na svečanosti zatvaranja predstavljen je Seul, odnosno Koreja, zemlja domaćin iduće konferencije, a proglašeni su i dobitnici nagrada, među kojima je nagradu za najbolji *Newsletter* dobila Sekcija za knjižnične službe i usluge za djecu i mlade, u čije je ime nagradu preuzela njezina predsjednica Ivanka Stričević.

Ivanka Stričević preuzima nagradu

Osim na sesijama i radionicama, s kolegama iz svijeta smo se družili i na nekoliko odlično organiziranih večeri, od kojih treba izdvojiti kulturnu večer u etnoselu, koja će sigurno svim sudionicima ostati u najljepšem sjećanju. Između seoskih kuća koje su bile otvorene za posjetitelje izvodila se ne samo norveška glazba nego i glazba iz

drugih dijelova svijeta, a folklorne skupine su izvodile norveške narodne plesove. Sve kolegice iz Norveške su kroz taj muzej na otvorenom šetale u prekrasnim narodnim nošnjama.

Za sudionike IFLA-e priređen je i prijem ispred novouređene Nacionalne knjižnice, koja je otvorena uz sudjelovanje kralja Haralda V, a prijemi su priređeni i u Gradskoj vijećnici te Sveučilišnoj knjižnici i Gradskoj knjižnici.

Kolege iz Norveške potrudili su se i za kasnovječerna druženja, pa je tako za sudionike IFLA-e bio otvoren klub u kojem se svake večeri vodio razgovor s nekim od poznatih pisaca, a zatim se uz izvođače džeza do ponoći ili kasnije moglo družiti s kolegama.

Tijekom boravka u Oslu dio sudionika je posjetio Veleposlanstvo RH i zadržao se u kraćem razgovoru s otpravnikom poslova Ivicom Škrinjarićem. Knjižničari su razgovarali o otvorenosti norveških knjižnica i zbirka na brojnim jezicima namijenjenim imigrantima te su predložili razvoj suradnje s Narodnom knjižnicom u Oslu, koja u svom fondu ima i hrvatske knjige.

A. Belan-Simić
a.belan.simic@nsk.hr

Izveštaj s 32. konferencije ravnatelja nacionalnih knjižnica (CDNL)

U tijeku Međunarodnog knjižničarskog i informacijskog svjetskog kongresa, 71. međunarodne Opće konferencije i Vijeća (IFLA-e), održana je i 32. konferencija ravnatelja nacionalnih knjižnica (Conference of Directors of National Libraries - CDNL). Domaćin sastanka, održanog 17. kolovoza, bila je Nacionalna knjižnica Norveške koja je organizacijom ove Konferencije istodobno obilježila i svečano otvaranje svoje novoobnovljene zgrade.

Konferencija ravnatelja nacionalnih knjižnica je nezavisna organizacija ravnatelja i osnovana je s namjerom da olakša raspravu i promovira razumijevanje i suradnju o temama važnim za nacionalne knjižnice u svijetu. CDNL usko surađuje s IFLA-inom Sekcijom za nacionalne knjižnice, čijih su četrnaest članova ravnatelji nacionalnih knjižnica. CDNL se sastaje jednom na godinu tijekom konferencije IFLA-e u nacionalnoj knjižnici zemlje domaćina.

Članovi konferencije CDNL-a su ravnatelji nacionalnih knjižnica ili njihovi zamjenici. Od 2005. godine na mjestu predsjednice CDNL-a je ravnateljica Nacionalne knjižnice iz Brazila (Rio de Janeiro), dr. Celia Ribeiro Zaher, prvi potpredsjednik, gospodin Erland Kolding Nilsen, ravnatelj Kraljevske knjižnice iz Kopenhaga, te druga, novoizabrana potpredsjednica Penny Carnaby, ravnateljica Nacionalne knjižnice iz Novog Zelanda. Konferencija ima svoju zatvorenu diskusijsku listu.

Grupni članovi u CDNL-u su regionalna društva CDNLAO - Konferencija ravnatelja nacionalnih knjižnica

Azije i Oceanije, ABINIA - Međuvladina organizacija nacionalnih knjižnica Južne Amerike, SCANUL-ECS - Stalna konferencija afričkih nacionalnih knjižnica i sveučilišnih knjižnica Istočne, Središnje i Južne Afrike, te CENL - Konferencija ravnatelja europskih nacionalnih knjižnica.

I ove godine su sve nacionalne knjižnice poslale svoja godišnja izvješća, pa je tako svoje poslala i Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu, koja ga dostavlja od 2002. godine.

Na dnevnom su redu bili izvještaji o IFLA ICABS-standardu i budućim planovima, zatim izlaganje iz Finske o novim uslugama knjižnica u informacijskom društvu, izvješće o Svjetskom skupu o informacijskom društvu i nacionalnim strategijama koje se tiču digitalizacije te o Konzorciju međunarodne zaštite podataka na internetu (IIPC).

Podnesen je izvještaj o Svjetskom sastanku na vrhu o informacijskom društvu (WSIS-u, *World Summit on Information Society*), održanom u Ženevi od 10. do 12. prosinca 2003., na kojem je prisustvovalo više od 11 000 sudionika iz 175 zemalja. Više od 50 predsjednika vlada/država (i predsjednik Mesić) te 82 ministra i ostalih visokih dužnosnika pružilo je političku podršku zaključcima WSIS-a. CDNL je prihvatio *Deklaraciju o načelima i Akcijski plan za informacijsko društvo*. Više na adresi (<http://www.itu.int/wsis/geneva/>).

Donosim kratak pregled važnijih stručnih aktivnosti koje se posebice odnose na aktivnosti iz djelokruga nacionalnih knjižnica.

U programu IFLA ICABS-a sudjeluje 6 nacionalnih knjižnica zajedno s UBCIM-om (Universal Bibliographic Control and International MARC), UDT-om (Universal Dataflow and Telecommunication) i CDI-om (Committee on Digital Issues). Tijekom programa održani su brojni sastanci, konferencije u djelokrugu FRBR-a, FRANAR-a, ISBD-a, VIAF-a, trajnog arhiviranja digitalnih izvora, MARC 21; XML, Z39.50, ZING, VIAF, stalnih trajnih označitelja, UNIMARC i ICBC. Tiskano je izvješće *Building Networks to Digital Preservation: Recent Development in Digital: Preservation in 15 National Libraries* (Den Haag, The Netherlands, 2005). Također je tiskano i izvješće *Report to ICABS on guidance for digital preservation: report on a survey of sources* (National Library of Australia, July, 2005).

Tijekom zasjedanja IFLA-e održana je sesija pod naslovom *Održavanje pristupa za digitalnu zaštitu*, o kojoj nešto više možete saznati na stranicama/programu ovogodišnje Konferencije.

Izlaganje Kristiine Hormia-Poutanen iz Finske nacionalne knjižnice bilo je usmjereno na promjenu radnog okruženja u informacijskom društvu, s posebnim naglaskom na usluge knjižnica. Korisnici knjižnica su krajnji korisnici, građani, knjižnice i sektor izdavača, stoga je i knjižnična mreža u Finskoj organizirana u 4 sektora, a kao pozitivno iskustvo ističu koordinaciju Ministarstva obrazovanja, zatim korištenja informacijske tehnologije i suradnje među knjižničarima.

Podnesen je i izvještaj o inicijativi IIPC-a (International Internet Preservation Consortium) u kojem je ostvarena međunarodna suradnja na očuvanju sadržaja na internetu, a u kojemu sudjeluje dvanaest knjižnica prema međusobno potpisanoj ugovoru iz 2003. god. Cilj je ovog konzorcija izgraditi globalnu virtualnu distribuiranu zbirku koja će ostati trajno pohranjena za budućnost. Konzorcij ima Izvršni odbor te različite radne skupine za pristup, upravljanje sadržajem, duboki *web*, alate, standarde i tehniku, metriku i testiranje te istraživanje. Pravni savjetnik Nacionalne knjižnice Norveške je izlagao na temu obveznog primjerka elektroničke građe te o pitanjima upravljanja digitalnim pravima koja imaju uporište u Smjernici EU-a za autorska prava.

Na konferenciju CDNL-a uvijek se poziva i predsjednik IFLA-e (ove godine je to bio Alec Byrne) te izabrana predsjednica (Silvia Lux). Izvještaj je priredila i predsjednica IFLA-ine Sekcije za nacionalne knjižnice te IFLA PAC-program.

Na ovogodišnjoj IFLA-i održana je sesija *Networked heritage: national libraries, archives and museums working together* na kojoj su predstavljene mogućnosti međusektorske suradnje knjižnica, arhiva i muzeja te nacionalne strategije izabranih zemalja. IFLA-ina Sekcija za nacionalne knjižnice bavi se i pokazateljima uspješnosti pa je na razini CDNL-a nastavljena inicijativa na tom području. Cjeloviti je izvještaj dostupan na mrežnim stranicama IFLANET-a.

IFLA PAC-program prošle je godine pokrenuo istraživanje među nacionalnim knjižnicama u vezi s postojanjem plana spašavanja u slučaju katastrofa. Upitnici su poslani u 177 nacionalnih knjižnica, a među najvećim opasnostima i prirodnim katastrofama smatraju se poplava i potres. Iz istraživanja slijedi zaključak o važnosti postojanja takvog pisanog plana za nacionalne knjižnice.

UNESCO-ovu viziju razvoja informatičkog opismenjivanja te programa *Memory of the World* predstavio je Abdelaziz Abid. U tijeku CDNL-a izvijestilo se i o regionalnim konferencijama (CDNLAO, ABINIA i SCANUL-ECS).

Svoje su izvještaje predstavili dr. Hartmut Walravens, direktor Međunarodnog ureda ISBN-a, i gospođa Françoise Pelle, direktorica ISSN međunarodnog centra.

U ISBN-sustavu uspostavlja se nova infrastruktura, financirat će se iz članarina, a trenutačno se ovaj sustav koristi u 166 zemalja.

U svibnju je tiskana nova verzija norme ISO 2108 na engleskom i francuskom.

Od siječnja 2007. godine deseteroznamenasti broj ISBN-a zamijenit će trinaestoznamenasti broj. Na stranicama ISBN ureda bit će dostupan softver za konverziju. Sljedeći sastanak ISBN ureda održat će se u studenome ove godine u Teheranu.

Norma za ISSN (ISO 3297) je u tijeku revizije. Temeljna promjena u sustavu ISSN-a je da će se implementirati nova funkcionalnost kako bi se omogućila "kolokacija" različitih medija i različitih verzija preko mehanizma - "kolokacijskog broja".

Postavljen je novi portal koji softverski podržava UNIMARC I MARC21. Osim toga, sustav podržava i

XML-formate (ONIX za serijske publikacije, Dublin Core - OAI profil i ISSN-profil - MODS, MARCXML).

Zajednička druženja uvijek rezultiraju novim inicijativama i boljom suradnjom među nacionalnim knjižnicama, stoga se na konferenciji uvijek promoviraju rezultati zajedničkih akcija. Sva pitanja koja se tiču elektroničkih izvora zasigurno su zajednička svim nacionalnim knjižnicama koje sve češće udružuju napore kako bi došle do najboljih rješenja. Takvi bi primjeri mogli biti poticaj i hrvatskim knjižnicama.

M. Mihalić

marina.mihalic@nsk.hr

Izvještaj o radu Sekcije za upravljanje knjižničarskim društvima (MLAS)

Sekcija za upravljanje knjižničarskim društvima (MLAS) organizirala je 15.08. panel-diskusiju (u trajanju od tri sata) na temu *Stronger Associations Make Stronger Libraries*. U diskusiji su sudjelovali:

- Keith Michael Fiels (SAD; predsjednik MLAS-a), moderator i uvodničar, izlagao je općenito o značaju i ulozi knjižničarskih udruženja u svijetu i njihovom utjecaju na knjižnice i knjižničare;
- Sylva Piggott (Kanada) i Janice Lachance (SAD) predstavile su Global Library Association Development (GLAD) program, koji je osmislila Sekcija za upravljanje knjižničarskim društvima kao mogući novi način jačanja knjižničarskih udruženja u svrhu njihovog izravnijeg utjecaja na razvoj knjižnica na globalnoj razini;
- Susanne Ornager (UNESCO) je izvijestila o radu regionalnog tima koji je u suradnji s IFLA-om u proteklih nekoliko mjeseci u Kathmanduu održao niz radionica i seminara vezanih uz edukaciju knjižničara i aktivista iz knjižničarskih udruženja iz cijele regije.

Redoviti sastanak Sekcije održan je 13. i 19. 08., a rasprava je tekla po predloženom dnevnom redu sastavljenom od dvadeset točaka. Izdvajam sljedeće:

- Usvajanje strateškog plana MLAS-a (MLAS Strategic Plan 2006-2007).

Osim dosadašnjih aktivnosti na zagovaranju i jačanju uloge knjižničarskih društava unutar organizacijske strukture same IFLA-e i pružanjem edukacijske pomoći knjižničarskim udruženjima diljem svijeta, u narednom dvogodišnjem razdoblju Sekcija će nastojati što je moguće učinkovitije razraditi GLAD-program poticanjem regionalne suradnje i pružanjem potpore regionalnim timovima u svrhu edukacije i javnog zagovaranja na regionalnoj razini.

- Izvještaj o provođenju GLAD-programa (Sylvia Piggott).

U prvoj fazi provođenja potrebno je izvršiti istraživanje među zainteresiranim knjižničarskim udruženjima o vrsti njihovih potreba, utvrditi organizacijsku strukturu te identificirati potencijalne vođe koji bi mogli odigrati važnu ulogu u daljnjem razvoju i edukaciji u okviru pojedinih regija.

- Baza podataka knjižničarskih društava - članova IFLA-e (Kelly Moore, Michael Dowling).

Na inicijativu MLAS-a, uz suradnju Američkog knjižničarskog udruženja (ALA), u IFLA-i se formira posebna baza podataka o knjižničarskim društvima - članovima IFLA-e. Osim uobičajenih informacija o nazivima i adresama, baza bi sadržavala i podatke o etičkim principima, misiji, strategiji daljnjeg razvoja, budžetu i sličnim informacijama potrebnim za utvrđivanje realnih potreba i profesionalnog statusa pojedinih udruženja.

- Izvještaj o radu Diskusijske grupe - New Librarians (Sabine Stummeyer).

Na prijedlog nekolicine mladih profesionalaca u Berlinu 2003. god. osnovana je Discussion Group - New Librarians. Ova inicijativa podržana je i od strane Sekcije za upravljanje knjižničarskim društvima koja je u proteklom razdoblju vršila svojevrsni *monitoring* i pružala stručnu i financijsku pomoć. Nakon dvije godine djelovanja Diskusijska je grupa povećala broj članova, a neki od inicijatora sudjeluju i u radu drugih sekcija nastojeći što više olakšati rad mladim ljudima koji se tek susreću s profesionalnim izazovima.

- Sastanak u Zagrebu - Mid-year meeting 2006. (Edita Bačić).

Redovite polugodišnje sastanke MLAS već tradicionalno održava svake godine u veljači. Domaćin za 2006. godinu je Hrvatsko knjižničarsko društvo koje će Sekciji za upravljanje knjižničarskim društvima pružiti organizacijsku i kolegijalnu podršku u Zagrebu. Sastanak se predviđa sredinom veljače, a osim redovitih članova Stalnog komiteta, bit će pozvani i neki od članova IFLA-inog Upravnog odbora.

E. Bačić
dita@pravst.hr

Izvještaj o radu Sekcije knjižnica za djecu i mladež

O uspješnosti rada Sekcije knjižnica za djecu i mladež govori IFLA-ina nagrada za najbolji časopis 2005. godine, nagrada za najbolji poster koji je na poziv Sekcije pripremila članica njezinog Stalnog odbora, Ute Hachmann, te prihvaćanje prijedloga za novi projekt Sekcije u koji će biti uključene sve sekcije iz Odjela knjižnica namijenjenih javnosti. Uspješno je proslavljena i 50. obljetnica Sekcije knjižnica za djecu i mladež, uz prigodni stručni i zabavni program.

Pretkonferencija u Stavangeru

Kao i mnoge druge sekcije, i IFLA-ina Sekcija knjižnica za djecu i mladež upravo je ovogodišnji Svjetski kongres knjižničara i informacijskih stručnjaka i IFLA-inu konferenciju u Oslu odabrala za održavanje pretkonferencije, tzv. *satellite meeting*.

Pretkonferencija, koju su zajednički organizirale Sekcija knjižnica za djecu i mladež i Sekcija za narodne knjižnice, održala se od 9. do 11. kolovoza u Stavangeru,

gradu na zapadnoj obali Norveške koji je, kao i cijeli Rogaland County, poznat po brojnim kulturnim zbivanjima i inicijativama, posebice onima namijenjenim djeci i mladima. Naziv pretkonferencije bio je *Public Libraries – from public education to what? Designing the new strategies for Public Paradises to Adults, Children and Young*. Govornici, većina njih iz skandinavskih zemalja, govorili su o kreativnosti, socijalizacijskim procesima i pravima djeteta kao pozadini svih kulturnih i obrazovnih aktivnosti s djecom, o temeljima na kojima počiva današnje knjižničarstvo za djecu, o inovacijama, o tinejdžerima kao posebnoj skupini knjižničnih korisnika te o pričanju priča i oralnoj tradiciji kao pitanju koje dolazi u središte interesa ne samo zemalja s domorodačkim narodima nego i mnogih europskih zemalja. Ako se iz zaključaka pretkonferencije može izvući jedan moto koji bi trebao biti ideja vodilja za budućnost, onda je to poruka “raditi s njima, a ne za njih”, izrečena u kontekstu kreiranja usluga za mladu populaciju. Program, koji se kontinuirano nadopunjava tekstovima održanih izlaganja, nalazi se na adresi (<http://www.rogaland.fylkesbibl.no/ifla/papers.html>).

Pedeseta obljetnica Sekcije knjižnica za djecu i mladež

Članovi Stalnog odbora Sekcije knjižnica za djecu i mladež i neki od bivših predsjednika nakon proslave 50. obljetnice Sekcije

Program Sekcije na Kongresu u Oslu bio je u znaku obilježavanja 50. obljetnice Sekcije knjižnica za djecu i mladež. I. Stričević dala je povijesni pregled rada Sekcije i smjernice za budući rad uz viziju razvoja knjižničnih usluga za djecu i mladež u budućnosti. Izlaganje o knjižničnim uslugama za djecu i mladež u Norveškoj održala je Leikny Haga Indergaard, direktorica Odjela za knjižnice u Norveškoj upravi za arhive, knjižnice i muzeje i dosadašnja članica Sekcije. Tajnica Sekcije, Ingrid Bon iz Nizozemske, predstavila je primjere dobre prakse u dječjem knjižničarstvu, a vezano uz naglaske iz Smjernica za dječje knjižnice. Ovo je izlaganje bilo popraćeno nizom fotografija iz različitih dječjih knjižnica u svijetu, a gotovo

jedna četvrtina njih bila je iz Hrvatske (Knjižnica Medveščak). Projekt prikupljanja primjera dobre prakse tek je započeo i bit će otvorena mogućnost svim dječjim knjižnicama, izravnim članovima IFLA-e ili putem knjižničarskih društava, da šalju svoje primjere najbolje prakse za predstavljanje na IFLANET-u. Sva tri navedena izlaganja prevedena su na više jezika i nalaze se na adresi: <http://www.ifla.org/IV/ifla71/Programme.htm> (program pod brojem 87)

Radni sastanci i projekti

Sekcija je održala četiri sastanka Stalnog odbora na kojima se daju izvješća o radu i planira budući rad, donosi strateški plan i sl. Ova je godina bila izborna pa je Sekcija dobila 8 novih članova i izabrala predsjednika, tajnika, blagajnika i informacijskog koordinatora. U drugom dvogodišnjem mandatu predsjednika ostaje Ivanka Stričević (Hrvatska), tajnica Ingrid Bon (Nizozemska) i blagajnika Nic Diamant (Francuska). Novi informacijski koordinator je Ivan Chew (Singapur), koji je će raditi na širenju informacija, mrežnoj stranici Sekcije te pripremi i tisku časopisa. Sve informacije o radu Sekcije mogu se naći na adresi: <http://www.ifla.org/VII/s10/index.htm>

U posebnim radnim skupinama dogovario se program kongresa 2006. godine (zajednički program Sekcije sa Sekcijom za čitanje), te 2007. godine (zajednički program sa Sekcijom za multikulturne knjižnične usluge). Potpisan je Sporazum o partnerstvu s Međunarodnom dječjom digitalnom knjižnicom te raspravljana pitanja zaštite digitalne baštine koja se daje ICDL-u. Naime, da bi IFLA službeno putem partnerstva Sekcije podržala ICDL, kao krovna knjižničarska asocijacija ona mora biti sigurna da su digitalni zapisi vlasništvo ne samo projekta (određenog trajanja) nego i nacionalnih knjižnica koje u projektu sudjeluju.

Radilo se na novoj Izjavi o djeci i internetu koja bi trebala biti završena prije sljedećeg kongresa, te posebice na novom projektu koji će voditi Sekcija knjižnica za djecu i mladež, a bit će uključene sve sekcije iz IFLA-inog Odjela III – Division of Libraries Serving the General Public. Dakle, novi će projekt, vođen i koordiniran od strane Sekcije knjižnica za djecu i mladež, uključiti sekcije: narodne knjižnice, školske knjižnice, usluge za osobe s posebnim potrebama, multikulturne usluge, knjižnice za slijepu i knjižnice metropola. Riječ je o smjernicama za knjižnične usluge za djecu do tri godine, roditelje i odgojitelje. Vjeruje se da bi takve smjernice mogle pomoći u boljem otvaranju narodnih knjižnica potrebama ove populacije, posebice u nerazvijenim zemljama, jer su mnoga znanstvena istraživanja i praksa razvijenih zemalja pokazali da su počeci razvoja rane pismenosti i obiteljska pismenost umnogome vezani uz kvalitetu usluga koje narodne knjižnice pružaju djeci rane dobi, obiteljima i predškolskim institucijama. Tekst smjernica radi Sekcija knjižnica za djecu i mladež, a druge se sekcije uključuju u dijelu kojim se one posebno bave (djeca u urbanoj sredini, djeca s posebnim potrebama, slijepa i slabovidna djeca, što obrazovni sustav i škole očekuju od rane pismenosti i sl.). Problematika mobilnih

knjižnica bit će također zastupljena jer će ukinuta dosadašnja Sekcija za mobilne knjižnice djelovati kao dio Sekcije za narodne knjižnice (ukinuta je zbog proceduralnih pitanja – nedovoljno nominiranih članova za stalni odbor).

Prateći programi

Sekcija knjižnica za djecu i mladež organizirala je u Oslu i niz pratećih programa za članove svojeg Stalnog odbora: odlazak na izložbu ilustracija u slikovnicama skandinavskih zemalja u Gradskoj knjižnici (Deichmanske bibliotek); posjet dječjem odjelu knjižnice Torshov, gdje je organiziran susret s voditeljima različitih projekata u skandinavskim zemljama (suradnje knjižničara, kreiranja posebnih usluga za djecu s posebnim potrebama, suradnja školske i narodne knjižnice ...); posjet narodnoj knjižnici Baerum tijekom kojeg je članovima stalnih odbora sekcija javnih knjižnica predstavljena Norveška uprava za arhive, knjižnice i muzeje te centralni servis za opremanje prostora i građe za knjižnice.

I. Stričević

ivanka.stricevic@knjizmed.htnet.hr

Izveštaj o radu Komisije za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja (IFLA/FAIFE)

Slobodan pristup informacijama i sloboda izražavanja bili su i ove godine među najistaknutijim temama kongresa WLIC IFLA, što je potvrđeno već prilikom svečanog otvorenja u kongresnoj dvorani *Oslo Spectrum*. Važnost slobodnog pristupa informacijama u svijetu globalne informatizacije i internetizacije, kao i pravo na slobodu izražavanja, istaknuta je u glavnom govoru prof. dr. Francis Sejersteda, kao i u pozdravnim govorima predsjednice IFLA-e, Kay Raseroka, i norveške ministrice kulture, Valgerd Haugland

Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja IFLA/FAIFE i ove je godine pokazala veliku aktivnost. Najprije je u suradnji s norveškom organizacijom *Beacon for freedom of expression* organizirala pretkonferencijski sastanak u trajanju od dva dana (tzv. *satellite meeting*), 11. i 12. 08. 2005., pa zatim nekoliko radnih sastanaka svih svojih članova, sastanke Stručnog odbora, tematske sastanke i rasprave. Satelitski sastanak održan je u Nobelovom Institutu u Drammensveien, pod nazivom *Documenting censorship: libraries linking past and present, preparing us for the future*.

U sesiji drugog dana, u kojoj su, osim članova FAIFE, sudjelovali i drugi sudionici IFLA-e i poznate osobe iz norveškog javnog života, I. Seralgedin (Aleksandrijska knjižnica) i A. Ruth (švedski novinar) iznijeli su svoje poglede na suvremeno društvo, u kojem su izražene razlike u jednakom pravu na pristup informacijama, na problem (ne)točnog informiranja u medijima i na ulogu organizacija civilnog društva u zaštiti

dokumentacije o cenzuri. E. Longworth, ravnateljica UNESCO-ovog Sektora za informacije i komunikacije u Parizu, naglasila je odgovornost nevladinih udruga i suradnje s knjižnicama, a u vezi s predstojećim samitom o informacijskom društvu u Tunisu. Završnu riječ predsjednik FAIFE, P. Sturges, posvetio je ulozi lokalnih organizacija civilnog društva za napredak i razvoj demokratskog društva te istaknuo Gradsku knjižnicu Zadar u Hrvatskoj kao suvremeni primjer izvrsne suradnje knjižnice i lokalne zajednice.

Dva sastanka Komisije FAIFE održana su u Radisson SAS Plaza hotelu, s ukupno dvadeset dvije točke dnevnoga reda. Održana je kratka rasprava o godišnjem izvještaju za 2004. godinu, čiji su naglasci: financiranje, novi članovi, evaluacija i preporuke za strategiju djelovanja Komisije (osam točaka), suradnja s ALP-om, donacije, kongres u Buenos Airesu, nova područja zanimanja (HIV/AIDS, jačanje siromašnih, spolovi, korupcija), izvješća o aktivnostima pojedinih članova Komisije, među kojima je i prikaz M. Šapro-Ficović o održanom Okruglom stolu o slobodnom pristupu informacijama u Zagrebu 10.12.2004. godine.

U izvješću, koji je podnio predsjednik, ističe se uspješno riješeno pitanje financiranja, objavljivanje *World Reporta* 2005. kao iznimnog doprinosa bazama podataka o pristupu informacijama i slobodi izražavanja diljem svijeta, odgovori na probleme vezane uz slobodni pristup informacijama putem tiska (Kina, Turkmenistan, Tunis, SAD). Izvješće FAIFE-inog ureda uključuje ponajprije ova područja: knjižnice i antiteroristički zakoni poslije 11. rujna, nasilje nad intelektualnim slobodama, FAIFE i žensko pitanje. Knjižnična zajednica u svijetu izražava zabrinutost zbog dijelova zakona o antiterorizmu (SAD, Nizozemska) kojima se ograničava slobodan pristup informacijama i krši pravo korisnika na privatnost. U *Svjetskom izvješću* čak je 38 zemalja prijavilo neki oblik nasilja nad intelektualnim slobodama. Povodom obavijesti Sekcije za ženska pitanja da se Sekcija ukida, formirana je komisija od predstavnika Sekcije za ženska pitanja, predstavnika Upravnog odbora FAIFE, dva člana FAIFE, Al Kagan (SAD) i M. Šapro-Ficović (Hrvatska) te predstavnika IFLA-e koji će na izvanrednom sastanku 17.08. odlučiti o daljnjoj sudbini Sekcije.

U okviru razgovora, hitnim postupcima i akcijama, naglašena je procedura kojom se provodi taj dio FAIFE-ine politike. Za informiranje u svakom posebnom slučaju FAIFE se služi izvorima IFEX, Amnesty International, Reporteri bez granica i sl. organizacija, a ove godine vrijedan izvor podataka (npr. u slučaju poteškoća oko slobode tiska u Kini) bila je doktorska disertacija S. Hamiltona. Kao zemlje u kojima je potrebno hitno intervenirati navode se Turkmenistan, Tunis, Kina, Nepal, Rusija i nešto manje Iran, Bjelorusija, Uzbekistan i Zimbabve. Po pitanju Kube, tekst rezolucije kojom bi se upozorile podjednako američka i kubanska vlada na poduzimanje mjera kojima bi se zaustavilo ometanje slobodnog pristupa informacijama na Kubi nije usvojen, pa je konačna odluka da IFLA neće donijeti rezoluciju. Na taj je način zaključeno kubansko pitanje.

U okviru sastanaka usvojen je i plan po kojem će se dalje razvijati projekt IFLA/UNESCO Internet Guidelines. Projekt uzima u obzir posebne potrebe zemalja u razvoju, predviđeno je održavanje niza radionica kao što je bilo u Kampali 2004. god. Na završnom sastanku naznačene su teme za 2006. i 2007. godinu i njihova moguća provedba. Na temu antikorupcije već je održana radionica u suradnji s Transparency Internationalom u veljači 2005. u Zagrebu. Održavanje iduće radionice na ovu temu planira se suradnji s HKD/Komisijom za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja 10.12.2006. godine, u okviru Okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama.

FAIFE je 15. kolovoza održala sesiju pod nazivom Knjižnice i ljudska prava. Marian Koren (Nizozemsko knjižničarsko udruženje) govorila je o legislativi koja je u pripremi, a mogla bi imati negativan utjecaj na knjižnične usluge. Judith Krugg (ALA) govorila je o posljedicama zakona US Patriot Act na američke knjižnice i o tome što su poduzeli američki knjižničari. ALA je pokrenula široku i snažnu kampanju diljem zemlje pozivajući građane da potpišu peticiju kojom se zahtijeva promjena dijelova zakona kojima se ograničavaju knjižnične usluge i pravo na privatnost korisnika. Djelujući na lokalnoj razini, i u suradnji s PEN-om, Udruženjem izdavača i nakladnika te Uredom ALA-e u Washingtonu, prikupili su stotine tisuća potpisa koje su poslali Kongresu na usvajanje. Prema najnovijim vijestima, peticiju je prihvatio američki Senat. Stuart Hamilton dao je pregled istraživanja o pristupu internetu, s naglaskom na zemlje u razvoju, i pročitao izlaganje Simona Daviesa o zakonima o sigurnosti u zapadnim zemljama i njihovim implikacijama, dok je Barbara Jones (Wesleyan University, SAD) održala izlaganje o zakonima o slobodi informacija.

Dana 17.8.2005. održan je sastanak predstavnika IFLA, FAIFE i WIS, Sekcije za ženska pitanja. Nakon ukidanja Sekcije odlučeno je da njezine poslove oko pristupa informacijama preuzme FAIFE, a pitanja obrazovanja Sekcija za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje.

M. Šapro-Ficović
msapro@dkd.hr

Izvještaj o radu Odbora za autorsko pravo i druga pravna pitanja (CLM)

IFLA-in Odbor za autorsko pravo i druga pravna pitanja (CLM) održao je tijekom ovogodišnje IFLA-ine konferencije u Oslu dva radna sastanka kojima su prisustvovali samo članovi odbora te dvije rasprave za javnost: prva je bila posvećena Ženevskoj deklaraciji o budućnosti WIPO-a, a druga važnosti sporazuma o slobodnoj trgovini za knjižnice. Radnim sam sastancima prisustvovala uz dopuštenje predsjednika CLM-a, Winstona Tabbu, kao zamjenica članice odbora, dr. sc. Daniele Živković.

CLM je najavio poboljšanja svoje mrežne stranice. O pravu na naknadu za javnu posudbu nije se posebno raspravljalo, jer je mišljenje CLM-a već objavljeno u dokumentu *The IFLA Position on Public Lending Right* (travanj 2005.). Istaknuto je, međutim, da je važno postići da u zemljama koje uvedu pravo na naknadu za javnu posudbu financiranje te nove obveze ne padne na teret knjižnica, nego da ga preuzme država.

O Internetskom arhivu koji upravo nastaje u SAD-u govorio je njegov voditelj Rick Prelinger. Predstavio ga je kao neprofitnu organizaciju koja usko surađuje s knjižnicama i koju financiraju različite fundacije i neke knjižnice, a čiji je cilj omogućiti otvoren pristup prikupljenoj građi. U arhiv se pretežno uključuje građa nezaštićena autorskim pravom. Poteškoću predstavljaju tzv. *orphan works*, djela za koja se ne zna tko im je autor, odnosno tko je nositelj autorskog prava. Na pitanje koja je razlika između Arhiva Gutenberg i Internetskog arhiva, Prelinger je odgovorio da su tekstovi u Arhivu Gutenberg u ASCII-kodu, dok se u Internetskom arhivu građa skenira. Na pitanje nastoje li izbjeći dupliciranje, tj. skeniranje već skeniranih tekstova, Prelinger je odgovorio da se na to posebno ne pazi, jer njegova organizacija to čini bolje i kvalitetnije. Pitanje na koje se zasad ne zna odgovor jest može li postojati posebno autorsko pravo na digitalnu kopiju nekog teksta; Prelinger je rekao da u SAD-u prevladava mišljenje da ne postoji takvo pravo. Ako se, pak, neki vlasnik mrežne stranice izričito usprotivi arhiviranju, organizacija to poštuje.

Theresa Hackett predstavila je eIFL-IP, međunarodni konzorcij sa sjedištem u Rimu, koji djeluje od 1991. i posebno je aktivan u zemljama u razvoju, gdje u zajednici sa sveučilištima i vladama pomaže u izgradnji nacionalnih konzorcija i pregovara o kupnji baza podataka. Održava i tečajeve za izobrazbu i vodi projekt o otvorenom pristupu. Cilj mu je i stvoriti mrežu knjižničara, specijalista za autorsko pravo. Dosad su održane tri regionalne radionice u Africi, Aziji i istočnoj Europi. eIFL-IP surađuje s IFLA-om u WIPO-u i zajednički izrađuju pojedine dokumente u kojima izlažu mišljenje civilnog društva i neprofitnih ustanova. eIFL još uvijek financira Otvoreno društvo, ali će uskoro postati nezavisna organizacija.

D. Mann govorio je o građi za slijepe koje nema dovoljno, među ostalim i zbog poteškoća sa zaštićenim djelima i malog broja naslova na brajici. Usto, građa proizvedena u jednoj zemlji ne može se koristiti u drugoj. Moguća se rješenja nalaze u proširenju prava korištenja u nacionalnim zakonima o autorskom pravu te u međunarodnoj zamjeni građe za slijepe. U WIPO-u je u tijeku izrada nacrtu zakona o autorskom pravu u kojemu su predlažu dopune iznimki od zaštite koje bi trebali usvojiti pojedini nacionalni zakoni. Na pitanje zašto se bolja dostupnost građe za slijepe ne bi pokušala riješiti licencama, odgovoreno je da se radi na promjeni zakona o autorskom pravu jer su jači od licenci. Iznesena je i primjedba da bi trebalo utvrditi kako su pojedine zemlje osigurale dostupnost građe za slijepe, pa s primjerima dobre prakse povesti razgovore u WIPO-u.

B. Negin je istaknuo da je IFLA-ina zadaća potaknuti obrazovanje knjižničara u području autorskog prava. Također treba lobirati među predstavnicima pojedinih zemalja u WIPO-u. Važnu ulogu u tome moraju imati knjižničarske udruge, ali pitanje je kako ojačati veze s udrugama. IFLA ima dvije sekcije za obrazovanje, koje bi mogle surađivati s CLM-om. Također bi trebala ojačati veze s eIFL-om. Sekcija za obrazovanje IFLA-e izrađuje smjernice za stručno obrazovanje u koje bi trebalo inkorporirati i sadržaje o autorskom pravu.

B. Stratton primijetila je da mnogo toga što će se dogoditi ovisi o zbivanjima u WIPO-u. U rujnu 2004. objavljena je u Ženevi *Deklaracija o budućnosti WIPO-a*, koju je potpisalo stotinjak nevladinih udruga i pojedinaca, IFLA i eIFL među njima. Razlog donošenja Ženevske deklaracije bio je u zabrinutosti potpisnika činjenicom da su sadašnji zakoni o autorskom pravu u mnogim zemljama nepotrebno ograničavajući, da pojačavaju zavisnost zemalja u razvoju od razvijenih i povećavaju postojeći digitalni jaz. IFLA želi potaknuti WIPO i WTO da prihvate nov pristup intelektualnom vlasništvu, koji bi vodio računa o različitosti potreba u različitim dijelovima svijeta. Konvenciju o WIPO-u iz 1967. trebalo bi dopuniti tako da se izričito vodi računa o mogućnosti razvoja. Zemlje članice WIPO-a (njih 182) trebale bi potpisati dokument koji se izrađuje pod nazivom *Treaty on Access to Knowledge and Technology (A2K)*. Njegovu su izradu pokrenule zemlje u razvoju (Brazil i Argentina), a WIPO je inicijativu prihvatio 2004. U tom će se dokumentu vjerojatno javiti novo nazivlje, jer dosadašnje nazivlje i definicije vezane uz autorsko i srodna prava treba preispitati. Taj bi dokument trebao ponuditi i nova rješenja povoljnija za korisnike od sadašnjih. Tvorcima dokumenta zabrinuti su stalnim produljenjem roka zaštite i uvođenjem novih prava nad autorskim djelima. Sadašnji međunarodni standardi u području autorskog prava, patentnog prava i prava robnih žigova ne odgovaraju svim zemljama jednako i trebalo bi omogućiti da zemlje u svojim razvojnim strategijama nađu najbolja moguća rješenja i za sebe. Ako se želi stvoriti informacijsko društvo u kojemu će svima biti podjednako pristupačno znanje i informacije, kako je to oblikovano u Deklaraciji o načelima Svjetskoga sastanka na vrhu u studenome 2003., potrebno je obnoviti narušenu ravnotežu između nositelja prava i korisnika. Upozoreno je, međutim, da se može dogoditi da dokument A2K i ne bude prihvaćen.

Govorilo se i o problemima koji se javljaju pri digitalizaciji građe, kad s autorom svakog pojedinačnog djela treba pregovarati o prijenosu prava, što kod nekih vrsta građe (npr. karte) uključuje velik broj osoba, o neriješenom pitanju autorstva disertacija, o pitanju stvara li digitalizacija djela novo pravo na digitalno izdanje, o potrebi da se omogući korištenje građe za nastavne potrebe (već je zabilježeno nekoliko sudskih slučajeva zbog stvaranja tzv. *electronic reserves*), o tome tko postaje nositelj autorskog prava nakon smrti postojećeg nositelja te o problemu koji postavljaju tzv. *orphan works*, djela kojima se teško utvrđuje nositelj prava.

Istaknuto je da bi se digitalizacija građe morala financirati iz javnih sredstava jer se tim načinom financiranja osigurava trajna dostupnost digitalizirane građe javnosti.

A. Horvat
ahorvat@ffzg.hr

Izveštaj o radu Sekcije za katalogizaciju

Kao članica Stalnog odbora IFLA-ine Sekcije za katalogizaciju, prisustvovala sam sastancima održanim 13. i 19. kolovoza 2005. godine. Na prvom je sastanku zbog isteka mandata izabrano novo vodstvo Stalnog odbora Sekcije: jednoglasno je odlučeno da dosadašnja tajnica Judith A. Kuhagen iz Kongresne knjižnice postane predsjednicom, dok je za tajnika izabran Ben Gu iz Nacionalne knjižnice Kine. Urednik biltena i mrežnih stranica Sekcije ostao je Patrick Le Boeuf iz Nacionalne knjižnice Francuske.

Iz opširnog dnevnog reda oba sastanka izdvajam sljedeće:

1. Objavljene su *Smjernice za prikaz sučelja OPAC-a* (*Guidelines for online public access catalogue (OPAC) displays*, ISBN 3-598-24276-X).

2. Nastavlja se izrada međunarodnoga kataložnog pravilnika. Rad na spomenutom pravilniku koji bi trebao preuzeti ulogu *Pariških načela* te služiti kao osnova za izradu pojedinih kataložnih pravilnika (*code for codemakers*) odvija se kroz niz sastanaka stručnjaka za katalogizaciju (*International Meetings of Experts for an International Cataloguing Code – IME-ICC*). Nakon objavljivanja zbornika radova s prvog sastanka održanog u Frankfurtu 2003. upravo je objavljen i zbornik s drugog sastanka održanog u Buenos Airesu 2004. god. Treći će se sastanak održati u prosincu ove godine u Kairu. Zatim će uslijediti sastanak u Južnoj Koreji u kolovozu 2006., a završni sastanak će se održati 2007. u blizini Durbana u Južnoafričkoj Republici.

3. Grupa za pregled FRBR-a (*FRBR Review Group*) nastavlja svoje aktivnosti, o kojima možete saznati više na adresi <http://www.ifla.org/VII/s13/wgfrbr/wgfrbr.htm>, pod vodstvom novoizabrane predsjednice Pat Riva s kanadskog Sveučilišta McGill. Među njima ističem osnivanje *Aggregates Working Group* koja bi u idućem dvogodišnjem razdoblju trebala ispitati primjenu modela FRBR na publikacije u više svezaka, serijske publikacije, integrirajuću građu, nizove publikacija, zbirke, antologije, zbornike te na publikacije s dodacima uz sadržaj i ilustracijama.

4. Radna grupa za FRANAR (*Working Group on Functional Requirements and Numbering of Authority Records*) dovršila je nacrt dokumenta *Functional requirements for authority records: a conceptual model* (FRAR). Dokument na engleskom i francuskom jeziku objavljen je u svrhu prikupljanja komentara i primjedbi međunarodne knjižničarske zajednice na adresi <http://www.ifla.org/VII/>

d4/wg-franar.htm. Komentari se mogu slati do 28. listopada 2005. god.

5. U sklopu Sekcije za klasifikaciju i označivanje osnovana je Radna grupa za FRASAR (*Working Group on Functional Requirements for Subject Authority Records*).

6. *Dokument* Guidance on the nature, implementation, and evaluation of metadata schemas in libraries dostavljen je članovima Stalnog odbora kako bi dobilo odobrenje Sekcije.

7. Među aktivnostima Grupe za pregled ISBD-a (*ISBD Review Group*) možda je najzanimljivija djelatnost Studijske grupe za budući razvoj ISBD-a (*Study Group on Future Directions of the ISBDs*). Spomenuta Studijska grupa izrađuje jedinstveni ISBD, čiji bi nacrt trebao biti objavljen u prvoj polovici 2007. god. Zbog izrade jedinstvenog ISBD-a objavljivanje novih, dovršenih, izdanja ISBD(CM)-a i ISBD(ER)-a trenutačno je zaustavljeno. Kako su ovakve vijesti izazvale zbuđenost u međunarodnoj kataložnoj zajednici, odlučeno je da se na mrežnim stranicama Grupe za pregled ISBD-a (<http://www.ifla.org/VII/s13/isbd-rg.htm>) objavi priopćenje u kojemu će se objasniti novonastala situacija. Dok ovo pišem, priopćenje još nije objavljeno.

Studijska grupa za opću oznaku građe (*Material Designation Study Group*), koja također spada pod Grupnu za pregled ISBD-a, izvijestila je o svom radu koji je rezultirao zaključcima koji podržavaju fleksibilnost u prikazu opće oznake građe, što znači da bi budući standardi mogli propisivati da se ona nalazi na različitim mjestima u bibliografskom zapisu, ovisno o vrsti građe, a ne kao dosad isključivo poslije glavnoga stvarnog naslova.

8. Najavljeno je da će nacrt novog izdanja ISBD(A) biti objavljen na IFLANET-u, u svrhu prikupljanja komentara i primjedbi međunarodne knjižničarske zajednice, u veljači 2006. god.

9. Unatoč izvjesnim poteškoćama koje su uzrokovale produženje rokova, nastavlja se rad na novom izdanju *Names of persons* te na publikaciji *Multilingual dictionary for cataloguing terms*. Jednako tako, priprema se izdanje publikacije *Anonymous classics* za neeuropske književnosti. Vremenski okviri u kojima će ove publikacije biti objavljene nisu precizirani.

Na ovogodišnjoj IFLA-inoj konferenciji Sekcija za katalogizaciju održala je zajednički stručni program sa Sekcijom za klasifikaciju i označivanje. Sva se izlaganja nalaze na IFLANET-u (<http://www.ifla.org/IV/ifla71/Programme.htm>). Hrvatska je bila spomenuta u izlaganju Marije Balikove iz Nacionalne knjižnice Češke kao članica projekta MSAC (*Multilingual Subject Access to Catalogues of National Libraries*).

Za kraj moram još istaknuti da je Sekcija za bibliografiju ove godine imala izvrstan program, u sklopu kojeg me se posebno dojmilo izlaganje Johna D. Byruma iz Kongresne knjižnice o ulozi nacionalnih bibliografskih ureda u, kao je on istaknuo, hitnoj potrebi poboljšavanja OPAC-a.

Ana Barbarić
abarbari@ffzg.hr

Izveštaj o radu Stalnog odbora za UNIMARC

Stalni odbor za UNIMARC održao je neformalni sastanak 16. kolovoza 2005. god. Sastanku sam prisustvovala kao savjetnica i počasni član Odbora s posebnim zaduženjima vezanim uz izradu UNIMARC-smjernica za serijske publikacije i drugu neomeđenu građu i prijedloga dopune UNIMARC-formata za pregledne zapise kao članica Radne grupe za FRANAR.

Na dijelu sastanka na kojem sam prisustvovala raspravljalo se o sljedećem:

1. Objavljeno je 5. osuvremenjeno izdanje formata UNIMARC za bibliografske podatke:

UNIMARC Manual Bibliographic Format. 2nd edition, Update 5. 2005 u izdanju K.G. Saura.

2. Objavljen je format UNIMARC za podatke o fondu: *UNIMARC Holdings Format. Version 1: final version, (October) 2004*. <http://www.ifla.org/VI/8/projects/UNIMARC-HoldingsFormat04.pdf>

3. Elektronička verzija formata UNIMARC za pregledne zapise *UNIMARC Manual - Authorities Format. 2nd revised and enlarged edition. 2001* bit će objavljena na IFLANET-u u rujnu 2005. god.

4. U pripremi je objavljivanje smjernica za muzikalije, *UNIMARC Guidelines for Music*, koje će sadržavati i najnovije dopune formatu UNIMARC za bibliografske podatke objavljene u 5. osuvremenjenom izdanju.

5. U pripremi je objavljivanje smjernica za serijske publikacije i drugu neomeđenu građu, *UNIMARC Guidelines for Serials and Other Continuing Resources*, koje će se temeljiti na novom izdanju ISBD(CR)-a i sadržavati najnovije dopune formatu UNIMARC za bibliografske podatke objavljene u 5. osuvremenjenom izdanju. Planira se konačno usvajanje smjernica u ožujku 2006., tijekom godišnjeg sastanka PUC-a.

6. Na sastanku Radne grupe za FRANAR dogovorene su okvirne preporuke za nadopunu formata UNIMARC za pregledne zapise. Te će se preporuke uskladiti s analizom prikupljenih komentara međunarodne knjižnične zajednice na studiju *Functional Requirements of Authority Records: a conceptual model (FRAR)* i poslati Stalnom odboru za UNIMARC na razmatranje na godišnjem sastanku u ožujku 2006. god. (zadužena M. Willer).

7. IFLANET: raspravljalo se o preuređenju mrežne stranice Središnjeg programa za UNIMARC i izradi zasebnih stranica za Stalni odbor za UNIMARC koje će sadržavati cjelovitu dokumentaciju Odbora.

Središnji program za UNIMARC organizirao je u suradnji sa Sekcijom za informacijsku tehnologiju zajednički stručni program 16. kolovoza pod naslovom *MARC/XML derivatives: the state of the art*. Izlaganja pod brojem 121 nalaze na IFLANET-u (<http://www.ifla.org/IV/ifla71/Programme.htm>).

Najavljena je međunarodna konferencija *UNIMARC & Friends: Charting the New Landscape of Library Standards* koja će se održati u Lisabonu od 20. do 21.

ožujka 2006. god. Organizatori konferencije su, osim Središnjeg programa za UNIMARC, Nacionalna knjižnica Portugala i Knjižnica Fundacije Calouste Gulbenkian.

M. Willer

mirna.willer@nsk.hr

Izveštaj o radu Sekcije za audiovizualnu i multimedijску građu

Sekcija za audiovizualnu i multimedijску građu (Audiovisual and Multimedia Section), međunarodni forum osoba koje rade s neknjižnom građom u bilo kojoj vrsti knjižnice ili slične ustanove, sveobuhvatno razmatra pitanja vezana uz audiovizualne i multimedijске dokumente. Zadatak joj je učiniti AVM-građu što prisutnijom i dostupnijom u knjižnicama, stoga potiče njeno uključivanje u knjižnice i srodne ustanove, obogaćivanje kataloga zvukom i slikom, uključivanje te građe u Zakone o obveznom primjerku i nacionalne bibliografije. Ovakve zbirke trebaju biti dostupnije javnosti nego što su sada, a digitalizirani AV-dokumenti trebaju biti na raspolaganju korisnicima i putem interneta.

U tom smjeru Sekcija radi na nekoliko projekata. *Smjernice za audiovizualnu i multimedijскую građu u knjižnicama i drugim ustanovama*, dovršene 2003. god., tiskane su na IFLA-inim jezicima 2004., a ove je godine izdan hrvatski prijevod (promoviran na Trećem savjetovanju za narodne knjižnice u Republici Hrvatskoj, Topusko, 13.-16. travnja). Norveški prijevod može se naći na stranicama Sekcije (<http://www.ifla.org/VII/s35/rtav.htm>), a do kraja godine pojavit će se i tiskano izdanje. U planu su daljnji prevodi.

Nadalje, radi se na prikupljanju podataka o uključenosti AVM-građe u Zakone o obveznom primjerku i u nacionalne bibliografije. Trenutno se radi popis svih institucija koje dobivaju obvezni primjerak po zemljama, jer uz nacionalne knjižnice, tu su državni arhivi, državne fonoteke i slične ustanove.

Projekt međunarodne baze digitalizirane audiovizualne građe, iz koje bi se građa u edukativne svrhe mogla koristiti u svim institucijama - suradnicama na projektu, zbog različitih pitanja tehničke naravi, autorskih prava do pitanja jezika pretraživanja sporo napreduje i još je u fazi ispitivanja.

Dogovorena je suradnja sa Sekcijom za bibliografsku kontrolu oko priprema za novo izdanje Međunarodnog standardnog bibliografskog opisa neknjižne građe (ISBD(NBM)) na način da se dva člana Sekcije za AVM-građu uključuju u Radnu grupu za ISBD(NBM). To je svakako dobra vijest jer je posljednje, revidirano izdanje tiskano 1987. (!) godine.

U organizaciji Sekcije za audiovizualnu i multimedijскую građu održano je pet izlaganja. Jacqueline von Arb (Norwegian Institute of Recorded Sound, IASA,

Stavanger, Norway) predstavila je *Smjernice za proizvodnju i zaštitu digitalnih zvučnih objekata*

Međunarodnog saveza zvučnih arhiva (IASA-International Association of Sound Archives), James Turner (Université de Montreal, Montreal, Kanada) govorio je o poboljšavanju pristupa audiovizualnoj i multimedijskoj građi kroz međunarodni projekt InterPares2, Beate Engelbrecht (Institut für Wissen und Medien, Leipzig, Njemačka) o online audiovizualnoj građi u knjižnicama, Elisabeth F. Watson (The University of the West Indies, Cave Hill, Barbados) o važnosti pristupa AVM-građi u zemljama u razvoju i Kirsten Rydland (National Library of Norway, Rana, Norveška) o mogućnostima upotrebe mrežnih stranica u predstavljanju audiovizualnih i multimedijških zbirki.

Najveću pozornost izazvalo je predavanje Beate Engelbrecht (Institut für Wissen und Medien, Leipzig, Njemačka) o online audiovizualnoj građi u knjižnicama. Audiovizualni dokumenti (uglavnom filmovi) digitaliziraju se i obrade ("razrežu") na način da se mogu pregledavati sekvencu po sekvencu. Institut für Wissen und Medien iz Leipziga ima potpisane ugovore s filmskim proizvođačima, a prikupljena građa pomno se obrađuje. Bibliografski zapis ne uključuje samo filmove nego je obrađena (i pretraživa) svaka sekvenca - popisane su ključne riječi, trajanje i dr. "Online Mediatheque" namijenjena fakultetima već se koristi u edukativne svrhe, a planira se povezivanje na međunarodnom nivou.

S. Vukasović-Rogač
s.vukasovic.rogac@kgz.hr

Izvještaj o radu Sekcije za časopise iz knjižničarstva i informacijskih znanosti

Otvoreni sastanak IFLA-ine Sekcije za časopise iz knjižničarstva i informacijskih znanosti (Section of Library and Information Science Journals) održan je u utorak, 16. kolovoza 2005. god. U okviru teme *LIS Journals - a voyage of discovery beyond Anglo-American shores*, od predviđenih pet, predstavljena su četiri izlaganja u kojima su iznesena različita viđenja načina povećanja međunarodnog utjecaja časopisa na tzv. malim jezicima kojima se služi manji broj ljudi (<http://www.ifla.org/VII/s45/conf/lisj-conference2005.htm>).

Inese A. Smith (Sveučilište Loughborough, Velika Britanija) i Anna Maulina (Nacionalna knjižnica, Latvija) govorile su o važnosti održanja i razvoja časopisa tiskanih na malim jezicima na primjeru takvih časopisa u Latviji, Estoniji i Litvi.

O dostupnosti znanstvenih časopisa iz područja knjižničarstva i informacijskih znanosti na stranim jezicima u Sjedinjenim Američkim Državama izlagala je Michele Pope (Pravna knjižnica Sveučilišta Loyola, New Orleans, SAD). Rezultati njezina istraživanja pokazali su da su časopisi na stranim jezicima šire dostupni samo

preko dviju baza podataka – LISA-e i LLIA-e (Library Literature and Information Science Abstracts). Zaključno, M. Pope predlaže načine poboljšanja dostupnosti te ističe važnost međukulturnog razvoja, čiji su nositelji upravo časopisi iz različitih sredina.

Linda Ashroft (Sveučilište John Moores, Liverpool, Velika Britanija) i Stephanie McIvor (Sveučilište Teesside, Velika Britanija) priopćile su rezultate pilot-istraživanja o međunarodnom utjecaju znanstvenih i stručnih istraživanja objavljenih na malim jezicima i predložile različite mogućnosti njihova približavanja engleskoj govornoj (znanstvenoj) zajednici (npr. objavljivanje članaka na engleskom, dvojezičnih izdanja časopisa).

Tema ovog sastanka bila je iznimno važna za našu znanstveno-stručnu zajednicu pa je odabir članka koji govori o uključivanju nacionalno orijentiranih časopisa u časopisnu elitu međunarodnog značenja (*Zdenka Penava* i *Tinka Katić*, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb) za javno izlaganje bila prigoda da se svjetskoj zajednici predstavi *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, njegova uloga u lokalnoj i međunarodnoj znanstvenoj zajednici te problematizira višegodišnje prešutno odbijanje LISA-e, kao najznačajnije baze podataka iz područja knjižničarstva i informacijskih znanosti, da nastavi s njegovim referiranjem. Kako bi se potvrdila kvaliteta *Vjesnika* postignuta različitim formalnim i sadržajnim promjenama u uređivačkoj politici, kao i polazna teza da *Vjesnik* pokazuje karakteristike međunarodnog časopisa, provedene su bibliometrijske analize njegovih obilježja, čiji su rezultati vrednovani prema kriterijima za selekciju časopisa za najprestižniju citatnu bazu podataka - Web of Science.

T. Katić
tinka.katic@nsk.hr

Izvještaj o radu Sekcije za obrazovanje

IFLA-ina Sekcija za obrazovanje (Education and Training Section) na svojim je sastancima raspravljala o sljedećim temama:

Nakon pozdrava i uvoda predsjednika Sekcije, Terryja Weecha, te usvajanja dnevnog reda prešlo se na usvajanje zapisnika iz Buenos Airesa iz 2004. godine (dostupan na <http://www.ifla.org/VII/s23/annual/set-minutes04.pdf>), a T. Weech i N. O. Pors (tajnik Sekcije) dali su izvještaj o sastanku Odjela VII – Istraživanje i obrazovanje (Division VII Research and Education) održanog 12.08. 2005. u Oslu.

Nakon odabira delegata za razdoblje 2005.-2007. prešlo se na izvještaje predsjednika Sekcije (Terry Weech), tajnika (Niels Ole Pors), osobe zadužene za informiranje (Anna Maria Tammara), blagajnika (T. Weech) i urednika Sekcijinog glasila (John Harvey).

Predstavljani su i programi i planovi Sekcije za IFLA-inu konferenciju u Oslu. Odjel VII - Istraživanje i

obrazovanje, održao je 15. 08. 2005. program *Recruitment and Careers*; Sekcija za obrazovanje, zajedno sa Sekcijom za teoriju i znanstveni rad, pripremila je 16. 08. 2005. program pod nazivom *The Nordic tradition in library and information science research and education and international perspectives*, a E-learning skupina je pripremila raspravu za 17. 08. 2005. na temu *Making e-learning work*.

Nadalje, predstavio se i rad Sekcije na sljedećim publikacijama:

- Istraživanje modela jamstva kvalitete LIS-programa u svijetu. Izvještaj podnijela A. M. Tammara (predviđen kraj projekta: 2005.).
- The World Guide to Library and Information Studies Education. Izvještaj podnijeli J. Fields i N. O. Pors (projekt u tijeku).
- Education for Digital Librarianship. Izvještaj podnijeli T. Weech i N. O. Pors (projekt u tijeku).

Sekcija je također predstavila i planove za konferencije IFLA-e za 2006. i 2007. godinu. Za konferenciju u Seulu (Koreja) 2006. godine planira se organizirati radionica na temu *Libraries; dynamic engines for the knowledge and information society*, a predsjednica radne skupine je Mouna Benesilimane. Za konferenciju 2007. godine koja će se održati u Durbanu (Južnoafrička Republika) planira se radionica, a prihvatit će se i 4 izlaganja na temu *Libraries for the future: progress, development and partnerships*. Predsjednik radne skupine je Ismail Abdullahi.

Petra Hauke je nova urednica Sekcijinih *Novosti*.

K. Petr
kpetr@ffos.hr

Odabrane teme s Konferencije

Prvi dolazak na IFLA-u donosi sa sobom puno toga: iznenađenje, određenu količinu zbunjenosti, osjećaj izgubljenosti zbog velikog broja predavanja, radionica i događanja. Kao dobrodošlicu sudionicima koji prvi put sudjeluju na konferenciji IFLA organizira sesiju na kojoj se predstavlja struktura i djelokrug rada IFLA-e. Na jednostavan i pristupačan način govornici su nas proveli kroz zamršenu strukturu IFLA-e i još jednom naglasili važnost IFLA-e kao strukovnog udruženja. Problematske rasprave o tome kome služi IFLA, koji su njezini ciljevi i postignuća, identifikacija knjižničnih i informacijskih stručnjaka sa stručnim udruženjima prokvala su veliki broj razgovora na sesijama, radionicama i neformalnim druženjima.

Strukovna udruženja

Radionica s predstavnicima strukovnih udruženja (IFLA, ALA, CILIP) održana je na sesiji koja se bavila mogućnostima novih profesionalaca, novih oblika međunarodne suradnje i razmjene poslova (*job exchange*).

Konstruktivna rasprava o značenju IFLA-e među knjižničarima (kao što je rekao kolega iz Australije, "malih knjižničara") i identifikacije šire knjižničarske zajednice sa strukovnim udruženjima bila je jedna od najzanimljivijih tema rasprave. O mogućnostima i prednostima razmjene poslova sudionici su govorili iz vlastitog iskustva. ALA i CILIP kao jednu od usluga nude mogućnost razmjene iskustava i povezivanje knjižnica i posreduju u pronalaženju adekvatnih partnera za suradnju.

Knjižnične zgrade

Od značajnih sesija izdvojila bih sesiju *Library buildings and equipment*. Za knjižničare-praktičare ona je nudila niz korisnih informacija o tekućim projektima i projektima u nastajanju te izgradnji novih knjižničnih zgrada. Vodile su se zanimljive rasprave na kojima se najviše govorilo o funkcionalnosti i fleksibilnosti novih knjižničnih zgrada, kao što je npr. Seattle Public Library, i imperativu "udobnosti" (knjižnica kao "dnevna soba", knjižnica kao mjesto za duži boravak koji zahtijeva udobnost i mogućnost korištenja različitih izvora na jednom mjestu) i zadržavanju novog korisnika u prostoru koji nudi različite mogućnosti za provođenje slobodnog vremena ili ispunjenje radnih obveza u jednom prostoru. Govorilo se i o mogućnosti prenamjene prostora, kreiranju prostora za rad od strane samih korisnika (mobilnost namještaja), fleksibilnosti prostora s obzirom na velike i brze promjene u tehnologiji koja pred knjižničare stavlja nove zahtjeve – od prostora do novih usluga. Helen Niegaard (Section for Library Buildings and Equipment, Kopenhagen, Danska) upoznala nas je s izradom smjernica za knjižnične zgrade koje će biti gotove 2007. god.

Sekcija za čitanje

Sudionici **Reading sectiona** na svom posljednjem sastanku razgovarali su o planovima za sljedeće dvije godine. Na sljedećoj će konferenciji Reading Section i Children's and Young Adults Section zajednički organizirati program čija će glavna tema biti obiteljsko čitanje (*family reading*). Rad sekcije temelji se na promociji čitanja u svim dijelovima svijeta pa su svi sudionici sastanka zamoljeni za pomoć u prikupljanju podataka o primjerima dobre prakse i istraživanjima o čitanju. Na kraju sastanka razgovaralo se o mogućim partnerima sekcije kao što su International Reading Association i International Publishers Association.

M. Dragija Ivanović
mdragija@gkzd.hr

Odabrane teme s Konferencije II

Školovanje i zapošljavanje knjižničara

U okviru Odjela za istraživanje i obrazovanje (Division of Education and Research) prvi je izlagao **Derek Stephens** (Loughborough University, V. Britanija).

Govorio je o *Embedding Employability Skills in the Library and Information Management Curriculum in the UK*, pri čemu je izložio rezultate projekta kojim su se željele identificirati nedostatne vještine potrebne za pronalaženje zaposlenja u nastavnom gradivu i materijalima studenata informacijskih i knjižničarskih škola te izraditi nove materijale u suradnji s britanskim informacijskim i knjižničarskim školama, *British Association for Information and Library Education and Research (BAILER)*, *Chartered Institute for Library and Information Professionals (CILIP)* i specijaliziranih agencija za zapošljavanje u području i samih poslodavaca.

Potom je predstavljen rad **Paula Genoni** i **Kerry Smith** (Department of Media and Information, Curtin University of Technology, Australija) koji su predstavili zanimljive rezultate longitudinalne studije o vrstama zaposlenja koje su pronašli njihovi studenti nakon diplomiranja. Uslijedilo je izlaganje **Linde Marion** (Drexler University, SAD) i **Mary Anne Kennan**, **Patricie Willard**, **Concepción S. Wilson** (University of New South Wales, Australija) naslovljeno *A tale of two markets: employer expectations of information professionals in Australia and the United States of America*. U ovom je izlaganju predstavljeno istraživanje traženih osobina u oglasima za knjižničarske poslove u Australiji i SAD-u, koje je potvrdilo da su međuljudske vještine, osobne karakteristike i prilagodljivost promjenjivoj okolini najtraženije osobine u obje zemlje.

Potom su **Malgorzata Kisilowska** i **Maria Przastek-Samokowa** predstavile organizaciju studija i rezultate istraživanja o motivaciji postdiplomata koji se upisuju na Institute of Information and Book Studies, University of Warsaw, Poljska. **Helge Hřivik** (Centre for Educational Research and Developments, Oslo University College) je izlagao na temu *Critical Aspects of the Professional Socialization of Freshmen Library School Students* i predstavio rezultate desetogodišnjeg istraživanja o aspektima profesionalne socijalizacije studenata knjižničarstva. **Terry L. Weech** i **Alison Scott** (Graduate School of Library and Information Science, University of Illinois at Urbana-Champaign, SAD) predstavili su rezultate istraživanja u izlaganju naslovljenom *Are Students Really Entering Careers in Librarianship? An Analysis of Career Patterns after Graduation from LIS Schools* koje je potvrdilo da najveći dio diplomiranih knjižničara pronalazi posao u tradicionalnim knjižnicama, a tek manji dio pronalazi alternativna zaposlenja.

Kulturna baština

Rad IFLA-ine Sekcije za nacionalne knjižnice ove je godine u cijelosti bio posvećen pitanjima umrežavanja kulturne baštine, s posebnim naglaskom na suradnju nacionalnih knjižnica, arhiva i muzeja. U njezinom je radu sudjelovalo šest izlagača: **Graham Jefcoate** (Radboud University, Nizozemska) je govorio o mogućnostima i izazovima umrežavanja baštine; **Jon Birger Rřstby** (Norwegian Archive, Library and Museum Authority) je govorio na temu *Cross-sectorial challenges for archives*

libraries and museums, a potom je **Andrew Green** (National Library of Wales) dao pregled inicijativa umrežavanja kulturne baštine u SAD-u i Kanadi; **Celia Ribeiro Zaher** (National Library of Brazil) govorila je o kulturnoj suradnji u Latinskoj Americi i Karibima; **Dato Zawiyah Baba** (National University of Malaysia) je govorila o suradnji nacionalnih knjižnica, arhiva i muzeja u Aziji i Oceaniji, a **John Tsebe** (National Library of South Africa) je predstavio iskustva s projekata umrežavanja kulturne baštine u Africi.

Lokalna povijest

U drugom radnom dijelu sekcija koje su na ovogodišnjoj konferenciji nastupile objedinjeno, *Genealogy and Local History & Geography and Map Libraries*, izlagali su: **Janet Tomkins** (Vancouver Public Library) na temu *Chinese-Canadians in Search of Immigrant Ancestors: Current and Potential Resources*; **Ragnhild Hutchison** (The Norwegian Institute of Local History) koja je predstavila projekt *Local History World Wide: an International Internet Inventory* kojim se želi podići svijest o međunarodnim perspektivama lokalne povijesti i uspostaviti suradnju i razmjenu znanja između onih koji se aktivno bave ili se zanimaju za pitanja lokalne povijesti, a dostupan je na mrežnim stranicama (<http://www.localhistory.no>); **Ugo A. Perego** (Sorenson Molecular Genealogy Foundation, Salt Lake City, Utah, SAD) je u svom izlaganju *The Power of DNA: Discovering Lost and Hidden Relationships: How DNA Analysis techniques are assisting in the great search for our ancestors* predstavio projekt kojim se želi izgraditi najveća svjetska baza podataka genetičkih i genealoških podataka koji će omogućiti genealoška istraživanja uz pomoć DNK-analize. U okviru ove sekcije predstavljen je rad **Sanjice Faletar Tanacković** (Filozofski fakultet, Osijek) i **Borisa Bosančića** (Gradska knjižnica Slavonski Brod) kojim su stranoj stručnoj javnosti predstavljene aktivnosti baštinskog sektora u Hrvatskoj, ponajprije s obzirom na primjenu informacijske i komunikacijske tehnologije i međusektorsku suradnju.

Nagrada Bill & Melinda Gates

U okviru konferencije IFLA-e proglašen je i ovogodišnji dobitnik nagrade Bill & Melinda Gates *Access to Learning*. Bangladeška organizacija Shidhulai Swanirvar Sangstha dobila je ovu prestižnu nagradu za inovativnu uporabu čamaca u obrazovne svrhe – čamci opremljeni knjigama, multimedijom, računalima s pristupom internetu itd. jedina su mogućnost za stjecanje obrazovanja siromašnim stanovnicima udaljenih i izoliranih područja sjevernog Bangladeša.

Svi radovi predstavljeni na IFLA-inoj konferenciji dostupni su u cijelosti na engleskom jeziku na mrežnim stranicama (<http://www.ifla.org>).

S. Faletar Tanacković
sfaletar@ffos.hr

17. proljetna škola školskih knjižničara RH

(Poreč, 9.-12. ožujka 2005.)

Početak ožujka 2005. godine održana je 17. proljetna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske. Središnja tema bila je *Školsko knjižničarstvo i europska povezivanja*.

Seminar je, u organizaciji Zavoda za školstvo RH, Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu i I. sušačke hrvatske gimnazije u Rijeci, održan u Poreču.

Cilj je bio pokazati kako školska knjižnica može pridonijeti uspješnom uključivanju u europska povezivanja, a nastojalo ga se ostvariti kroz različite oblike rada koje povezuje ista zadaća: težnja ka modelu školske knjižnice potpuno integrirane u odgojno-obrazovni sustav škole, tj. knjižnice koja sudjeluje u učenju i poučavanju svih odgojno-obrazovnih predmeta i u svim školskim događanjima.

Ukupno je održano 8 plenarnih izlaganja, 15 radionica te okrugli stol na temu *Europska dimenzija u slovenskom školskom prostoru* – posebice u odnosu na školske knjižnice i djelatnosti Zavoda Republike Slovenije za školstvo. Tijekom trajanja seminara moglo se razgledati 17 postera, tj. izložaba. Pod zajedničkim nazivom *Iskustva* predstavljeno je 8 projekata iz prakse, a poseban program imao je Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu tijekom kojeg su predstavljani i studentski projekti.

U pauzama, odnosno nakon radnog dijela seminara, za sudionike je bio organiziran posjet Eufrazijevoj bazilici, susret s pjesnikinjom Vesnom Prešnjak, koncert Tamare Obrovac, promocija knjige Milana Rahovca *Cha for Kids* te promocije novoizdanih knjiga *Znanjem do znanja : prilog metodici rada školskoga knjižničara* i *Zbornik XVI. proljetne škole školskih knjižničara*.

Posljednjeg radnog dana je održana skupština Hrvatske udruge školskih knjižničara, a po završetku skupa organizirana je stručna ekskurzija u Motovun, Buzet, Aleju glagoljaša i Grožnjan.

A. Sudarević
ana.sudarevic@vt.htnet.hr

2. okrugli stol za osobe s posebnim potrebama na temu *Pismenost i čitanje u javnim knjižnicama i građa lagana za čitanje*

(Zagreb, 16. svibnja 2005.)

U organizaciji Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama i Radne grupe za čitanje Hrvatskoga knjižničarskog društva te Nacionalne i sveučilišne knjižnice održan je Drugi okrugli stol za osobe s posebnim potrebama dana 16. svibnja 2005. u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu.

Uloga knjižnica u poticanju pismenosti i čitanja te potreba da se u knjižnicama osigura što veći izbor građe za čitanje i tako omogući ravnopravan pristup informacijama svima koji nisu dovoljno vješti u čitanju, razlog je pokretanja Drugog okruglog stola o osobama s posebnim potrebama na temu *Pismenost i čitanje u javnim knjižnicama i građa lagana za čitanje*.

Skup je otvoren pozdravima i uvodnim riječima Marine Mihalić, v.d. zamjenice ravnateljice Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Alemke Belan-Simić, predsjednice HKD-a, Mire Zovko, više savjetnice u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa, Dunje Seiter-Šverko, više savjetnice u Ministarstvu kulture, i Marinke Bakula-Anđelić, predsjednice Povjerenstva za osobe s invaliditetom Grada Zagreba.

Program Drugog okruglog stola bio je podijeljen u dva tematska bloka, a pratilo ga je stotinjak sudionika od kojih su se mnogi uključili u diskusiju. Prvi blok pozvanih predavanja obuhvatio je područje promicanja pismenosti i čitanja u knjižnicama u Hrvatskoj, upoznavanje s prirodom građe lagane za čitanje i mogućnostima obrazovanja knjižničara i nakladnika s građom laganom za čitanje u radu s osobama s posebnim potrebama. Bror Tronbacke, direktor švedske Zaklade za građu laganu za čitanje u Stockholmu, otvorio je okrugli stol predavanjem *Easy-to-Read – Needs, Concept and Swedish Experiences*. Zatim je voditeljica Gradske knjižnice u Zagrebu, Liljana Sabljak, predavanjem *Kultura čitanja i knjižnice u novom tisućljeću* predočila sudionicima rezultate analize pismenosti u Hrvatskoj i europskim zemljama. Jadranka Lasić-Lazić s Filozofskog fakulteta u Zagrebu govorila je na temu *Obrazovanje bibliotekara za rad s osobama s posebnim potrebama*, a Srećko Jelušić s Filozofskog fakulteta u Osijeku o *Studiju nakladništva i knjižarstva u svjetlu Bolonjskog procesa*. Predsjednica HKD-ove Komisije za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama, Dunja-Marija Gabriel, govorila je o *Gradi laganom za čitanje kao pomoć u opismenjanju osoba s posebnim potrebama*, a nakon toga uslijedila je diskusija u kojoj su sudjelovali predstavnici nakladnika (Miroslava Vučić, urednica u Školskoj knjizi, i Vesna Bilić, pomoćnica direktora Naklade Ljevak), logopeda (Stanislava Leļjak-Turžanski, predsjednica Hrvatske udruge za disleksiju) i defektologa (profesorica Zrinjka Stančić s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta u Zagrebu) te strani predavač Bror Tronbacke.

Ovaj je okrugli stol potvrdio da je građa lagana za čitanje neophodna u obrazovnom procesu osoba s posebnim potrebama i upoznao je hrvatsku knjižničarsku zajednicu s problemima vezanim uz čitanje i pisanje. Nadalje je sudionicima skupa približio prirodu građe lagane za čitanje i potrebu za proizvodnjom te vrste građe koja bi trebala služiti svim osobama s različitim teškoćama čitanja i pisanja, tj. učenja razumijevanja pročitano. Nakladnici koji su aktivno sudjelovali u raspravi uočili su potrebu objavljivanja knjiga i novina laganih za čitanje čija proizvodnja u Hrvatskoj zasad ne postoji. Istaknuto je da su javne knjižnice (posebno narodne i školske) oduvijek imale ključnu ulogu na području promicanja pismenosti i

čitanja, a takvu ulogu trebale bi imati i u nabavi i korištenju građe lagane za čitanje. Uočeno je da korištenje knjiga laganih za čitanje i njihovo prihvaćanje kod čitatelja u velikoj mjeri ovisi o obrazovanim knjižničarima i knjižnicama.

U drugom bloku pozvanih predavanja predstavile su se Loris Bučević-Sanvincenti, stručna suradnica za školske knjižnice u Knjižnicama Grada Zagreba, i Davorka Semenčić-Premec, članica Radne grupe za čitanje Hrvatskoga knjižničarskog društva, izlaganjem Prvi pokazatelji istraživanja o čitalačkim ukusima u narodnim i školskim knjižnicama. Nakon toga je Veronika Čelić-Tica, savjetnica za školske knjižnice iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice, izvijestila o stanju projekta Knjižnične usluge u odgojnim domovima i kaznenim ustanovama – stanje, pomaci, prepreke. Željka Butorac, školski logoped iz Hrvatske udruge za disleksiju, govorila je o Stanju čitanja i pisanja kod osoba kojim je izrečena odgojna mjera u RH, a Mirjana Vancaš s Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta u Zagrebu iznijela je vrlo zanimljiva zapažanja u predavanju Od početka do kraja – od disleksije do kaznenih mjera.

Nakon pozvanih predavanja u diskusiju su se uključili, osim knjižničara, i pedagozi, logopedi i defektolozi. Dogovoreno je da se potakne osnivanje radnog povjerenstva za izradu prijedloga programa odabira i proizvodnje štiva laganog za čitanje. Članovi povjerenstva trebaju biti iz svih institucija koje su nadležne za osobe s poteškoćama u čitanju, pisanju i učenju i nakladnici koji bi takvu građu proizveli i distribuirali. Za takav važan projekt neophodna je organizacijska i financijska pomoć nadležnih ministarstava i države.

Prvi rezultati istraživanja u okviru trogodišnjeg projekta *Knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama – utvrđivanje problema čitanja i pisanja kod osoba s poremećajem u ponašanju i izrečenim odgojnim mjerama u Republici Hrvatskoj* ukazuju da je oko 40 posto štitičenika u hrvatskim odgojno-popravnim domovima i odgojnim zavodima disleksično. Takvi podaci iziskuju izradu plana stvaranja suvremenih školskih knjižnica u odgojno-popravnim domovima i zavodima te kaznenim ustanovama za djecu i mlade s posebnim potrebama.

Skup je završen promocijom publikacije koja donosi prijevode *Smjernica za građu laganu za čitanje* i *Smjernica za knjižnične programe opismenijavanja* Međunarodnog saveza knjižničarskih društava i ustanova (IFLA) u izdanju Hrvatskoga knjižničarskog društva, te najavom 14. europske konferencije o čitanju (Zagreb, 31.7.-3.8.2005.) na temu *Pismenost bez granica*, na kojoj će Komisija za knjižnične usluge za osobe s posebnim potrebama na poziv organizatora održati izlaganje na posteru na temu građe lagane za čitanje.

V. Čelić-Tica
vcelic@nsk.hr

D.-M. Gabriel
dgabriel@nsk.hr

7. okrugli stol o pokretnim knjižnicama *Modeli organizacije i financiranja pokretnih knjižnica unutar mreže narodnih knjižnica* i 1. festival hrvatskih bibliobusa (Rijeka, 3. i 4. lipnja 2005.)

U organizaciji Gradske knjižnice Rijeka (GKR) i Komisije za pokretne knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva u Rijeci je 3. i 4. lipnja 2005. godine održan 7. okrugli stol o pokretnim knjižnicama pod nazivom *Modeli organizacije i financiranja pokretnih knjižnica unutar mreže narodnih knjižnica* i 1. festival hrvatskih bibliobusa.

Skup su otvorili kolege iz inozemstva s pozvanim referatima. Sudionici su najprije imali prigodu čuti skandinavsku iskustva u organiziranju različitih vrsta pokretnih knjižnica, bibliobusa i bibliobrodova koje je predstavila Ruth Ornholt, ravnateljica *Hordaland County Library*, Bergen (Norveška), u izlaganju pod nazivom: *Future mobile library services – development and trends in a Nordic perspective*. Posebno zanimanje sudionici su pokazali za bibliobrodove jer bi takav vid pokretne knjižnice dobrodošao i za hrvatske otoke. Također su bili vrlo zanimljivi primjeri specijaliziranih bibliobusa: za djecu, za programe poticanja informatičke pismenosti građana i sl. Nadalje, Ioannis Trohopoulos, ravnatelj *Veria Central Public Library*, Veria (Grčka), predstavio je praksu svoje zemlje na ovom području u izlaganju *Mobile libraries in Greece: Information Society on the road, problems and prospects*. Posebno je istaknuta visoka razina telekomunikacijske podrške koju su Grci uspjeli osigurati za svoje pokretne knjižnice, kao i cijeli niz međunarodnih knjižničnih projekata u kojima sudjeluju. U prijepodnevnom je dijelu izlagala i Jadranka Slobodanac, savjetnica za narodne knjižnice u Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo, Nacionalna i sveučilišna knjižnica Zagreb, na temu *Mjesto i uloga pokretnih knjižnica u sustavu narodnih knjižnica Hrvatske*. Osobit naglasak je stavljen na važnost ove vrste knjižnica te njihovu ekonomsku opravdanost, što je argumentirano nizom pokazatelja.

Poslijepodnevni dio izlaganja je otvorio Viljam Leban, ravnatelj Knjižnice Cirila Kosmača iz Tolmina, Slovenija. Naslov njegovog rada bio je *Projekt InfoBus u pet balkanskih zemalja (Albanija, Makedonija, Srbija, Crna Gora, Kosovo)*. Sudionici su imali prilike čuti njegova iskustva kao savjetnika u ovom projektu koji je započeo 2003. godine uz financijsku potporu Otvorenog društva. U izlaganju mu se pridružila i Hadija Kriještorac, koordinatorica projekta INFOBUS za SiCG. Spomenka Petrović, predsjednica Komisije za pokretne knjižnice HKD-a, u izlaganju *Pokretne knjižnice: hrvatski Standardi i recentna praksa: analiza, usporedba, evaluacija* osvrnula se na aktualno stanje hrvatskih pokretnih knjižnica u usporedbi sa standardima. Istakla je njihov uspon posljednje dvije godine zahvaljujući nabavi novih vozila te ukazala na potrebu osnivanja novih bibliobusnih službi u krajevima koje ih dosad nisu imale. Posljednje izlaganje

imali su domaćini iz GKR-a. Jasenka Alić-Tadić, Ljiljana Črnjar i Marija Šegota-Novak u radu pod nazivom *Model županijske bibliobusne službe na primjeru Primorsko-goranske županije* predstavile su iskustva osnivanja nove službe za područje Županije. Naglasak je stavljen na rezultate ankete o radu bibliobusne službe provedene među korisnicima bibliobusa, roditeljima predškolske djece učlanjene u bibliobus i predstavnicima političkih tijela.

Iza oba bloka izlaganja vodila se vrlo živa rasprava u kojoj je bilo mnogo pitanja, pojedinačnih iskustava, argumenata i protuargumenata. U radu stručnog skupa sudjelovalo je, osim osam izlagača iz Norveške, Grčke, Slovenije i Hrvatske, i 52 knjižničara iz različitih krajeva Hrvatske: članovi bibliobusnih posada, ravnatelji, voditelji matičnih službi i ostali.

Program je u subotu preseljen na Trg 111. brigade Hrvatske vojske u središtu Rijeke, gdje je održan 1. festival hrvatskih bibliobusa. Na okupu se našlo osam od devet hrvatskih bibliobusa iz Bjelovara, Čakovca, Karlovca, Koprivnice, Osijeka, Zagreba i Rijeke. Osim prigodnog kulturno-zabavnog programa, uz bibliobuse je održana i prezentacija postera koji su poblizje ocrnali djelatnost svakoga od njih. Posteru su priređeni u suradnji sa svim posadama bibliobusa, ravnateljima i voditeljima matičnih službi, te grafički jedinstveno oblikovani prema ideji organizatora. Osim postera, sudionici su imali prigode vidjeti i poster pod nazivom *Bibliobus naš nasušni* koji je priredila Meri Butirić iz Gradske knjižnice Marka Marulića u Splitu. Njime je željela podsjetiti na nekadašnji bibliobus koji je obilazio splitsko područje te na potrebu ponovnog osnivanja bibliobusne službe za te krajeve. Gospođa Ljiljana Vugrinec iz Knjižnice i čitaonice Fran Galović iz Koprivnice svojim je posterom podsjetila na 1. okrugli stol o pokretnim knjižnicama održan u Koprivnici s kojega je prvi put odaslan apel za obnovu voznog parka tadašnjih hrvatskih bibliobusa.

Osim sudionike stručnog skupa, Festival je privukao i mnogobrojne građane i prolaznike, kamere i novinare. S velikim zanimanjem obišli su ga i porazgovarali s knjižničarima gradonačelnik Rijeke, gospodin Vojko Obersnel, pročelnica Odjela gradske uprave za kulturu, gospođa Ivanka Persić, te članica Poglavarstva zadužena za područje kulture, gospođa Maja Franković.

Zaključci skupa

- Sudionici stručnog skupa suglasni su da su pokretne knjižnice nezamjenjiv dio mreže narodnih knjižnica te da trebaju biti sastavnica akcijskog plana temeljenog na strategiji razvoja narodnih knjižnica u Republici Hrvatskoj.
- Hrvatska se u svom nacionalnom programu bibliobusne djelatnosti treba odrediti prema županijskom modelu organizacije i djelovanja bibliobusnih službi.
- Sudionici skupa podržavaju daljnje širenje mreže postojećih bibliobusnih službi na općine i naselja čiji stanovnici nemaju dostupnu knjižničnu uslugu.
- Sudionici podržavaju uvođenje novih bibliobusnih službi, u okrilju županijskih matičnih knjižnica, za općine i naselja gdje je to ekonomičnije i efikasnije nego osnivanje knjižnica ili otvaranje knjižničnih ogranaka, a sve u cilju dostupnosti knjižničnih usluga svim stanovnicima Hrvatske te prevladavanja postojećeg nezadovoljavajućeg stanja pokrivenosti područja Republike Hrvatske narodnim knjižnicama i njihovim mrežama, kao i podjele na područja narodnim knjižnicama (pretežno gradovi i veće općine) i područja bez narodnih knjižnica (većina općina).
- U vezi s prethodnim zaključkom, takvim područjem smatra se Ličko-senjska županija kojoj treba pomoći u apliciranju za sredstva iz državnog proračuna, međunarodnih projekata i ostalih izvora za nabavu bibliobusa i osnivanje bibliobusne službe pri matičnoj, gospičkoj knjižnici. Slična područja su i Slavonija, te sjeverna i srednja Dalmacija, koja nisu zadovoljavajuće pokrivena knjižničnom mrežom i kojima je bibliobus neophodan.
- U cilju podizanja kvalitete usluga bibliobusa, posebice zbog toga što pružaju knjižnične usluge većem broju stanovnika na širim gradskim i županijskim područjima, potrebno je osigurati dodatna posebna namjenska sredstva za nabavu knjižnične građe iz državnog proračuna te županijskih i lokalnih proračuna.
- Iako je bibliobrod skupa investicija, sudionici skupa podržavaju ovaj vid pokretnih knjižnica za naše otoke kao projekt na nacionalnoj razini, ali uz neophodno sufinanciranje i suradnju s drugim sektorima (turizam, zdravstvo, promet, gospodarstvo, školstvo) te uključivanje volontera.
- Osim tradicionalnih knjižničnih usluga, na terenu postoje potrebe za pružanjem posebnih usluga i programa za pojedine korisničke skupine (nacionalne manjine, osobe s posebnim potrebama i sl.) te se i u vezi s time predlaže donošenje zajedničkih programa u suradnji s nevladinim udrugama i drugim nadležnim institucijama.
- Sudionici skupa predlažu da na temelju ovih zaključaka Hrvatsko knjižničarsko društvo i Hrvatsko knjižnično vijeće pošalju preporuke Ministarstvu kulture RH za osiguranje posebnih namjenskih sredstava za nabavu knjižnične građe za bibliobusne službe (sadašnje i buduće) te preporuku skupštinama i poglavarstvima svih hrvatskih županija da u svoje planske dokumente uvrste sufinanciranje županijske bibliobusne službe u cilju postizanja što ravnomjernijeg kulturnog standarda.

Međunarodna konferencija *Knjižnice u digitalnom dobu* *(Libraries in the Digital Age – LIDA)* (Dubrovnik i Mljet, 30. svibnja do 3. lipnja 2005.)

Od 30. svibnja do 3. lipnja 2005. godine u Dubrovniku i Mljetu održana je LIDA (*Libraries in the Digital Age*), godišnja konferencija namijenjena stručnjacima iz područja knjižničarstva i informacijskih znanosti koja se održava redovito od 2000. godine. Njen je cilj pratiti promjene i izazove s kojima se suočavaju knjižnice i informacijski sustavi u digitalnom okruženju, razmatrati probleme i rješenja. Organiziraju je Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku i Sveučilište Rutgers iz Sjedinjenih Američkih Država. Konferencija privlači stručnjake iz različitih zemalja Europe i Sjedinjenih Američkih Država pa je tako ove godine sudjelovalo 149 sudionika iz 15 zemalja.

Svake je godine LIDA podijeljena u dva tematska bloka od kojih se prvi odnosi na znanstvene spoznaje i razvoj, a drugi na primjenu u praksi. Teme ovogodišnje konferencije bile su:

I. *What Can Digital Libraries Do That Traditional Cannot? Or Do In Addition?* (Što mogu digitalne knjižnice, a tradicionalne ne mogu? Ili mogu dodatno?)

II. *Building A Small Digital Library And Digital Library Network* (Oblikovanje malih digitalnih knjižnica i mreže digitalnih knjižnica).

U okviru ovih tema sudionici su mogli čuti 27 predavanja, sudjelovati na 5 radionica i pogledati 23 postera. Pozvani predavači ove godine bili su stručnjaci iz SAD-a, Christine L. Borgman, Gary Marchionini, Bernard Frischer te počasni gost Robert Hayes.

Christine L. Borgman govorila je o e-znanosti i e-učenju, informacijskoj infrastrukturi i ulozi digitalnih knjižnica. Gary Marchionini održao je predavanje o projektu koji uključuje konverziju videozapisa u digitalni oblik (*Practice and Theory in Digital Libraries: The Case of Open Video*). Bernard Frischer predstavio je projekt *SAVE (Serving and Archiving Virtual Environments)* i mogućnosti digitalne rekonstrukcije arheoloških nalazišta i spomenika. Robert Hayes je održao dva izlaganja. U prvom je raspravljao o istraživanju kretanja informacija u knjižnici UCLA u razdoblju 1997.-2003. god. U drugom je kao počasni gost predstavio svoj život i rad te govorio o svom trenutnom istraživačkom interesu.

Evaluacija digitalnih knjižnica i usluga bila je jedna od zastupljenijih tema. Tefko Sarčević (SAD) je u svom radu *How were digital libraries evaluated?* istraživao izvješća o digitalnim knjižnicama i njihovim evaluacijama od sredine 1990-ih. O evaluaciji su izlagali i Elaine Peterson (SAD), Mateja Šmid i Darko Majcenović (Slovenija) te Sara McNicol (Velika Britanija).

Projekte izgradnje baza podataka predstavili su Dennis Nicholson (Škotska), koji je održao predavanje o prijenosnim uređajima za pohranu podataka o nacionalnim parkovima, te Susanne Prepeliczay (Njemačka), koja je opisala projekt identifikacije i katalogizacije europskih

mrežnih stranica o ovisnosti. Damir Boras, Nikola Ljubešić i Nives Mikelić (Hrvatska) predstavili su rad na projektu digitalizacije starih hrvatskih rječnika - *Croatian Old Dictionary Portal (CRODIP)*.

O digitalnim referentnim uslugama govorili su Jeffrey Pomerantz (SAD), Richard E. Stern (SAD), Monica Segbert-Elbertt i Rima Kupryte (Italija). Graham Coe, Michaela O'Donovan, Fiona Rigby i Sam Searle (Novi Zeland) govorili su o iskustvima novozelandske nacionalne knjižnice u pružanju digitalnih usluga.

Teme ostalih predavanja odnosile su se na ulogu knjižnica u elektroničkom izdavaštvu (Erda Lapp, Njemačka), prikupljanje, obradu i pohranu službenih publikacija (Marija Bjelić, Jasmina Plavac i Dina Popović, Hrvatska). Radionice su održali Anna Maria Tammaro (Italija) o projektu Minerva; David Bawden (Engleska) i Polona Vilar (Slovenija) o korisničkim očekivanjima kada su u pitanju digitalne knjižnice; Tanja Buzina, Sonja Pigac, Mirna Willer, Miroslav Milinović i Nebojša Topolšćak (Hrvatska) o digitalnom arhivu za depozit hrvatskih mrežnih publikacija te Emil Levine (Austrija) na temu digitalnih implikacija u stvaranju manjih specijalnih knjižnica.

Nagrađene studentice i Emil Levine

Dodijeljene su i nagrade za najbolje postere. Nagradu za najbolji profesionalni poster dobila je Silva Novljan (Slovenija) za poster na temu *A small window – a great view*. Nagradu za najbolji studentski poster dobile su Maja Čujić, Lana Jovanovac i Jelena Mihnjak za poster naslovljen *Digitization plan for the library of Faculty of Philosophy in Osijek*. Dodijeljena je i nagrada za najboljeg studenta Drahomiri Gavranović, studentici knjižničarstva 4.god. na Filozofskom fakultetu u Osijeku.

Uz sudjelovanje mnogih istaknutih stručnjaka osobita se pažnja na konferenciji posvećuje studentima i mladim stručnjacima iz područja informacijskih znanosti. Veliku podršku pritom daje Američko društvo za informacijsku znanost i tehnologiju (ASIST), koje je i ove godine studentima dodijelilo pet godišnjih članarina te predstavilo rad svog studentskog ogranka.

Na stranici <http://www.ffos.hr/lida> mogu se pronaći dodatni podaci te vidjeti najava za iduću godinu, kad će se LIDA održati u Dubrovniku od 29. svibnja do 4. lipnja.

Međunarodni skup u čast 100-te godišnjice rođenja Eve Verona

(Zagreb, 17.-18. studenoga 2005.)

<http://www.hkdrustvo.hr/hr/skupovi/skup/58/>**Cilj**

Cilj skupa odavanje je počasti dr. Evi Verona, svjetski poznatoj teoretičarki iz područja katalogizacije i autorici Pravidnika i priručnika za izradbu abecednih kataloga. Na skupu će se također istražiti načini nastavka njezina rada, te mogućnosti primjene univerzalne bibliografske kontrole u okruženju informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Organizatori

Hrvatsko knjižničarsko društvo
Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Katedra za bibliotekarstvo, Odsjek za informacijske znanosti,
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Programski odbor

Diana Polanski, Robert Ravnić (Hrvatsko knjižničarsko društvo), Dorica Blažević, dr. Mirna Willer, (Nacionalna i sveučilišna knjižnica), mr. Ana Barbarić (Katedra za bibliotekarstvo, Odsjek za informacijske znanosti, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu)

Mjesto održavanja skupa

Skup će se održati u velikoj čitaonici Hrvatskoga državnog arhiva (stara zgrada Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu). Otvaranje skupa i koktel dobrodošlice održat će se u srijedu, 16. studenoga, s početkom u 19 sati u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici.

Jezik skupa

Skup će se odvijati na hrvatskom i engleskom jeziku uz simultano prevođenje.

PROGRAM

Srijeda, 16. studenoga 2005.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Hrvatske bratske zajednice 4

19.00 Otvaranje skupa i koktel dobrodošlice
Promocija knjige Eva Verona

Četvrtak, 17. studenoga 2005.

Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21

8.30-9.30 Prijave sudionika

I. Uvodni dio

9.30-10.00 **Ljiljana Hadži Boškova** – Nastanak "Pravidnika i priručnika za izradbu abecednih kataloga"
10.00-10.30 **mr. Jože Kokole** – Pionirsko doba automatizacije knjižničnih kataloga
10.30-11.00 **dr. Dora Sečić** – Povijesni radovi dr. Eve Verona
moderator: **Dorica Blažević**
11.00-11.30 Pauza za kavu

II. Međunarodni kataložni standardi i nacionalni pravilnici

11.30-12.00 **mr. Dorothy McGarry** – Rad na usuglašavanju Međunarodnoga standardnog bibliografskog opisa
12.00-12.30 **Eeva Murtomaa** – Uvjeti za funkcionalnost bibliografskih i preglednih zapisa
12.30-13.00 **dr. Mirna Willer** – Načela katalogiziranja : od Pariških načela do međunarodnoga kataložnog pravilnika
moderator: **mr. Tinka Katić**
13.00-14.00 Pauza za ručak

Smjer razvoja nacionalnih kataložnih pravilnika

14.00-14.30 **Gudrun Henze** (Njemačka)
14.30-15.00 **Françoise Bourdon** (Francuska)
15.00-15.30 **dr. Mauro Guerrini** (Italija)
15.30-16.00 Pauza za kavu
16.00-16.30 **Regina Varniene** (Litva)
16.30-17.00 **Gordon Dunsire** (Velika Britanija)
moderator: **dr. Mirna Willer**
19.00 Zajednička večera

Petak, 18. studenoga 2005.

Hrvatski državni arhiv, Marulićev trg 21

III. Analiza primjene "Pravidnika i priručnika za izradbu abecednih kataloga"

9.30 – 10.00 **dr. Aleksandra Horvat** – Eva Verona i nacionalni kataložni pravilnik
10.00 – 10.20 **Dorica Blažević** – Uloga i sadržaj preglednih kataložnih jedinica
10.20 – 10.40 **Slavko Harni** – Pravidnik Eve Verona i hrvatska retrospektivna bibliografija
10.40 – 11.10 Pauza za kavu

Izbor i oblik odrednica

11.10 – 11.30 **Tomica Vrbanc** – Izbor i oblik autorskih odrednica za omeđene mrežne publikacije
11.30 – 11.50 **Diana Polanski i Robert Ravnić** – Pseudonimi kod individualnih i korporativnih autora
11.50 – 12.10 **mr. Ana Barbarić** – Odrednice serijskih publikacija
12.10 – 12.30 **mr. Žaneta Baršić-Schneider** – Formalne odrednice
12.30 – 13.00 Rasprava
moderator: **dr. Kornelija Petr**
13.00 – 14.00 Pauza za ručak

Kataložni opis s posebnim osvrtom na knjižničnu građu koja nije obuhvaćena Pravidnikom

14.00 – 14.20 **Jasenska Zajec** – Kako identificirati i katalogizirati nove vrste neomeđene građe
14.20 – 14.40 **Tanja Buzina** – Mrežna građa i hrvatski nacionalni pravilnik za kataložni opis
14.40 – 15.00 **Sanja Vukasović-Rogač** – Katalogizacija audiovizualne građe s posebnim osvrtom na DVD
15.00 – 15.20 **Sofija Klarin** – Surogati i različite vrste medija
15.20 – 15.50 Rasprava
moderator: **mr. Mira Miletić-Drder**
15.50 – 16.20 Pauza za kavu
16.20 – 17.20 Panel: **Budućnost nacionalnih kataložnih pravilnika**
moderator: **dr. Aleksandra Horvat**

9. seminar ARHIVI, KNJIŽNICE, MUZEJI: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture

(Poreč, 23.-25. studenoga 2005.)

9. seminar *Arhivi, knjižnice, muzeji: mogućnosti suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture* održat će se u Poreču od 23. do 25. studenoga 2005. godine.

Radionice će se odvijati istodobno u tri termina. Molimo sve zainteresirane da za raspravu pripreme primjere iz vlastite prakse.

Obavijesti o organizaciji seminara možete potražiti i na mrežnoj stranici AKM-a (<http://public.carnet.hr/akm/> ili <http://jagor.srce.hr/akm/index.html>).

M. Willer
mirna.willer@nsk.hr

PRELIMINARNI PROGRAM

srijeda, 23. studenoga

- 08,00-09,00 *Registracija*
09,00-09,30 Robin Clutterbuck (White Rock Consultancy, The Castle, UK). Heritage Interpretation in eEnvironment
09,30-10,00 Gordon Dunsire (CDLR, Glasgow, UK). Common Information Environment: A Newly Emerged Concept
10,00-10,30 Radovan Vrana (FF, Zagreb). Sučelja prema digitalnim sadržajima
10,30-11,00 *Odmor*
11,00-11,30 Sanjica Faletar (FF, Osijek). Promišljanja o strategiji razvitka arhiva, knjižnica i muzeja - strani predlošci, domaća praksa
11,30-12,30 Panel diskusija: Nacionalni program digitalizacije AKM građe
Voditeljica: Lana Križaj (Ministarstvo kulture, Zagreb)
Sudjeluju: Mario Braun, Jozo Ivanović, Sofija Klarin, Dunja Seiter-Šverko, Goran Zlodi
12,30-14,00 *Ručak*
14,00-15,30 Radionice:
(1) Inventarizacija u muzejima
(2) Standardi pedagoške dokumentacije
15,30-16,00 *Odmor*
16,00-17,30 Radionice:
(1) Inventarizacija u muzejima
(2) Standardi pedagoške dokumentacije
17,30-19,30 Predstavljanje postera

četvrtak, 24. studenoga

- 09,00-09,30 Žarka Vujić i Jadranka Lasić-Lazić (FF, Zagreb). Programi za dokumentaliste u AKM zajednici
09,30-10,00 Tinka Katić (NSK, Zagreb), Goran Zlodi (FF, Zagreb) i Jozo Ivanović (HDA, Zagreb). FRBR i CRM: perspektive harmonizacije modela
10,00-10,30 Mato Kukuljica (HDA, Hrvatska kinoteka, Zagreb). Nove smjernice u zaštiti AV građe u AKM ustanovama
10,30-11,00 *Odmor*
11,00-11,30 Vlatka Lemić (HDA, Zagreb). Arhivi u ne-arhivskim ustanovama
11,30-12,00 Irena Kolbas (Etnografski muzej, Zagreb). Muzealizacija jezika

- 12,00-12,30 Nada Vrkljan-Križić. Prezentacija projekta BRICKS <http://www.brickscommunity.org/why.html> i dokumenta CHARTER of PARMA
12,30-14,00 *Ručak*
14,00-15,30 Radionice:
(3) Opis zbirke: sadržajna analiza / Collection Description: Subject Analysis
(4) Restauratorsko-konzervatorska dokumentacija
Odmor
15,30-16,00 Radionice:
(3) Opis zbirke: sadržajna analiza / Collection Description: Subject Analysis
(4) Restauratorsko-konzervatorska dokumentacija
16,00-17,30
17,30-18,30 Predstavljanje novoobjavljenih publikacija

petak, 25. studenoga

- 09,00-10,30 Radionice:
(5) Matičnost u AKM zajednicama
(6) Kulturno-turistički sadržaji u e-okruženju
Odmor
10,30-11,00 Radionice:
(5) Matičnost u AKM zajednicama
(6) Kulturno-turistički sadržaji u e-okruženju
11,00-12,30 *Ručak*
12,30-14,00 Hrvoje Stančić (FF, Zagreb). Digitalni repozitoriji - budućnost očuvanja baštine?
14,00-14,30 Tanja Buzina i Sonja Pigac (NSK, Zagreb). Daljnji pravci razvoja arhiviranja mrežnih izvora
14,30-15,00 Miroslav Milinović i Nebojša Topolščak (Srce, Zagreb). Digitalni arhiv mrežnih publikacija: nova funkcionalnost – novi planovi
15,00-15,30 *Odmor*
15,30-16,00 Maja Cvitaš (HIDRA), Bojana Dalbelo Bašić (FER, Zagreb), Marko Tadić (FF, Zagreb). Automatsko indeksiranje deskriptorima Eurovoca
16,00-16,30 Lea Lazzarich (Komisija za zaštitu knjižnične građe, HKD). Prezentacija projekta Zaštita starih hrvatskih novina
16,30-16,50 Izvještaji voditelja radionica
16,50-17,20 Rasprava, zaključci
17,20- Najava izleta

Poziv na

5. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama *Slobodan pristup informacijama i doživotno učenje*

koji će se u povodu Međunarodnog dana ljudskih prava održati 9. prosinca 2005. u Zagrebu, Knjižnice grada Zagreba, Starčevićev trg 6

Od 2001. godine Hrvatsko knjižničarsko društvo organizira uz 10. prosinca, Međunarodni dan ljudskih prava, okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama. Omogućiti slobodan pristup informacijama svim korisnicima osnovna je zadaća knjižničarske struke i ona je za nju odgovorna. Informacije su prijeko potrebne svim građanima u svakodnevnom životu, obrazovanju i sudjelovanju u kulturi. Specifična tema ovogodišnjega 5. okruglog stola jest doživotno učenje. Željeli bismo istražiti ulogu koju knjižnice mogu imati u doživotnom učenju i utvrditi načine na koje knjižnice mogu pomoći svojim korisnicima uključenim u proces doživotnog učenja.

Doživotno učenje pojam je koji je uveden u mnogobrojne dokumente i strateške programe o obrazovanju razvijenih zemalja poput Velike Britanije, Nizozemske, Njemačke i drugih i obično se odnosi na sve ono obrazovanje koje nije obvezatno. Europska komisija objavila je 2000. godine priopćenje o doživotnom učenju, a UNESCO dokument o obrazovanju za 21. stoljeće, u kojemu se govori o doživotnom učenju. Poznato je da su knjižnice i dosad svojim fondovima, službama i uslugama pratile formalno školovanje, kao i da su omogućavale daljnje obrazovanje pojedinaca na mnogim područjima. No to je obrazovanje ovisilo o volji i želji pojedinca. Ako, međutim, doživotno učenje postaje dio usvojenih obrazovnih planova i programa pojedinih zemalja, ako se o njemu misli kao o dijelu nacionalne obrazovne politike, tada i knjižnice moraju preispitati svoju obrazovnu ulogu i moraju prilagoditi svoje službe i usluge novim zahtjevima.

Pozivamo Vas da sudjelujete u raspravi!

PRELIMINARNI PROGRAM

8.00-9.00 Prijava sudionika

9.00-9.15 Pozdravni govori

1. Doživotno učenje – od slobodnog izbora do obvezatnosti

9.15-9.45 Vedrana Spajić-Vrkaš, *Filozofski fakultet u Zagrebu*: Uvodno predavanje o konceptu doživotnog učenja

9.45-10.15 Netko iz EBLIDA/PEG – Međunarodni rad na stalnom stručnom usavršavanju knjižničara

10.15-10.45 pauza - kava

10.45-11.15 Anna Maria Tamaro, *Univerzita di Parma*: IFLA-in koncept doživotnog obrazovanja knjižničara

11.15-11.45 Aleksandra Horvat, *Filozofski fakultet u Zagrebu*: Obrazovanje knjižničara – Bolonjska deklaracija i ustroj studija u Hrvatskoj

11.45-12.15 Rasprava

12.15-13.15 pauza-osvježenje

2. Knjižnice kao središta učenja

13.15 –13.45 Tatjana Nebesny, *Knjižnice grada Zagreba*: Knjižnice velikih gradova i doživotno obrazovanje knjižničara

13.45-14.15 Kristina Virtanen, *Helsinki City Library*: Doživotno učenje – Finski model

14.15.-14.45 pauza – kava

14.45-15.15 Simona Resman, *Knjižnica Otona Župančiča, Ljubljana*: Projekt TUNE i praksa slovenskih knjižnica

15.15-15.45 Senka Tomljenović, *Sveučilišna knjižnica Rijeka*: Sveučilišna knjižnica i programi cjeloživotnog obrazovanja na sveučilištu

15.45-16.15 Rasprava

16.15-16.45 Zaključci

Konačan program i šire informacije o skupu biti će od 1. studenoga 2005. dostupne na mrežnim stranicama HKD-a (www.hkdrustvo.hr).

Okrugli stol *Međubibliotečna suradnja knjižnica pravnih fakulteta u regiji - prilagodba bolonjskom procesu*

(Neum, 11.-12. lipnja 2005.)

Organizatori Okruglog stola *Međubibliotečna suradnja knjižnica pravnih fakulteta u regiji - prilagodba bolonjskom procesu* bili su Pravni fakultet u Splitu i Pravni fakultet u Mostaru. U radu je sudjelovalo 20 knjižničara - predstavnika 15 pravnih, sveučilišnih i nacionalnih knjižnica iz regije bivše Jugoslavije koji su neformalnu suradnju započeli još 2003. godine na inicijativu Pravnog fakulteta u Mariboru.

Razmatrane su sljedeće podteme vezane uz regionalno povezivanje knjižnica i prilagodbe bolonjskoj reformi: međuknjižnična posudba, razmjena publikacija, razmjena iskustava, zajednički projekti.

Zaključeno je kako se shodno reformi visokog obrazovanja mijenja i uloga knjižničara u obrazovnom procesu. Visokoškolski knjižničari postaju suradnici u nastavi, odnosno partneri u planiranju i osiguravanju kvalitete obrazovanja. Radi omogućavanja mobilnosti studenata i osoblja, knjižnice pravnih fakulteta moraju surađivati sa sličnim knjižnicama na regionalnoj i široj međunarodnoj razini te stvarati mrežu pravnih knjižnica.

Širu mrežu pravnih knjižnica čine u prvom redu fakultetske knjižnice, zatim sveučilišne knjižnice i knjižnice iz oblasti sudstva i odvjetništva, a također im se mogu pridružiti saborske i druge knjižnice.

Postignut je sljedeći dogovor o načinu rada regionalne mreže:

- mreža će podržavati međusobnu razmjenu publikacija, i to u prvom redu udžbenika, zbirki sa znanstvenih skupova i savjetovanja kao i vlastitih izdanja
- članice mreže međusobno će razmjenjivati publikacije i službene dokumente koji se tiču prilagodbe bolonjskoj reformi u svakoj od njihovih zemalja
- članice mreže međusobno će razmjenjivati pravne propise i druge publikacije iz oblasti knjižničarstva
- članice mreže obavljat će i međuknjižničnu posudbu
- članice mreže omogućit će međusobnu mobilnost i razmjenu knjižničara radi cjeloživotnog učenja i sudjelovanja u zajedničkim projektima
- radi lakše regionalne razmjene fakultetske će se knjižnice u okviru svojih sveučilišta povezivati kroz jedinstvene sveučilišne sustave
- članice mreže pristupit će izradi projekta za regionalno povezivanje i međuknjižničnu suradnju (na partnerskoj osnovi), a sredstva će tražiti iz fondova EU-a
- članice mreže će se zalagati i za pronalaženje najpovoljnijih načina konzorcijalne nabave elektroničke građe
- radi lakše komunikacije potrebno je izraditi e-mail listu za članice mreže.

E. Bačić

Edita.Bacic@pravst.hr

Northumbria International Conference on Performance Measurement in Libraries and Information Services.

An IFLA satellite conference

(Durham, V. Britanija, 22.-25. kolovoza 2005.)

Od 22. do 25. kolovoza u malom pitoresknom gradiću Durhamu na sjeveru Engleske održana je šesta po redu Northumbria međunarodna konferencija na temu mjerenja uspješnosti poslovanja. S obzirom na ugled ove konferencije, njen naziv neće biti nepoznat nikome tko se zanima za problematiku mjerenja uspješnosti.

Ove je godine tema bila *The Impact and Outcomes of Library and Information Services: Performance Measurement for a Changing Information Environment*, a konferencija je, kao i proteklih godina, okupila cijenjene svjetske stručnjake koji se bave proučavanjem fenomena iz ovog područja.

Tijekom konferencije govorilo se o mnogim temama vezanim uz područje mjerenja uspješnosti poslovanja. Veliki je naglasak stavljen na mjerenje kvalitete knjižnice pomoću alata LibQUAL+™. Svoja iskustva na tu temu iznijeli su američki (npr. Martha Kyrrillidou, Bruce Thompson), britanski (npr. Selena Lock, Stephen Town), ali i švedski kolege (Ann-Christin Persson). Felicity McGregor iz Australije govorila je o svojim iskustvima istraživanja kvalitete knjižnica pomoću metode *tajnog kupca (mystery shopper)*, dok je Kerry Wilson iz Velike Britanije govorila o vrednovanju učinaka nacionalnog čitateljskog projekta u Walesu. Kao vrlo zanimljivo izlaganje istaknula bih ono Andrewa Bootha (Velike Britanije) koji dolazi iz područja zdravstva i koji je govorio o povezanosti istraživanja temeljenih na dokazima (*evidence-based*) u području medicine i mjerenja uspješnosti poslovanja, te izlaganje Karen Motylewski (IMSL, SAD) koja je o vrednovanju govorila s pozicije onih koji mogu utjecati na proces vrednovanja i na koje taj proces može utjecati (*stakeholdera*). Od ostalih zanimljivih izlaganja moglo bi se izdvojiti izlaganje Roswithe Poll (Njemačka) na temu standardizacije u području mjerenja, Johna Bertota (SAD) o strategijama vrednovanja digitalnih knjižnica s posebnim naglaskom na njihovu funkcionalnost, korisnost i dostupnost, te Anne Marie Tammara (Italija) o različitim poimanjima kvalitete vezano uz LIS- programe knjižničarskih škola u svijetu.

Osim brojnih sudionika iz Amerike, Britanije, Australije i Južnoafričke Republike, bilo je sudionika i iz Italije, Grčke, Finske, Švedske, Japana, Indije, Čilea itd. Na konferenciji su posebno istaknute zemlje koje su na konferenciji zastupljene po prvi put; među njima i Hrvatska. Predstavnicom Hrvatske bila je Kornelija Petr s izlaganjem na temu *Towards a successful taxonomy for Croatian academic libraries*.

Konferencija se održava svake dvije godine; iduća će se održati 2007. u Cape Townu (Južnoafrička Republika), a tema bi mogla biti vezana uz knjižničare i njihove stavove vezane uz kvalitetu poslovanja i postupke vrednovanja.

K. Petr

kpetr@ffos.hr

CENTAR ZA STALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE KNJIŽNIČARA - CSSU

<http://www.nsk.hr/cssu>

Za djelatnosti Centra za stalno stručno usavršavanje Ministarstvo kulture RH odobrilo je u 2005. godini 40 000 kn za održavanje tečajeva/seminara i radionica izvan Zagreba.

Deset akcija već je financirano iz tih sredstava. U tijeku su pripreme za novi program Centra.

Naša dugogodišnja kolegica mr.sc. Dubravka Stančin-Rošić otišla je u mirovinu te joj se ovom prilikom želim zahvaliti na dosadašnjem radu i koordinaciji aktivnosti Centra.

Pozivam i zahvaljujem na aktivnoj suradnji svim kolegama i knjižnicama.

Detaljnije informacije možete dobiti na adresi CSSU@nsk.hr

M. Mihalić

marina.mihalic@nsk.hr

Iz drugih društava

14. europska konferencija o čitanju "Literacy Without Boundaries / Pismenost bez granica"

(Zagreb, 31.7.-3.8.2005.)

Hvatskome čitateljskom društvu - nevladinoj, neprofitnoj, isključivo na volonterskom radu zasnovanoj udruzi, uspjelo je ono što bi teško pošlo za rukom nekoj od naših institucija ili nadležnom ministarstvu koje skrbi o obrazovanju nacije. Oko problematike pismenosti, goruće teme u svjetskim razmjerima kada se govori o društvu znanja, obrazovanja i globalne komunikacije, ova je udruga u Zagrebu od 31.7. do 3.8. okupila više od 400 stručnjaka i znanstvenika iz 40 zemalja i sa svih kontinenata. Oni su bili sudionici 14. europske konferencije o čitanju koja se održala pod nazivom "Literacy Without Boundaries/Pismenost bez granica". Zagreb se tako našao na rasporedu međunarodnih konferencija i kongresa o pismenosti koji se održavaju u svijetu, i to zahvaljujući članstvu Hrvatskoga čitateljskog društva u Međunarodnoj čitateljskoj udruzi (*International Reading Association*) koja ima razgranatu mrežu s više od 100 000 članova u 99 zemalja svijeta, ali i svojem ugledu u međunarodnim razmjerima. U Zagreb su tako došli stručnjaci i znanstvenici iz dalekog Japana, Filipina, Botsvane, Australije, Novog Zelanda, Kanade, SAD-a, Izraela, Turske, Gruzije, gotovo svih europskih država, uključujući i nama sudjednu Italiju, Mađarsku, Sloveniju, BiH i Srbiju. Suorganizator je bio Europski odbor Međunarodne čitateljske udruge (*International Reading Association's International Development in Europe Committee* - IRA IDEC).

Teme ove međunarodne konferencije o pismenosti bile su stoga propitivane u odnosu na demokraciju, nacionalne manjine, višejezičnost, cjeloživotno učenje, tehnologiju, knjižnice, književnost, višejezičnost, predškolsku i ranu pismenost, pismenost mladih i odraslih, teškoće u čitanju, procjenu znanja jezika, strategije poučavanja i učenje čitanja, škole koje potiču pismenost, pisanju i čitanju za kritičko mišljenje.

Nabrojene teme obrađene su kroz 98 izlaganja, 27 radionica, 14 simpozija, 5 okruglih stolova i 26 postera. Tome treba pribrojati i pet plenarnih izlaganja koja su održali Kay Raseroka, predsjednica Međunarodne federacije knjižničnih udruga i institucija (*International Federation of Library Association and Institutions* – IFLA), Richard Allington, predsjednik Međunarodne čitateljske udruge (*International Reading Association* – IRA), Renate Valtin sa Sveučilišta Humboldt u Berlinu, te Aleksandar Stipčević i Danko Plevnik iz Hrvatske.

O važnosti skupa govori činjenica da su ovom prigodom u Zagreb došli vodeći ljudi organizacija koje na međunarodnoj razini okupljaju stručnjake i znanstvenike u promicanju i poticanju čitanja, pismenosti i obrazovanja uopće. Sa suradnicima je došao i Peter Schneck, predsjednik Međunarodnog vijeća za dječju knjigu (*International Board on Books for Young People* - IBBY), voditelji međunarodnih projekata "Škole u kojima cvjeta pismenost", "Pisanje i čitanje za kritičko mišljenje", projekta zaklade "The Next Page" koja promiče pismenosti Roma, članovi Europskog odbora Međunarodne čitateljske udruge iz tridesetak europskih zemalja, te stručnjaci i znanstvenici različitih profila – učitelji na svim obrazovnim razinama od preškolskih institucija do sveučilišta, knjižničari, istraživači, pedagozi, psiholozi, pisci, izdavači itd. Najviše je sudionika bilo iz Hrvatske, ukupno 116, potom iz SAD-a 88, Estonije 22, te iz Švedske, Norveške i Rusije po 14 itd.

Složena struktura različitih i brojnih prezentacija uspješno je provedena, a poseban uspjeh vezan je uz simpozij na kojem su sudjelovali vodećih ljudi međunarodnih organizacija koje promiču pismenost – IFLA-e, IRA-e, i IBBY-ja. Prvi se put na najvišoj razini dogovorila suradnja između ovih organizacija, što je formalizirano nacrtom Memoranduma o suradnji u promicanju kvalitete pismenosti kao zajedničkog interesa. Potpisali su ga Kay Raseroka, predsjednica IFLA-e, Richard Allington, predsjednik IRA-e, i Peter Schneck, predsjednik IBBY-ja.

Sudionici IRA / IFLA simpozija "Literacy Without Boundaries: What Does the Future Hold? Perspectives from Global Organisations" koji je rezultirao nacrtom Memoranduma o razumijevanju između IFLA-e, IRA-e i IBBY-ja. Slijeva nadesno: Timothy Shanahan, Marian Koren, Richard Allington, Kay Raseroka, James Wile i Aleksandra Horvat

Hrvatsko čitateljsko društvo je u našoj zemlji realiziralo međunarodni stručno-znanstveni skup koji je okupio u pravom smislu riječi svjetsku stručnu i znanstvenu elitu u području pismenosti. Konferencija je rezultirala prezentacijom brojnih primjera dobre stručne prakse i najnovijih teoretskih istraživanja domaćih i stranih sudionika, omogućila formalne i neformalne kontakte i razmjenu stručnih iskustava, te ponudila brojna društvena događanja. Bila je izvrsno posjećena, odlično evaluirana, posebice u pogledu organizacije, a ljepote naše zemlje, bogatstvo naše kulturne baštine, gostoljubivost naših ljudi prepoznate su i ovom prilikom.

D. Sabolović-Krajina
dijana.sabolovic-krajina@kc.t-com.hr

Hrvatskoga knjižničarsko društvo organiziralo je za predsjednicu IFLA-e Kay Raseroku, koja je kao jedan od pozvanih gostiju sudjelovala na 14. europskoj konferenciji o čitanju u Zagrebu, njenog supruga te kolegicu Marian Koren iz NPLA, udruge partnera HKD-a, izlet u Trakošćan. U ugodnoj atmosferi, predsjednica HKD-a Alemka Belan-Simić i članice Aleksandra Horvat i Ivanka Stričević, predstavile su rad Društva i dosadašnju suradnju s IFLA-om te razgovarale o mogućoj daljnjoj suradnji.

povodom 8. rujna, Međunarodnog dana pismenosti

Moto: "Obrazovanjem žena mijenjati svijet"

Tema ovogodišnjeg Međunarodnog dana pismenosti u središte pozornosti stavlja pismenost žena, odnosno nejednakosti u mogućnostima obrazovanja i pristupu izvorima znanja, uzrokovane diskriminacijom po spolu.

Zašto je potrebno obratiti pozornost na pismenost djevojčica i žena?

Problem je prije svega prisutan u nerazvijenim zemljama svijeta. Usprkos poboljšanju razine pismenosti na globalnoj razini, postoji nesrazmjernost po spolu. Od 860 milijuna nepismenih u svijetu dvije trećine su žene. Od 100 milijuna djece koja nisu uključena u osnovnu školu djevojčice čine više od 60 %.

Eliminiranje nejednakosti u obrazovanju nije i neće biti lako, jer je to posljedica duboko ukorijenjene tradicije i sustava vrijednosti unutar ideološkog, političkog, ekonomskog i kulturološkog društvenog okvira.

Prema popisu stanovništva iz 2001. godine u Hrvatskoj 685.000 stanovnika starijih od 15 godina nije završilo osnovnu školu. Djelomično završenu osnovnu školu ima 580.000 stanovnika. Niti jedan završeni razred osnovne škole nema 105.000 ili 2,86 % hrvatskih stanovnika, a od toga je čak 84.000 odnosno 80 % žena.

Izješće Ujedinjenih naroda o projektu "Obrazovanje za sve" za 2003.-2004. godinu bilježi:

"Ni u jednom društvu žene još nemaju jednake mogućnosti kao muškarci. Rade duže i manje su plaćene, i statistički gledano i u stvarnom životu.

Mogućnost izbora slobodnog vremena ili posla manja je nego kod muškaraca. Ovaj nesrazmjer uzrokuje stvaranje jaza između onoga koliko muškarci i žene pridonose u društvu i toga koliko se značaj pridaje njihovim postignućima. U većini zemalja osnovni razlog ovog nesrazmjera, koji je podjednako i uzrok i stalna posljedica, je nejednakost u pristupu i postignućima u obrazovanju."

U 2005. godini primarni ciljevi Unescovih projekata "Obrazovanja za sve" i "Milenijskih razvojnih ciljeva" – osiguravanje spolne jednakosti u školama – nisu ostvareni. To nije realizirano u čak 75 zemalja, što čini 60 posto ciljanih naroda.

U projekt Unesca za suzbijanje nepismenosti uključila se i Vlada Republike Hrvatske, financirajući osnovno obrazovanje za odrasle starije od 15 godina bez ijednog razreda osnovne škole i one s djelomičnom osnovnom školom.

Ukazujući na potrebu društvene brige za pismenost djevojčica i žena, Međunarodna čitateljska udruga potiče svoje članove da u svojim lokalnim i nacionalnim sredinama rade na osiguravanju uvjeta kako bi svaki pojedinac mogao dostići najvišu razinu pismenosti, što je i osnovni cilj ove međunarodne organizacije. Toj se inicijativi pridružuje i Hrvatsko čitateljsko društvo kao podružnica Međunarodne čitateljske udruge od 1997. godine.

Svojim učlanjenjem u Hrvatsko čitateljsko društvo i Vi postajete dio velike svjetske obitelji onih koji brinu o vlastitoj pismenosti i pravu drugih da uživaju u blagodatima pisane riječi.

Posjetite web stranicu Hrvatskoga čitateljskog društva www.hcd.hr i Međunarodne čitateljske udruge (International Reading Association) www.reading.org i informirajte se o nacionalnim i međunarodnim programima, projektima i inicijativama u području pismenosti.

TEMA: časopis za knjigu

Časopis za knjigu *Tema* (glavni urednik Branko Čegec), pokrenut 2004. godine u izdanju Centra za knjigu, izdava se iz šarolike ponude recentnih časopisa sličnoga profila upravo po kvalitetnom odabiru tekstova koji polemički, aktualno i kritički postavljaju određene teme i probleme vezane uz knjigu kao takvu, izdavaštvo, književnost i literaturu uopće.

Okosnicu časopisa čini velika središnja polemički postavljena tema oko koje se grupiraju ankete, članci, intervjui relevantni upravo za dotičnu temu. Najčešće je riječ o gorućim pitanjima sudbine knjige unutar aktualnih preobrazbi, problema i fenomena današnjice. Dosad se tako propitivalo: *sudbina knjige, granice književnosti, čemu još prevođenje, knjiga u cyberspaceu, agit-prop izdavaštvo (novine + knjige), književne nagrade, glosarij hrvatske književne scene od 80-ih do danas, ilustrirati knjigu*. U drugoj godini izlaženja *Tema* se pozabavila i vlastitom svrhovitošću - *čemu služe časopis?* Provedeno je istraživanje i intervjuirani ljudi ključni za pojedine časopise (Čedomir Višnjić, Velimir Visković, Saša Drach, Ante Stamać, Goran Sergej Pristaš, Dražen Katunarić itd.). Velik broj naslova, upitnost kriterija i kvalitete, nedostatnost financijskih potpora, problemi distribucije i diskontinuitet izlaženja samo su neki od problema koji su prisutni na časopisnoj sceni danas.

Tema se uvijek otvara velikim intervjuom s osobom koja svojim znanjem, iskustvom, upućenošću, umjetničkim ili kritičkim dosezima, intelektualnom provokacijom, utjecajem ili dugogodišnjim radom može biti itekako poticajna i zanimljiva, i to ne samo auditoriju koji strukom ili osobnim interesom naginje ovakvom profilu časopisa. Intervjuirani su tako kontroverzni i uvijek zanimljivi književni povjesničar Slobodan P. Novak, književni kritičari Zdravko Zima i Igor Mandić, mlade književne i novinarske snage Ivana Sajko i Predrag Lucić, urednik njemačkog književnog časopisa Schreibeheft Norbert Wehr, književnici Miljenko Jergović i Herta Müller, knjižar i nakladnik Zdenko Ljevak te Krešimir Bagić, profesor stilistike na Filozofskom fakultetu, kritičar i pjesnik.

Tema nastoji redovito predstavljati strane časopise sličnoga profila, kao što su američki *The Gobsbite Quarterly*, francuski *Le matricule des anges*, austrijski *Lichtungen*, njemački *Schreibeheft* te mađarski *Fosszilia*. Jedna od misija *Teme* je upravo uspostavljanje kontakata i razmjena tekstova, odnosno prijevoda hrvatskih pisaca sa

stranim urednicima i piscima, što se može dobrim dijelom zahvaliti i osobnom angažmanu i kontaktima agilnog glavnog urednika B. Čegeca, osobe ključne za suradnju i upoznavanje pisaca i njihovih djela na srednjoeuropskom prostoru.

Osmišljavajući profil časopisa, njegovu svrhovitost i prepoznatljivost, uredništvo *Teme* zadalo si je važan zadatak - kritičko praćenje recentnih izdanja, u prvom redu domaćih autora. Budući da jedan dio naslova koji se pojavljuju na tržištu prolazi nezamijećeno ili nedovoljno popraćeno, *Tema* se pokušala odrediti prema tome i preuzeti na sebe zadatak ublažavanja te činjenice odabirom kvalitetnih i opsežnijih osvrti i kritika novih knjiga domaćih autora (npr. nova kritička čitanja Senka Karuze, Slađane Bukovac, Marija Suška, Krešimira Bagića, osvrti na Janka Polića Kamova i Milka Valenta, eseji o pjesništvu Danijela Dragojevića, Gorana Rema i brojnih drugih).

U časopisu se javljaju rubrike kao što su (*Pogled, Relativno naopako, Talking head, AnaTema*, u kojima ljudi od pera na nov način usmjeravaju svoj pogled i intelektualnu oštricu na fenomene današnjice vezane i opet neposredno ili posredno uz knjigu i/ili autora te njihovu recepciju. Branko Čegec piše o Pazinskom susretu nakladnika ili knjizi na rubu ponora, Drago Jančar piše o otporu čitatelja danas, Boris Perić o novim povijesno-književnim spoznajama i polemikama o Drakuli, Kruno Zakarija o standardima hrvatske znanosti itd. Upravo u ovim rubrikama pojavili su se članci knjižničara Željka Vegha (Samostani - utvrde naoružane knjigama) i Vojislava Matage (Merkantilni duh u knjižnicama), koji su donijeli svjež pristup tim temama iz pozicije vlastite struke te neposrednog, živog i bogatog iskustva.

Uredništvo je mišljenja da bi knjižničari trebali prihvatiti *Temu* kao svog prirodnog saveznika u borbi za dostojno tretiranje knjige kao takve. Zajedničkim snagama možemo pokušati knjizi "štititi leđa", posebice u vremenu nesmiljenih brzopotrošnih tržišnih zakona. Zato ovom prilikom pozivamo knjižničare da se priključe *Temu* ne samo kao čitatelji nego i kao autori poticajnih priloga o fenomenu knjige, čitanja, recepcije i svega onoga čemu svakodnevno svjedoče u svom radu. Ako se i knjižničari u znatnijem broju pojave kao autori priloga i prihvate *Temu* kao mogući prostor očitovanja struke, bit će zatvoren krug svrhovitosti - od čina nastanka, izdavanja, distribucije, kritike, čitanja, odjeka i utjecaja sve do krajnje sudbine knjige.

T. Radović

tanja_radovic@hotmail.com

Na 23. skupštini Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog prigorja, održanoj 20. svibnja 2005. godine u Pitomači, predstavljen je 7. broj časopisa *Svezak* čija je središnja tema digitalizacija knjižnične građe. O tome da digitalizirati knjižnu građu treba ne samo radi dugotrajne zaštite vrijedne i rijetke knjižnične građe nego i radi osiguranja i poboljšanja pristupa vizualnim zapisima naše prošlosti te povećanja mogućnosti obrazovanja i promicanja znanja i baštine piše Tinka Katić u članku *Što, zašto i kako digitalizirati*. Marijana Janeš-Žulj govori o digitalizaciji građe u Gradskoj knjižnici "Franjo Marković" u Križevcima koja se odlučila za pohranu zavičajne zbirke, stare i rijetke građe i hemeroteke (zbirke novinskih izrezaka). O svom projektu *Preradović na internetu* pišu Tatjana Cifrak-Kostelac i Zorka Renić. Samostalna baza podataka o Petru Preradoviću, zavičajnom književniku, nalazi se na adresi www.preradovic.bjelovar.com i sadrži bibliografije radova, životopis, kronologiju života i stvaralaštva, fotografije, slike, zvučne zapise i izbor iz poezije.

Iz recenzije
N. Marinić

BRATULIĆ, Josip

Hrvatska pisana kultura : izbor djela pisanih latinicom, glagoljicom i ćirilicom od VIII. Do XXI. Stoljeća / Josip Bratulić, Stjepan Damjanović. Križevci : Veda, 2005-
ISBN 953-96657-3-6 (cjelina)
Sv.1: VIII. – XVII. Stoljeće. – 2005.
ISBN 953-96657-4-4

FRANOLIĆ, Branko

A survey of Croatian bibliographies : 1960 – 2003 / compiled by Branko Franolić. Zagreb [etc.] : Croatian information centre, 2004. 186 str. ; 23 cm.
ISBN 953-6058-30-8

IZAZOVI pisane baštine : zbornik radova u povodu 75. obljetnice života Aleksandra Stipčevića / [urednik Tatjana Aparac-Jelušić]. Osijek : Filozofski fakultet, 2005. 224 str. : ilustr. ; 24 cm
ISBN 953-6456-59-1

JOKIĆ, Maja

Bibliometrijski aspekti vrednovanja znanstvenog rada / Maja Jokić. Zagreb : Sveučilišna knjižara, 2005. 204 str. ; 24 cm
ISBN 953-7015-17-3

NOVI UVEZ : glasilo Zagrebačkog knjižničarskog društva / glavni i odgovorni urednik Dunja-Marija Gabriel. God.3, br.3(2005). Zagreb : Zagrebačko knjižničarsko društvo, 2005.
ISSN 1845-2434

PLAVA krv, crna tinta : knjižnice velikaških obitelji od 1500. do 1700. : međunarodna putujuća izložba : Zagreb, Bratislava, Martin, Budapest, Forchtenstein, jesen 2005.-jesen 2007. / [autor izložbe Istvan Monok ; karte crtali Katalin Plihal, Balazs Mihalyi ; prijevod na hrvatski Tamara Bakran ... [et al.] ; fotografije Darko Čižmek ... [et al.] ; urednik kataloga Ivan Kosić]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2005. 180 str. : ilustr. u bojama ; 23 cm
ISBN 953-500-043-8

SVENONIUS, Elaine

Intelektualne osnove organizacije informacija / Elaine Svenonius ; prevela Mirna Willer. – Lokve : Benja, 2005. 232 str. ; 24 cm. (Prijevodi knjižnične i informacijske literature)
ISBN 953-6003-03-1

SVEZAK : časopis Društva knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja / [glavna urednica Ljiljana Vugrinec].

God.7, br.7(2005). Bjelovar : Društvo knjižničara Bilogore, Podravine i Kalničkog Prigorja, 2005.
ISSN 1331-8578

VJESNIK bibliotekara Hrvatske / [glavna i odgovorna urednica Tinka Katić]. God. 48, br.1(2005). Zagreb : Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2005.
ISSN 0507-1925

Bibliografija o arhivima, čitaonicama, knjižnicama i muzejima: napisi iz riječkih i sušačkih hrvatskih novina od 1900. do 1999. godine, na području današnjih županija Primorsko-goranske, Istarske i Ličko-senjske. /Katica Tadić, unos podataka, oblikovanje kazala, izrada uputa za korištenje Maja Čujić. – Osijek : Filozofski fakultet, 2005.

Na Filozofskom fakultetu u Osijeku 14. lipnja 2005. godine promovirana je *Bibliografija* autorice Katice Tadić o kojoj su govorili prof.dr. Tatjana Aparac Jelušić, prof.dr.sc.Stanislav Marijanović, mr.sc. Vera Erl, Maja Čujić, dipl.knjižničarka, te autorica Katica Tadić. Knjiga je objavljena u sklopu znanstvenog projekta *Zaštita i očuvanje hrvatske pisane baštine* koji izvodi Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku.

Urednica ove *Bibliografije* i voditeljica projekta, prof.dr.sc. Tatjana Aparac Jelušić, u predgovoru knjige naglasila je značaj projekta i rezultate projektnih zadataka među koje ubraja navedenu *Bibliografiju* jer, kako navodi, hrvatska pisana baština, posebice periodičke publikacije, nisu bibliografski obrađene cjelovito pa je i ova *Bibliografija* od velikog značaja u nacionalnom baštinskom korpusu. *Bibliografija* je rezultat višegodišnjeg stručnog i samoprijegornog rada Katice Tadić. Autorica u uvodnim riječima za *Bibliografiju* navodi da je "retrospektivna, regionalna, specijalna, jer obuhvaća samo određene institucije kulture, te analitička, jer izdvaja pojedine napise i obrađuje ih (...), a sačinjena je od novinskih napisa iz riječkih i sušačkih hrvatskih novina, objavljenih tijekom 20.stoljeća o arhivima, čitaonicama, knjižnicama i muzejima u Kvarnerskom primorju, Istri, Gorskom kotaru i Lici".

Kao povjesničar, autorica je prepoznala i odabrala vrijednosne sadržaje baštinskih institucija, a kao dugogodišnji knjižničar s lakoćom je rješavala opis bibliografskih zapisa koristeći suvremne međunarodne norme za kataložno-bibliografski opis, a koji se odnose na današnju uporabu u knjižničarstvu. Suradnica Maja Čujić koristila je za bibliografske zapise programsku podršku LT EKO, program za obradu dokumentacije zasnovan na CDS/ISIS-u. Ovako obrađeni zapisi naći će se vrlo brzo i na mreži, što pridonosi jednostavnom i brzom korištenju željenih informacija. Maja Čujić je u suradnji s autoricom izradila kazala, predmetno, mjesno i autorsko, te napisala detaljne upute za uporabu *Bibliografije*, što će korisnicima olakšati snalaženje.

Bibliografija Katice Tadić kapitalno je djelo ne samo po obimu (546 stranica i 9558 bibliografskih zapisa) nego i po sadržaju, kvaliteti i značenju za kulturno-povijesnu baštinu. Kada bismo izdvojili samo sve zapise koji se odnose na čitaonice i knjižnice, na djelatnost koja se u stogodišnjem vremenu organizirala, bolje bismo razumjeli vrijednost i značaj posla kojim se bavimo i razvoj knjižničarstva u konkretnom slučaju na području navedenih županija.

Ovaj je uradak vrijedan pozornosti stručne i znanstvene javnosti ne samo Rijeke nego i šireg područja

Hrvatske, a ovi bibliografski zapisi značajni su za sva buduća istraživanja hrvatske knjižne baštine i kulturnih ustanova, posebice Primorsko-goranske, Ličko-senjske i Istarske županije. Može nam poslužiti i poticajno, kao model za bibliografska istraživanja nekog drugog područja Hrvatske iz knjižničarstva, arhivistike, muzejske djelatnosti kao i novinarstva.

Vrijednost *Bibliografije* prepoznali su i financijski podržali, osim Filozofskog fakulteta u Osijeku i Ministarstva kulture RH, Ministarstva obrazovanja, znanosti i športa, i Grad Rijeka, i to: Odjel gradske uprave za kulturu, Gradska knjižnica Rijeka, Izdavački centar Rijeka, Muzej moderne i suvremene umjetnosti Rijeka, Muzej Grada Rijeke, Pomorski i povijesni muzej i Sveučilišna knjižnica Rijeka.

V. Erl
verl@ffos.hr

HRVATSKE protestantske knjige XVI. i XVII. stoljeća u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu : [katalog izložbe] / [autori tekstova u katalogu Josip Bratulić ... et al. ; urednik Ivan Kosić]. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2005. 293 str. : ilustr. ; 22 cm ISBN 953-500-038-1

Golemi doprinos hrvatskih protestantskih pisaca nacionalnoj kulturi odavno je prepoznat i priznat. Brojni su vrsni hrvatski znanstvenici, spomenimo tek Franju Bučara i Alojza Jembriha, rasvijetlili mnoge aspekte protestantskog djelovanja, pridajući posebnu pozornost jedinstvenome nakladničkom pothvatu organiziranom u Urachu nedaleko od Tübingena i iznimnom knjiškom korpusu iz druge polovice 16. stoljeća.

Ipak, činjenica je da historiografija, posebice socijalna i kulturna, nije adekvatno analizirala i valorizirala bogatstvo hrvatskoga protestantskog nasljeđa. Moderna historiografija zaključke temelji isključivo na postotcima i brojčanim podacima i ne zadovoljava se vječnom konstatacijom o „slabim odjecima“ protestantizma u hrvatskim zemljama. O protestantskom neuspjehu u Hrvatskoj još bi mnogo trebalo reći. Budući da se protestantska promidžba temeljila na pisanoj riječi, njihovo je djelovanje potrebno sagledati i u kontekstu opće pismenosti stanovništva. Ne znamo mnogo o protestantskim propovjednicima u hrvatskim zemljama, a upravo će misionari i propovjednici iznijeti najveći teret kasnije katoličke obnove. Raspoloživa literatura također pruža tek sporadične podatke o plemstvu i građanstvu koje je pristalo uz reformaciju.

Ni protestantski jezični *koine* nije sustavno istražen s obzirom na izvorišta ili odnos spram ondašnjih hrvatskih narječja. Potrebno je također detaljnije istražiti smisao i važnost protestantske promidžbe, prve sustavne hrvatske tiskane propagande.

Mnogo je, dakle, truda uloženo u rasvijetljavanje povijesti hrvatskoga protestantskog pokreta, a daljnja se istraživanja nameću sama od sebe. Djelo *Hrvatske protestantske knjige XVI. i XVII. stoljeća u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu* osebujan je prilog naporima na putu prema mogućoj, ili radije željenoj, sintezi hrvatskoga protestantskog pokreta. Objavljeno je kao popratni katalog izložbe postavljene u povodu 430. obljetnice smrti Matije Vlačića Ilirika, a iza smjerne i nepretenciozne opreme krije se kvalitetno djelo koje pruža cjelovitu informaciju o protestantskom tisku sačuvanom u fondu Zbirke rukopisa i starih knjiga NSK-a.

Uvodni tekstovi Josipa Bratulića, Stanka Jambreka i Alojza Jembriha rasvijetljavaju opće povijesne okolnosti u doba pojave reformacije. Josip Bratulić posebnu pozornost pridaje stanju u hrvatskim zemljama, širenju reformacijskih ideja u Hrvatsku i djelovanju najistaknutijih hrvatskih protestanata, poput Matije Vlačića Ilirika, Stipana Konzula Istranina, Antona Dalmatina i Andrije Dudića. Stanko Jambrek upoznaje čitatelje s najvažnijim protestantskim djelatnicima i razlikama između luteranske (evangeličke), kalvinske i radikalne tradicije reformacije, a Alojz Jembrih detaljnije prikazuje povijest hrvatskoga protestantskog tiskarstva.

Uvodni tekstovi popraćeni iscrpnim i za istraživače vrlo korisnim popisom literature, a vrijedne su i bilješke o tiskarima hrvatskih protestantskih knjiga objavljene iza kataloga.

Sâm katalog, temeljni dio ove publikacije, poštujući kronološki redosljed objavljivanja predstavlja preslike 96 naslovnica protestantskih djela sačuvanih u NSK-u. Svaki je naslov, ovisno o mogućnostima izdavača, transkribiran ili transliteriran. Svako je djelo također popraćeno kataložnim zapisima koje je izradio Ivan Kosić, a većina je reprodukcija popraćena opisima koje su sastavila sva četvorica navedenih autora.

Tako prezentirana građa omogućuje uvid u bogatstvo i raznolikost hrvatskoga protestantskog nasljeđa i kontekstualizaciju njihova djela u sklop hrvatske kulturne povijesti srednjega i ranoga novog vijeka. Rabeći sva tri onodobna hrvatska pisma (latinicu, glagoljicu i ćirilicu), hrvatski su protestanti nastavili tradiciju hrvatske srednjovjekovne tropismenosti. Objavljujući vjerska djela na narodnom jeziku, nastavili su tradiciju hrvatskih glagoljaša, a objavljujući početnice s katekizmima, pokazali su osjetljivost za problem obrazovanja širih pučkih slojeva, koji će osobitu važnost dobiti u doba katoličke obnove.

Bez namjere nizanjanja brojnih vrlina ovoga malenog kataloga, zaključujemo da će on uvelike pomoći svim istraživačima hrvatske kulturne baštine i, nadajmo se, potaknuti nova istraživanja na njezinu daljnjem rasvijetljavanju.

Z. Velagić
zoran.velagic@bj.htnet.hr

ČRNJAR, Ljiljana. Narodne i školske knjižnice Primorsko-goranske županije: pogled županijske matične službe. Rijeka: Gradska knjižnica Rijeka, 2005. 175 str.: ilustr.; 24 cm ISBN 953-97267-2-7

Knjižničarska zajednica Hrvatske dobila je još jednu vrlo vrijednu publikaciju kada je u izdanju Gradske knjižnice Rijeka (GKR) objavljena knjiga voditeljice županijske matične službe Primorsko-goranske županije, diplomirane knjižničarke Ljiljane Črnjar: *Narodne i školske knjižnice Primorsko-goranske županije: pogled županijske matične službe*. Za svaku je pohvalu što je objavljivanje ove publikacije sufinancirala Primorsko-goranska županija, koja je prepoznala njezinu stručnu vrijednost.

Autorica je već u naslovu publikacije čitateljima dala do znanja da će prikazati narodne i školske knjižnice Primorsko-goranske županije onako kako ih vidi kao voditeljica županijske matične službe, što znači da će se kritički osvrnuti na postojeće stanje mreže narodnih knjižnica, dati njeno viđenje u budućnosti te progovoriti i o stanju školskih knjižnica uvažavajući sve važeće dokumente na koje se svaka matična služba oslanja u svom radu.

Publikacija već na prvi pogled izaziva kod čitatelja zadovoljstvo svojim izgledom i grafičkim rješenjem te kvalitetnim fotografijama za što su zaslužni Aljoša Brajdić i Ivica Nikolac. Preglednost, metodičnost i sistematičnost u izlaganju podataka još su jedna odlika ovog teksta, a popisi upotrijebljene literature, posebno navodi međunarodnih i domaćih službenih publikacija važnih za rad svake matične službe, jedna su od značajnih vrijednosti ovoga rada.

Nakon uvodne riječi urednice, ravnateljice GKR-a Marije Šegota-Novak, koja je pojasnila nastajanje publikacije te njezinu svrhu i namjenu, slijede četiri cjeline: Postojeća mreža narodnih knjižnica Primorsko-goranske županije; Mreža narodnih knjižnica Primorsko-goranske županije: projekcija za budućnost; Narodne knjižnice Primorsko-goranske županije; Školske knjižnice Primorsko-goranske županije: pregled stanja. Publikacija sadrži i adresare osnovnoškolskih i srednjoškolskih knjižnica Primorsko-goranske županije, popise grafičkih prikaza, tabela i karata te bilješku o autorici publikacije.

U prvoj cjelini **Postojeća mreža narodnih knjižnica Primorsko-goranske županije** autorica je precizno i sistematično putem karte, tablica i grafičkih prikaza dala geografska i demografska obilježja Županije i predstavila postojeću mrežu narodnih knjižnica i pokrivenost Županije knjižničnim uslugama. Djelatnost narodnih knjižnica u razdoblju od 1993. do 2003. godine predstavljena je kroz najbitnije pokazatelje: status, prostor i opremu, knjižnične zbirke i sredstva za nabavu knjižnične građe, broj djelatnika, broj korisnika i korištenje knjižnica. Cjelina završava usporedbom osnovnih pokazatelja u djelatnosti u navedenom razdoblju te zaključkom o stanju u usporedbi sa Standardima za narodne knjižnice u RH i prijedlogom za daljnji razvoj knjižnične djelatnosti.

Nastavljajući razmatranje mreže narodnih knjižnica u Primorsko-goranskoj županiji, autorica u drugoj cjelini predlaže modele mreže vodeći računa o tipovima knjižnica (gradske/općinske, stacionarne/pokretne), a stavljajući u središte Gradska knjižnicu Rijeka kao središnju županijsku knjižnicu. Uspoređujući financijske pokazatelje između otvaranja stacionarnih objekata u općinama koje nemaju knjižnicu s uspostavljanjem bibliobusne službe, autorica je ukazala na veliku prednost kupnje bibliobusa/pokretne knjižnice koja bi zadovoljila potrebe stanovnika za knjigom i svim vrstama informacija na područjima bez knjižnične djelatnosti. Detaljno je obrazložila projekt *Primorsko-goranska bibliobusna služba*, a tabelarno, vrlo pregledno, prikazala cijelu Županiju s mrežom narodnih knjižnica danas te prijedlozima rješavanja knjižnične mreže kroz dvije faze. U zaključku ove cjeline ukazano je na potrebu elektroničke umreženosti, neprekidnu potrebu promidžbe knjižničnih usluga kao i težnju prema virtualnoj i digitalnoj budućnosti knjižnica.

Središnji, treći dio publikacije, **Narodne knjižnice Primorsko-goranske županije**, koji je ujedno i najopsežniji kako tekstem tako i fotografijama, predstavio nam je narodne knjižnice: gradske, općinske i ostale (neregistrirane). Iznimnim metodičkim pristupom čitateljima je omogućen uvid u povijest nastajanja svake knjižnice, razvoj i djelovanje do današnjih dana. Statistički pokazatelji najbitniji za prepoznavanje rada kao i «osobna iskaznica» svake knjižnice elementi su koji svakom čitatelju, a ne samo knjižničnim djelatnicima, pružaju jasan uvid u cjelokupnu mrežu narodnih knjižnica ove Županije. U navedenoj literaturi korištenoj u ovoj cjelini veliku vrijednost čine, osim članaka u zbornicima, časopisima i novinama, bilješke i sjećanja djelatnika koji su, vjerujem, mnogome pridonijeli zanimljivosti teksta.

Posljednja, četvrta cjelina, **Školske knjižnice Primorsko-goranske županije: pregled stanja**, posvećena je školskim knjižnicama i daje analizu njihovog stanja dobivenu na temelju anketnog upitnika koji županijska matična služba, u okviru svog djelokruga rada, dostavlja školskim knjižnicama svake dvije do tri godine. Unutar ove cjeline posebno su za osnovne, a posebno za srednje škole izneseni osnovni pokazatelji rada temeljeni na: prostoru i opremi, opsegu knjižničnog fonda, broju djelatnika i stručnoj spremi te stupnju stručnog rada koji se obavlja u školskoj knjižnici. Navedeni podaci obrađeni su tekstualno i grafički uz iscrpne komentare. U okviru zaključka autorica je iznijela temeljne probleme školskog knjižničarstva svoje Županije i ponudila neka rješenja. Uz tekst se nalazi i nekoliko fotografija knjižnica osnovnih i srednjih škola, a cjelina završava adresarima osnovnoškolskih i srednjoškolskih knjižnica.

Prvobitna zamisao autorice bila je izraditi vodič kroz narodne i školske knjižnice Primorsko-goranske županije, ali je prikupljajući građu uvidjela da materijal koji ima na raspolaganju pruža znatno veće mogućnosti. Sve to, kao i potreba da se javnosti (ne samo knjižničarskoj!) predstavi stanje knjižnične mreže, ukaže na probleme te daju prijedlozi za budućnost, dovela je do nastanka ove zaista kvalitetne publikacije.

Svi oni koji je budu iščitavali moći će je koristiti u svom radu, a posebno će biti korisna kolegicama i kolegama koji rade u županijskim matičnim službama kao model i poticaj da i sami izrade sličnu publikaciju.

S. Pavlinić
psilva@gskos.hr

ZNANJEM do znanja : prilog metodici rada školskog knjižničara / Jasmina Lovrinčević ... [et al.]. Zagreb : Zavod za informacijske studije Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 2005. 320 str. ; 24 cm. (Radovi Zavoda za informacijske studije ; knj. 16) ISBN 953-175-229-X

Knjiga *Znanjem do znanja: prilog metodici rada školskog knjižničara* zamišljena je, kako je u uvodu rečeno, kao vodič za osmišljavanje i razumijevanje sadržaja rada na poučavanju korisnika s naglaskom na praktičnu obradu teme.

Autorice Jasmina Lovrinčević, Dinka Kovačević, Jadranka Lasić-Lazić i Mihaela Banek Zorica kroz osam poglavlja obrađuju teme poučavanja korisnika školske knjižnice, nove metode u obrazovanju, ulogu nove tehnologije te nastoje opredmetiti ideju doživotnog učenja kroz školsku knjižnicu i umijeće upotrebe izvora informacija i znanja za osobni razvoj i istraživanje.

Prvo poglavlje govori o demokratizaciji obrazovanja kroz dostupnost novih izvora i mogućnosti nove informacijske tehnologije. Naglasak je stavljen na promjene koje su nužne u postojećem obrazovnom sustavu, a vezane su uz širenje i obradu informacija u telekomunikacijskom i internet okruženju. Također, ističe se važnost stalnog učenja i stručnog usavršavanja kao potrebe svakog pojedinca. Sve to otvara vrata knjižnici u obrazovanje bez granica.

Budući da živimo i djelujemo u informacijskom društvu, sljedeće poglavlje posvećeno je informacijskoj pismenosti. Sadrži upute za pretraživanje informacija na internetu te primjere općih i specijaliziranih servisa za pronalaženje informacija. Slijedi primjer jednog od suvremenih oblika učenja – online vođeno učenje – koji podrazumijeva suradnju knjižničara i nastavnika u objašnjavanju učenicima koje izvore koristiti u određenoj situaciji i kako. A na to se odmah nadovezuje i strategija vrednovanja informacijske pismenosti kod učenika.

S obzirom na to da većina školskih knjižničara radi sama, često ih se naziva solo knjižničarima ili *one-person librarian*. A odgovore na pitanja što sve podrazumijeva taj naziv, koje su pozitivne, a koje negativne strane ovog načina rada te zašto školski knjižničar mora znati više, nalaze se u trećem poglavlju.

U četvrtom poglavlju autorice se bave planiranjem i programiranjem rada školskog knjižničara navodeći pritom konkretne i korisne primjere te tri dijela, odnosno 26 pitanja pomoću kojih se ocjenjuje kvaliteta i efikasnost tih planova i programa.

Slijede *Didaktičko-metodičke odrednice odgojno-obrazovnog rada školskog knjižničara*. Kroz opise praktičnih primjera naglašava se važnost nove tehnologije u školskoj knjižnici, fleksibilnost knjižničara i korisnika te suradničko i partnersko planiranje i ostvarivanje rada kojim se potiče “učenje i učenje svakog učenika pojedinačno”.

Poglavlje o edukaciji korisnika školske knjižnice sadrži detaljno razrađene arikulacije satova edukacije, odnosno, stručnog usavršavanja, učenika od prvog razreda osnovne škole do četvrtog razreda srednje škole, nastavnika, nastavnika pripravnika, roditelja te konačno, samih knjižničara.

U poglavlju *Modeli učenja i poučavanja u školskoj knjižnici* kroz 32 primjera obuhvaćeni su interdisciplinarnost, školski projekt, kulturna i javna djelatnost, izvannastavne aktivnosti, radionice, upotreba novih tehnologija itd.

Posljednje poglavlje posvećeno je očekivanjima vezanim uz školsku knjižnicu te se navodi da se od školske knjižnice očekuje potpuno uključivanje u suvremenost, s dobrom materijalnom podlogom za nove načine rada.

Na kraju se nameće zaključak da je knjiga *Znanjem do znanja: prilog metodici rada školskog knjižničara* nezaobilazan dio literature za stručno usavršavanje svakog školskog knjižničara koji teži da školska knjižnica ponovo zauzme važno mjesto u odgojno-obrazovnom sustavu.

A. Sudarević
ana.sudarevic@vt.htnet.hr

PROLJETNA škola školskih knjižničara Republike Hrvatske (16 ; 2004 ; Novi Vinodolski) Zbornik radova / 16. proljetna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske, Novi Vinodolski, [14.-17. travnja] 2004. [Zagreb]: Zavod za školstvo Republike Hrvatske ; Rijeka : Prva sušačka hrvatska gimnazija u Rijeci, 2005. 221 str. : ilustr. ; 24 cm Dostupno i u elektroničkom obliku

Tema XVI. proljetne škole školskih knjižničara održane u Novom Vinodolskom bila je *Zdravlje – prilika za integrativno djelovanje školske knjižnice na razvojnu kompetenciju učenika*. Stoga se kroz različite oblike sudjelovanja nastojalo pokazati koliko su i na koje načine školske, ali i narodne knjižnice uključene u promicanje zdravlja. Početak je već sam prostor knjižnice koji treba biti prozračan, bez vlage i s dovoljno svjetla, jer tek se u takvom “zdravom” okruženju mogu organizirati sve daljne aktivnosti o kojima se govori u ovom zborniku.

Osim teme vezane uz zdravlje, predstavljeni su projekti vezani uz međuknjižničnu suradnju, nove informacijske tehnologije u školskoj knjižnici te interdisciplinarnost i timski rad.

Radovi u zborniku podijeljeni su u sedam cjelina: *Izlaganja, Obljetnice i poticanje čitanja, Suradnja, Radionice, Iskustva, Poster, izložbe, promocije te Dobrotvorna akcija*.

Zbornik započinje rezultatima ankete provedene među savjetnicima Zavoda za školstvo RH kojom se željelo ispitati što oni misle da je najvažnije za školsku knjižnicu. U nastavku se nalaze izlaganja na temu promicanja zdravlja kroz programe školske knjižnice i nastavne programe, a predstavljena su i dva projekta kao primjeri interdisciplinarnosti i timske nastave.

U dijelu *Obljetnice i poticanje čitanja* opisan je projekt obilježavanja tristoobljetnice rođenja Andrije Kačića Miošića te nastavna priprava za projekt Andrija Kačić Miošić. Osim toga, opisano je i primjerima popraćeno natjecanje u poznavanju književnosti i pismenosti.

Dio posvećen međuknjižničnoj suradnji donosi novosti u slovenskim zakonima za školske knjižnice te opis projekta umrežavanja školskih knjižnica Zadarske županije.

Jedanaest radionica je, kao što se i očekuje, pokrilo područje prakse. I dok su jedne opisivale primjere aktivnosti u kojima sudjeluju i knjižničari i učenici, druge su bile orjentirane isključivo na knjižničare (knjižničarske vježbe, uređenje knjižnice, psihologija uspjeha, računalna obrada neknjižne građe i sl.) Tako su kroz konkretne primjere predstavljene različite kreativne knjižnične aktivnosti koje obuhvaćaju odgojno-obrazovni, kulturni te stručni rad knjižničara.

Praktični primjeri iz knjižničarske prakse nalaze se i u petom dijelu *Iskustva*. Tu su radovi posvećeni toleranciji, suradnji knjižničara i učitelja hrvatskog jezika u pripremi učenika za čitanje lektire te primjer obilježavanja obljetnice 130. godine Antuna Gustava Matoša. Osim toga, opisana je interaktivna izložba o delfinima koja je održana u sisačkoj narodnoj knjižnici te školski projekt *Križ*.

U dijelu *Poster, izložbe, promocije* opisana su istraživanja provedena među učenicima u dvije srednje škole vezana uz računala i računalne viruse te primjer kako se lektinom boriti protiv nasilja. Također, tekstualno su popraćeni školski projekti i radionice predstavljeni na posterima vezani uz Dan jabuka, odnosno Međunarodni dan školskih knjižnica. Ova cjelina završava predstavljanjem nove stručne knjige *Školska knjižnica – korak dalje* autorica Dinke Kovačević, Jadranke Lasić-Lazić i Jasmine Lovrinčević koja bi trebala olakšati školskim knjižničarima da naprave korak k modernim knjižnicama.

Posljednji dio posvećen je dobrotvornoj akciji *Dobro je činiti dobro*, čiji je inicijator profesorica Korina Udina. Riječ je o humanitarnoj akciji prikupljanja potrebne građe za dom "Braća Mažuranić" u Novom Vinodolskom. Cilj projekta, u koji su se uključile škole iz deset županija, je poučiti učenike da prihvaćaju druge kao jednakovrijedne, prijateljski raspoložene jer će tako njihov život biti smisleniji, produktivniji i sretniji.

Budući da su autori radova osobe usko povezane sa školskim knjižnicama te i sami knjižničari, ovaj je zbornik nezaobilazna literatura u stručnom usavršavanju.

A. Sudarević
ana.sudarevic@vt.htnet.hr

Smjernice za građu laganu za čitanje /prikupio i priredio Bror I.[Ingemar] Tronbacke ; pod pokroviteljstvom IFLA-ine Sekcije za knjižnice za osobe s posebnim potrebama ; [s engleskog preveo Kristijan Ciganović]. - Zagreb: Hrvatsko knjižničarsko društvo, 2005. - (Povremena izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva. Novi niz, ISSN 1334-7667 ; knj. 13) ISBN 953-6001-31-6

Osobe s poteškoćama u čitanju svakodnevno nailaze na prepreke u pristupu informacijama, od dnevnih vijesti i događaja objavljenih u novinama i na medijima do knjiga i časopisa važnih za osobni razvoj i pristup kulturi. Prilagođavanjem tekstova i stvaranjem građe lagane za čitanje omogućuje im se bolje čitanje i razumijevanje, a istodobno pomaže ostvarivanje prava pristupa informacijama koje ih okružuju. Uloga knjižnica u stvaranju i promicanju takve građe je velika.

Pod pokroviteljstvom IFLA-ine Sekcije za knjižnice za osobe s posebnim potrebama izdane su Smjernice za građu laganu za čitanje, čija su dva osnovna cilja objasniti što zapravo znači građa lagana za čitanje, kome je namijenjena i zašto je važna te dati upute kako pripremiti i predstaviti takvu građu. Smjernice se oslanjaju na demokratska prava pristupa informacijama i kulturi koja promiču Standardna pravila Ujedinjenih naroda, IFLA-in/ UNESCO-ov Manifest za narodne knjižnice, Povelja za čitatelja Međunarodna udruge izdavača i Međunarodnog savjeta za knjigu.

U prvom poglavlju opisuje se potreba za građom laganom za čitanje. Takva je građa jezično prilagođeni tekst lakši za čitanje i razumijevanje namijenjen osobama s posebnim potrebama i čitateljima s nedostatnim poznavanjem jezika ili nedostatnom sposobnošću čitanja. Ovim su smjernicama obuhvaćene vrlo različite ciljne skupine kojima koristi građa lagana za čitanje. U skupinu osoba s posebnim potrebama ubrajaju se osobe sniženih intelektualnih sposobnosti, osobe s teškoćama pri čitanju, osobe s disleksijom, osobe sa smetnjama u pažnji, percepciji, motoričkoj aktivnosti, osobe s autizmom, osobe koje su izgubile sluh u predjezičnoj fazi, gluhoslijepe osobe, osobe s afazijom, starije, djelomično senilne osobe. Drugu, pak, ciljnu skupinu čine useljenici, funkcionalno nepismene osobe i osobe nedostatne naobrazbe te djeca do četvrte godine. Kako sva građa lagana za čitanje nije prikladna za sve navedene ciljne skupine, pa niti za sve pripadnike iste skupine, tome se treba posvetiti posebna pozornost.

Drugo poglavlje odnosi se na žanrove i medije. Građa lagana za čitanje treba obuhvatiti različite literarne žanrove, nebeletristiku, vijesti, informacije o društvu. Novine i časopisi lagani za čitanje osobito su važni. Radio i televizija često prebrzo izmjenjuju informacije da bi ih osobe s teškoćama u čitanju i razumijevanju uspješno pratile. Interaktivni mediji s različitim funkcionalnim razinama od velike su pomoći.

Iduća tri poglavlja govore o uređivanju, dizajnu i objavljivanju građe lagane za čitanje. Utvrđuju se opće

smjernice koje tekst čine laganim za čitanje kao što su konkretnost, logičnost, sažetost. Naglašava se važnost ilustracije u razumijevanju teksta. Preporučuje se jasan prijelom, široke margine, ograničen broj redaka po stranici, odvojenost rečenica u redove, jasan tisk s nešto većom veličinom slova. Objavljivanjem se mogu baviti komercijalne i specijalizirane izdavačke kuće.

Posljednje je poglavlje posvećeno marketingu građe lagane za čitanje i dopiranju do osoba kojima je takva građa namijenjena. Kako uobičajeni marketing nije primjeren, predlaže se suradnja s predstavnicima za čitanje te naglašava uloga knjižnica. Poznavanje posebnih potreba čitatelja, odabir prikladne građe kao i lakoća pristupa takvoj građi te suradnja sa specijaliziranim ustanovama, čimbenici su o kojima ovisi uspješnost knjižnice u promicanju građe lagane za čitanje.

Nakon teksta slijede rječnik i literatura te *Dodatak* u kojem se nalaze korisni primjeri standardnih tekstova (proza, poezija, novinske vijesti i zakon) te inačice lagane za čitanje.

Uz ovu su knjigu prištampane i Smjernice za knjižnične programe opismenjivanja – neki praktični prijedlozi koje je priredila IFLA-ina Sekcija za čitanje. Prijedlozi su namijenjeni knjižničnom osoblju s ciljem da ih potaknu u stvaranju programa za promicanje pismenosti ili da im pomognu u vrednovanju postojećih programa. Prijedlozi su navedeni u obliku pitanja i odgovora: koja je ciljna publika, kako započeti suradnju u zajednici, tko su potencijalni partneri, kakva je građa potrebna, kako pripremiti osoblje, kako promicati program opismenjivanja, kako vrednovati te kako nastaviti provoditi program? Odgovori na navedena pitanja pomažu knjižnicama osmisliti i pronaći svoju ulogu u procesu opismenjivanja društva.

M. Čujčić
mcujc@ffos.hr

UNIVERZALNA decimalna klasifikacija / [prevoditelji Zvonimir Baletić ... [et al.] ; izrada kazala Jelica Leščić ; urednica Lidija Jurić Vukadin]. 1. hrvatsko srednje izd. Zagreb : Nacionalna i sveučilišna knjižnica, 2005. 2 sv. ; 30 cm ISBN 953-500-035-7 (cjelina) Dio 1 : Društvene i humanističke znanosti. V, 448 str. ISBN 953-500-036-5

Univerzalna decimalna klasifikacija (UDK) je, kako joj i samo ime kaže, opća odnosno univerzalna klasifikacijska shema koja je, osim u knjižnicama, svoju primjenu našla i u muzejima, arhivima, bibliografskim bazama, na internetu itd. Vlasnik ove sheme je UDK Konzorcij koji vodi brigu o upravljanju shemom i o njezinom izdavanju, prevođenju i osuvremenjivanju, a javnost o tome obavještava posebice putem godišnje publikacije *Izmjene i dopune UDK (Extensions and corrections to the UDC)*. Od 1993. dostupna je i

njena normativna elektronička inačica na engleskom jeziku nazvana Glavna uputna datoteka (*Master Reference File - MRF*) koja sadrži 61 000 jedinica i upravo se ona najčešće prevodi na nacionalne jezike.

Iako je UDK najraširenija klasifikacijska shema u hrvatskim knjižnicama, domaća stručna knjižničarska javnost tek je nedavno dobila suvremene i ažurirane tablice (džepno izdanje iz 2003. i *Dodatak* istom iz 2004.) i prvi priručnik o istoj na hrvatskom jeziku (2004.). Nedugo nakon džepnog izdanja UDK-tablica koje je sadržavalo oko 4 000 jedinica dobili smo još jedno. Ovaj je put riječ o prvom cjelovitom srednjem izdanju sheme na hrvatskom jeziku koje je priređeno na temelju Glavne uputne datoteke iz 1998. godine, u prijevodu skupine stručnjaka iz različitih predmetnih područja, a kazalo je i ovaj put izradila Jelica Leščić. Tiskan je tek prvi od dva predviđena sveska kako bi domaća stručna javnost što prije imala koristi od njega. Ovaj svezak obuhvaća društvene i humanističke znanosti, dakle stručne skupine 0, 1, 2, 3, 7, 8 i 9, s općim pomoćnim tablicama i pripadajućim abecednim predmetnim kazalom. U drugom svesku nalazit će se prirodne i primijenjene znanosti (stručne skupine 5 i 6), opće pomoćne tablice i pripadajuće abecedno predmetno kazalo.

Svakako se možemo složiti s urednicom izdanja Lidijom Jurić Vukadin koja u *Predgovoru* ističe da tablice "svojim popisom stručne i znanstvene terminologije mogu poslužiti kao temelj za izradu univerzalnog stručnog tezaurusa na hrvatskom jeziku", no dvojbena je koliko mogu poslužiti kao cjelovito pomagalo u hrvatskim knjižnicama ako znamo da su priređene na temelju *Glavne uputne datoteke* odnosno tablica iz 1998. godine, što znači da u njih nisu uvrštene novije izmjene i promjene poput, primjerice, nove stručne skupine 005 Menadžment, revidiranih stručnih skupina 2 Religija, Teologija i 36 Zaštita mentalnih i materijalnih životnih potreba.

U svakom slučaju, premda sa zakašnjenjem, ovo je izdanje zasigurno dobrodošla pomoć hrvatskim knjižničarima.

S. Faletar Tanacković
sfaletar@ffos.hr

Izdanje *Pravilnika i priručnika za izradu abecednih kataloga : 2. dio : kataložni opis* Eve Verone je rasprodano. Društvo bibliotekara Hrvatske objavilo je Pravilnik 1983. kao 4. knjigu niza Posebna izdanja. Uredništvo izdanja Hrvatskoga knjižničarskog društva priprema pretisak Pravilnika i mogućnost narudžbe tiska na zahtjev.

Magisterij znanosti

Na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu **Ivana Pažur** obranila je 14. srpnja 2005. magisterij znanosti iz znanstvenog polja informacijske znanosti, grana knjižničarstvo, naslova

Pristup elektroničkim časopisima u knjižnicama u Hrvatskoj pod mentorstvom doc. dr. sc. Daniele Živković.

A. Barbarić
abarbari@ffzg.hr

In memoriam

Mate Šikić
(1927.-2005.)

U Zagrebu je 30. srpnja 2005. umro Mate Šikić, uvaženi kolega i dugogodišnji istaknuti član Hrvatskoga knjižničarskog društva.

Mate Šikić rođen je 1927. godine u Konjskom, u općini Gospić. Nakon završene gimnazije zaposlio se 1952. godine u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u kojoj je proveo cijeli radni vijek, do umirovljenja 1992. godine. Tijekom četrdeset godina rada obavljao je različite stručne poslove, od obrade obveznog primjerka, obrade novina i časopisa do nabave knjižnične građe, a umirovljen je kao voditelj Odjela za reprografiju. Zaljubljenik u knjige i knjižnice, svoju Nacionalnu i sveučilišnu knjižnicu, u kojoj su ga i stariji i mlađi kolege rado susretali, nije napustio ni nakon umirovljenja, jer ga ni pozne godine nisu sprječavale da svakodnevno revno dolazi u prostorije Hrvatskoga knjižničarskog društva.

Kao mladi član Hrvatskoga knjižničarskog društva, Mate Šikić je već 1956. godine izabran za blagajnika i tu je dužnost obavljao do prošle godine, kada je na 34. skupštini Hrvatskoga knjižničarskog društva na vlastiti zahtjev razriješen. Međutim, iako formalno više nije bio blagajnik, svakodnevno je dolazio u prostorije Društva, pregledavao sve račune, primao narudžbe i distribuirao publikacije, savjetovao mlađe kolegice i nije mu mogla promaknuti nijedna sitnica vezana uz poslovanje HKD-a.

Mate Šikić bio je prava enciklopedija HKD-a, dugo je i dobro pamtio. Njegovu zainteresiranost za sve mlade, aktivne članove, kao i brigu za starije članove, prepoznavali su članovi u cijeloj Hrvatskoj koji su ga uvijek i svagdje zvali jednostavno «naš Mate». A Mate Šikić nije bio samo istaknuti član Hrvatskoga knjižničarskog društva, dugogodišnji blagajnik, tehnički urednik i distributer izdanja, popularizator i inicijator brojnih događanja, nego vjerojatno i najdugovječniji aktivni član Hrvatskoga knjižničarskog društva, koga su znali i po dobru pamtili i brojni kolege izvan Hrvatske.

Kroz dugih 48 godina njegovog rada na mjestu blagajnika izmijenilo se 16 predsjednika Hrvatskoga knjižničarskog društva, čiji je savjetnik i potporanj bio, skrbeći o publikacijama, skupovima, regionalnim društvima, štiteći interese Hrvatskoga knjižničarskog društva i pribavljajući sredstva za njegov rad. Njegovi financijski izvještaji, uredno vođene knjige, ogleđni su primjerci na kojima se uče i učiti će se sadašnji i budući blagajnici HKD-a. Za zasluge na unapređenju rada HKD-a i popularizaciju struke Mate Šikić je 1996. godine dobio Kukuljevićevu povelju.

Bilo je čast poznavati ga, bilo je ugodno raditi s njim i bilo se lako dogovoriti uvijek kada je prepoznao da se nešto radi u interesu struke, u interesu hrvatskoga knjižničarstva. Njegova iznenadna smrt zatekla nas je u trenutku planiranja jubilarne, 35. skupštine Hrvatskoga knjižničarskog društva koja će se održati sljedeće godine u njegovoj Lici, koju je toliko volio, i u suradnji s Društvom knjižničara Like koje je 1985. osnovano na njegov poticaj.

A. Belan-Simić
a.belan.simic@kgz.hr

In memoriam

mr. sc. Đurđica Brezak-Lugarić
(1952.-2005.)

Tužna vijest o preranoj smrti Đurđice, nakon kratke bolesti, u rano prijepodne 16. rujna izmamila je nevjericu, čuđenje, tugu i suze te spontana, tiha i intimna sjećanja kolega i dugogodišnjih suradnika i prijatelja. Prisjetimo se Đurđici na spomen.

Rođena Zagrepčanka, Đurđica je nakon završene gimnazije upisala studij engleskog jezika i književnosti i muzikologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, gdje je i diplomirala 1979. godine. Otkako se 1976. godine zaposlila u Glazbenoj zbirci Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Đurđica se bavila glazbenim knjižničarstvom. Nakon završenog studija, imenovana je voditeljicom Glazbene zbirke, a tu je dužnost obavljala sve do prerane smrti.

Kao voditeljica Zbirke muzikalija i audiomaterijala u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, svoju je razvojnu viziju temeljila na stručnosti. Aktivno je poticala osnivanje Hrvatske udruge glazbenih knjižnica na tragu najnovijih zbivanja i međunarodne aktivnosti Udruge glazbenih knjižnica, arhiva i dokumentacijskih centara (IAML-a).

Pomagala je i savjetovala mlađe suradnike i studente. Nakon dugogodišnjih nastojanja, 2004. god. je s uspjehom opremila Zbirku muzikalija za slušanje i videoprojekcije pomoću donacije japanske vlade, jedinstvenu takve vrste u Hrvatskoj. Najnoviju je zadaću nedavno uspješno obavila izborom građe iz Zbirke muzikalija - *Hrvatske popijevke* - tiskane muzikalije, te ih analitički obradila kao dio portala Digitalizirane baštine u NSK-u.

Kao poznavateljica glazbenog stvaralaštva, posebice hrvatskoga, organizirala je koncerte i izložbe u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici. Spomenimo samo tradicionalne uskrсне i božićne koncerte koje smo s veseljem očekivali ili koncert tradicionalne japanske glazbe koji se povodom desetogodišnjice japanskog priznanja Republike Hrvatske održao u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici i bio zapažen kao poseban kulturni događaj u Zagrebu. Svijest o pomaganju drugima poticala ju je da organizira dobrotvorne koncerte. Pomagala je i svesrdno poticala i različite druge akcije koje su bile usmjerene na podizanje razine glazbene kulture u Zagrebu, primjerice, one za izgradnju nove zgrade zagrebačke Glazbene akademije.

Organizirala je i priređivala izložbe građe iz Zbirke obogaćujući nas novim saznanjima o hrvatskoj glazbenoj baštini. Tako je zajedno sa suradnicima u nakladničkoj cjelini Nacionalne i sveučilišne knjižnice *Hrvatski skladatelji* predstavila Ivu Brkanovića, Blagoja Bersu, Frana Lhotku, Ivana Zajca i ostale.

Magistarski rad *Tezaurus za pretraživanje u Zbirci muzikalija i audiomaterijala Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu* obranila je 2002. godine na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

Autorica je *Uputa za uporabu formata UNIMARC za kataložni opis tiskanih i rukopisnih muzikalija i zvučnih glazbenih snimaka* koje je 2005. godine objavila Nacionalna i sveučilišna knjižnica.

Prevela je *Međunarodni standard bibliografskog opisa za tiskane muzikalije ISBD (PM)* i utemeljila buduću razvoj Zbirke muzikalija i audiomaterijala. U gotovo trideset godina rada i djelovanja u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici Đurđica je izgradila budućnost te Zbirke, a vrijednost te ostavštine znat ćemo cijeniti.

U okviru Hrvatskoga knjižničarskog društva stručnim se radom bavila kao članica Komisije za glazbene knjižnice, u kojoj je radila od samog osnutka 1986. godine. Đurđica je također bila članica Upravnog odbora Zagrebačkog knjižničarskog društva.

Osim kao cijenjenog stručnjaka i pouzdanog suradnika, voljeli smo je zbog njezinog humora, odmjerenosti i odlučnosti u komunikaciji te prepoznatljivog, zvonkog glasa. Ne smijemo ne spomenuti da je bila brižna i osjećajna majka, dobra supruga, skijašica.

U trajnom sjećanju će nam ostati kao samosvjesna, ali istodobno i kao samozatajna, odlučna i profinjena, duhovita i izravna u komunikaciji, draga suradnica, cijenjena kolegica i prijateljica.

Posljednji pozdrav našoj dragoj Đurđici.

M. Mihalić
Marina.mihalic@nsk.hr

Nije novost da su "NESCHEN" reparaturne
i zaštitne folije najbolje sredstvo u Vašem radu.

Novost je da ih sada možete nabaviti po najpovoljnijim
cijenama u Hrvatskoj uz najkraće rokove isporuke.

Obratite nam se s punim povjerenjem, jer na jednom mjestu
možete nabaviti i sav ostali popratni materijal
kao što su uređaji za ručnu i strojnu laminaciju,
razni stalci za časopise i CD-e, nosači reklamnog materijala za izloge i sl.
Ako uz to imate potrebu za manjim nakladama digitalno
otisnutih plakata za razna događanja, obratite nam se s povjerenjem.

LDC, Visočička 37, 10040 Zagreb, tel./fax. 01 / 2924 563

HRVATSKO KNJIŽNIČARSKO DRUŠTVO
c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb

MB 3236706, Žiro račun: 2360000-1101451830
Tel/Fax: 01/6159-320
E-mail: hkd@nsk.hr, URL <http://www.hkdrustvo.hr>

NARUDŽBENICA

Naručujemo za knjižnicu (ustanovu) ili osobne potrebe knjige prema sljedećem popisu. Plaćanje virmanom u zakonskom roku.

Ustanova: _____

Adresa: _____

Telefon: _____ Matični broj: _____

Datum: _____ Pečat i potpis: _____

VJESNIK BIBLIOTEKARA HRVATSKE: godišta/godine, brojevi časopisa

33/1990. br. 1-4	100,00 kn	_____	41/1998. br. 1-4	200,00 kn	_____
34/1991. br. 1-4	100,00 kn	_____	42/1999. br. 1-4	100,00 kn	_____
35/1992. br. 1-2, 3-4	240,00 kn	_____	43/2000. br. 1-2, 3, 4	250,00 kn	_____
36/1993. br. 1-4	120,00 kn	_____	44/2001. br. 1-4	100,00 kn	_____
37/1994. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____	45/2002. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____
38/1995. br. 1-4	120,00 kn	_____	46/2003. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____
39/1996. br. 1-2, 3-4	240,00 kn	_____	47/2004. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____
40/1997. br. 1-2, 3-4	200,00 kn	_____	48/2005. br. 1, 2, 3-4	250,00 kn	_____

Za narudžbu starijih izdanja možete se javiti u Hrvatsko knjižničarsko društvo.

Glavna urednica:
Irena Kranjec (ikranjec@ffzg.hr)

Uredništvo:
Alemka Belan-Simić (a.belan.simic@kgz.hr)
Ana-Marija Dodigović (amdodigovic@nsk.hr)
Sanjica Faletar-Tanacković (sfaletar@ffos.hr)
Mihaela Kovačić (mihaela@svkst.hr)
Zdenka Sviben (z.sviben@kgz.hr)

Adresa uredništva i adresa za narudžbu:
Hrvatsko knjižničarsko društvo
c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Hrvatske bratske zajednice 4
10000 Zagreb
tel./fax.: 01 6159 320
e-mail: novosti@hkdrustvo.hr
http://www.hkdrustvo.hr

Lektura: Jasmina Sočo
Oblikovanje sloga: Amelija Tupek
Tisak: GIPA, Zagreb
Naklada: 1400

HRVATSKO KNJIŽNIČARSKO DRUŠTVO
c/o Nacionalna i sveučilišna knjižnica
Hrvatske bratske zajednice 4, 10 000 Zagreb

MB 3236706, Žiro račun: 2360000-1101451830
Tel/Faks: 01/6159-320
E-mail: hkd@nsk.hr, URL <http://www.hkdrustvo.hr>

NARUDŽBENICA

Naručujemo za knjižnicu (ustanovu) ili osobne potrebe knjige prema sljedećem popisu. Plaćanje virmanom u zakonskom roku.

Ustanova: _____ Adresa: _____
Telefon: _____ Matični broj: _____
Datum: _____ Pečat i potpis: _____

<i>Naslov publikacije:</i>	<i>Cijena:</i>	<i>Komada:</i>
Arhivi, knjižnice, muzeji 1 : zbornik radova (1998)	60,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 4 : zbornik radova (2001)	60,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 5 : zbornik radova (2002)	70,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 6 : zbornik radova (2003)	100,00 kn	_____
Arhivi, knjižnice, muzeji 7 : zbornik radova (2004)	120,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 3 : zbornik radova i priloga (2002)	50,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 4 : zbornik radova i priloga (2003)	60,00 kn	_____
Dani specijalnog knjižničarstva Hrvatske 5 : zbornik radova i priloga (2004)	80,00 kn	_____
Diringer, D. Povijest pisma (1991)	50,00 kn	_____
Galić, P. Povijest zadarskih tiskara (1979)	50,00 kn	_____
Hrvatsko knjižničarsko društvo : 1940.-2000. : spomenica (2000)	60,00 kn	_____
IFLA-ina načela za skrb i rukovanje knjižničnom građom (2003)	80,00 kn	_____
IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za školske knjižnice (2004)	50,00 kn	_____
ISBD(A) : međunar. standardni bib. opis starih omeđenih publikacija (antikvarnih) (1995)	80,00 kn	_____
ISBD(CR) : međunar. standardni bib. opis serijskih publikacija i druge neomeđene građe (2005)	80,00 kn	_____
ISBD(ER) : međunar. standardni bib. opis elektroničke građe (2002)	90,00 kn	_____
ISBD(NBM) : međunar. standardni bib. opis neknjižne građe. Prerađeno izd. (1993)	50,00 kn	_____
Line, M.; Wickers, S. Univerzalna dostupnost publikacija : (UAP) (1989)	50,00 kn	_____
Malbaša, M. Povijest tiskarstva u Slavoniji (1978)	50,00 kn	_____
Mikačić, M. Teorijske osnove sustava za predmetno označivanje (1996)	100,00 kn	_____
Narodna knjižnica : IFLA-ine i UNESCO-ove smjernice za razvoj službi i usluga (2002)	80,00 kn	_____
Priručnik za UNIMARC : format za pregledne zapise (2004)	120,00 kn	_____
Rowley, J. E. Elektroničko računalo u biblioteci (1984)	50,00 kn	_____
Slobodan pristup informacijama u službi kulturnog razvitka : zbornik radova (2002)	60,00 kn	_____
Slobodan pristup informacijama 2. i 3. : zbornik radova (2004)	120,00 kn	_____
Smjernice za građu laganu za čitanje (2005)	30,00 kn	_____
Smjernice za audiovizualnu i multimedijску građu u knjižnicama i drugim ustanovama (2005)	20,00 kn	_____
Smjernice za knjižnične službe i usluge za gluhe (2004)	30,00 kn	_____
Smjernice za knjižnične službe i usluge za osobe s disleksijom (2004)	30,00 kn	_____
Smjernice za knjižnične usluge za djecu (2004)	trošak poštarine	_____
UNIMARC : format za univerzalno strojno čitljivo katalogiziranje (1986)	50,00 kn	_____
Uvjeti za funkcionalnost bibliografskih zapisa : završni izvještaj (2004)	60,00 kn	_____
Verona, E. Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga Dio 1: Odrednice i redalice. 2. izmijenjeno izd. (1986)	150,00 kn	_____
Verona, E. Prinosi povijesti Akademijine knjižnice (sadašnje NSB) u Zagrebu : 1814-1874 (1989)	50,00 kn	_____
Vodič kroz glazbene knjižnice i zbirke grada Zagreba (1997)	60,00 kn	_____
Znanstveni skup Normizacija osobnih imena u knjižničarstvu i leksikografiji : zbornik radova (1997)	80,00 kn	_____